1 KONU AYET HADİS

YARIŞMA KİTABI

AVNİ ALTAŞ

ÖMER ÇAM
ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
PENDİK

Baskı Yılı:

1. Baskı EKİM - 2016 İSTANBUL
2. Baskı EKİM - 2018 İSTANBUL

Grafik Tasarım: Mehmet NİŞANCI

İletişim Adresi:
Pendik Ömer Çam Anadolu İmam Hatip Lisesi
Yenişehir Mahallesi, Bahar Sokak, No: 15
PENDİK/İSTANBUL

www.omercamaihl.meb.k12.tr

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM IV: İBADET

BÖLÜM V: AHLÂK

BÖLÜM VI: SOSYAL HAYAT

BÖLÜM VII: TARİH VE MEDENİYET

Takdim
(GENİŞLETİLMİŞ 2. BASKI İÇİN)

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla…

Bizleri İslam nimeti ile nimetlendiren, en son ve en mükemmel kitabı Kur'ân-ı Kerîm ile şereflendiren, gönüllerimizi imanın huzuru ile rızıklandıran Allah Teâlâ'ya sonsuz hamd-ü senalar olsun.

İnsanlığı karanlıklardan aydınlığa çıkaran, örnek hayatıyla Kur'an-ı Kerim'i bizlere anlatan, yetiştirdiği zirve şahsiyetler vasıtasıyla insanlığa bir "asr-ı saadet" yaşatan, ahlakı Kur'an, vasiyeti ve mirası da Kur'an olan Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi vesellem- Efendimize, Ehl-i Beyt'ine ve ashabına nihayetsiz salât-ü selamlar olsun.

Güzel dinimizin iki temel kaynağı vardır. Bunlar yüce kitabımız Kur'an-ı Kerîm ve Peygamber Efendimiz'in Sünneti'dir.

Ashab-ı Kiram İslam dinini, Kur'an-ı Kerim, Hz. Peygamber'in şahsı ve onun sözlü ve fiilî tebliğ ve talimatı demek olan sünnetinden meydana gelen bir bütün olarak tanıdı. Hz. Peygamberin vefatından sonra İslâm dini, Kitap ve Sünnet'in ortaya koyduğu esaslar çerçevesinde anlaşıldı ve yaşanmaya çalışıldı.

Biz, Ömer Çam Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak, sosyal ve ahlaki değerlerin yozlaştığı, kadim medeniyetimize ait normların hunharca tüketildiği günümüzde, öğrencilerimizi bize ait değerlerle donatmanın gayreti içerisindeyiz. Evvelemirde Kur'an'ı Kerim'i ve Sünnet'i Nebeviyye'yi öğrencilerimizin gündemine taşımak, mesajını onlara ulaştırmak, Kur'an ve Sünnet istikametinde Müslümanca yaşamalarına imkân hazırlamak maksadıyla çeşitli faaliyetler yapıyoruz.

Gençlerimizin ruhi bakımdan gelişebilmeleri, imam hatiplilik şuurunu kuşanmaları ve imam hatiplilik misyonuyla yetişmeleri için mesleki etkinlikleri çeşitlendiriyoruz. Bu minvalde yaptığımız birçok etkinliğe ilaveten geleneksel hale gelen "Bir Konu, Bir Ayet, Bir Hadis" ezberleme yarışmasını her yıl düzenliyoruz. Daha önce hazırlamış olduğumuz yarışma kitabımız işin erbabınca takdir edilmiş ve rağbet görmüş, yine bu kıymetli eseri bizden talep eden birçok imam hatip lisesine yarışma kitabı olarak gönderilmiştir. Kitabın baskısının bitmiş olması, ayrıca bazı öğrencilerimizin kitabın tamamını ezberlemeleri sebebiyle, kitabımızın genişletilmiş ikinci baskısının yapılmasına karar vermiş bulunuyoruz.

Öğrencilerimiz de bu yarışmaya yoğun ilgi göstermişler, yarışmalarımız büyük bir heyecan içinde geçmiştir. Yarışmaya katılanlar çok kıymetli hediyelerle ödüllendirilmiştir. Derslerinin yoğunluğu arasında ve sosyal hayatın enva-i çeşit engellerine rağmen böylesi faaliyetlere iştirak eden öğrencilerimizi tebrik ediyor, onlara teşekkür ediyor ve başarılar diliyorum.

Bu vesileyle, bu yarışmayı yapmaya karar veren Mesleki Tatbikat Kulübüne ve kitabı hazırlayan Avni Altaş'a, ayrıca emeği geçen herkese teşekkür ediyor, çalışmamızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Abdülaziz DUMAN
Ömer Çam AİHL Müdürü
01.10.2018

Ön Söz

Bütün âlemleri ve insanoğlunu yaratıp, onu desteksiz bırakmayarak peygamberler ve kitaplar gönderen Rabbimize hamdolsun. Bu kitapların sonuncusu Kur'an-ı Kerim'i, Hatemü'l-Enbiya Hz. Muhammed Mustafa'ya -sallallahu aleyhi vesellem- indirmekle bize büyük bir lütufta bulunan Rabbimize hamdolsun.

Bu "ağır emanet"i üstlenip, onun hakkını en iyi şekilde veren; anlayarak, anlatarak, yaşayarak ve hakkıyla tebliğ ederek Rabbimiz tarafından "üsve-i hasene" olarak sunulan Efendimize salât ve selâm olsun.

Allah'ın bu son elçisinin, kendisinin de "veda hutbesi"nde ifade ettiği gibi, sapıtmamamız için bizlere miras bıraktığı iki kaynak, aynı zamanda son ve mükemmel dinimizin iki kaynağı Kur'an ve Sünnet'tir. Bu iki kaynak, bizim ayaklarımızı "sırat-ı mustakîm"de sabit tutarak kaymamıza, bidatlere, hurafelere düşmemize engel olmaktadır. Bu iki asıl, aynı zamanda, dinimizi en iyi şekilde anlamamız ve yaşamamız için başka bir otoriteye, akıma ve ideolojiye ihtiyaç bırakmayacak şekilde bizlere kâfidir, yeterlidir.

İşte biz, bu iki nimetle mücehhez olarak Allah Rasulü'nün yolundan gitme gayretindeki öğrencilerimiz için bu yarışma kitabını iki yıl önce (2016) hazırladık. Şimdi de görülen lüzum üzerine genişletilmiş yeni baskısını hazırlamış bulunuyoruz. Yaratılış, evren ve insandan tutun, insanların birbirleriyle, toplumla ve diğer varlıklarla ilişkisini düzenleyen; gerek bilgi, gerek eylem ve gerekse tebliğ boyutuyla ilgili dinimizin hemen her alanından 300 başlık altında birer ayet ve birer hadis derledik. İstifadesi kolay olsun diye böyle bir yolu tercih ettik. Kitaptaki konu başlıklarının ekseriyetini ve hadisleri, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yayınlamış olduğu "Hadislerle İslam" adlı eserden aldık. Sonra bu başlıklara uygun düşecek ayetleri seçtik. Konu başlıkları altına aldığımız ayet ve hadislerle ilgili olarak farklı tercihler elbet olabilirdi. Zira ehlince malumdur ki, Kur'an'da herhangi bir konuyla ilgili birden çok ayet olduğu gibi, aynı zamanda bir ayet farklı konuları da ilgilendirebilmektedir. Aynı durum hadisler için de söz konusudur. Her bir başlık altında diğer başlıklarda yer almayan ayet ve hadisi derlemek, işi zorlaştıran husustu. Bu meyanda tekrara düşmemeye gayret ettik. Kitapta yer alan ayetlerin mealleri de Diyanet İşleri Başkanlığı'nın, Diyanet Vakfı'nın ve yine Diyanet'in Kur'an Yolu meallerinden alınmıştır. Bu vesileyle bu ve benzeri eserleri bizlerin istifadesine sunan Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı'na çok teşekkür ediyoruz.

Bu eseri hazırlamaktaki amacımız, gençlerin gündemini ayet ve hadislerin oluşturmasına yardımcı olmak, Allah ve Rasulü'nün hayat bahşeden kaynaklarından yudumlamalarına vesile olabilmektir. Onlar, belki bu vesileyle, kitapta yer alan 300 farklı konuya ait ayet ve hadisleri özümseyerek ve hayata geçirerek çağın kokuşmuş, suni ve öldürücü tuzaklarından kendilerini koruyabilirler.

Biz şimdiden, lise derslerinin ağırlığı, içinde bulundukları gençlik döneminin türlü sıkıntıları ve işleri arasında bu yarışmaya ilgi gösteren ve önümüzdeki yıllarda da ilgi gösterecek öğrencilerimizi tebrik ediyor, onlara teşekkür ediyor ve başarılar diliyoruz. Ve onların, buradan alacakları bilgi, bilinç ve güçle İslam Medeniyeti'ne katkıda bulunacakları ümidini taşıyoruz.

Son olarak, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, "Hadislerle İslam" vb. eserleri bizlerin istifadesine sunan Diyanet İşleri Başkanlığı'na, elinizdeki bu eserin ortaya çıkmasında maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen okul müdürümüz **Abdülaziz DUMAN**'a, görüşleriyle ve tashihleriyle destek olan **Abdülkerim ERSAN**'a, **A. Selim ÇELİKBİLEK**'e ve kitabı yayına hazırlayan **Mehmet NİŞANCI**'ya çok teşekkür ediyorum.

Allah'a emanet olunuz.

Avni ALTAŞ
Ömer Çam AİHL
Meslek Dersleri Öğretmeni
26.07.2018

1. İstiâze: Âlemlerin Rabbine Sığınmak

أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِۙ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِۙ ﴿٢﴾ اِلٰهِ النَّاسِۙ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِۙ ﴿٤﴾ اَلَّذٖى يُوَسْوِسُ فٖى صُدُورِ النَّاسِۙ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a sığınırım.
Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki: İnsanların kalplerine vesvese sokan, (insan Allah'ı andığında) pusuya çekilen cin ve insan şeytanının şerrinden insanların Rabbine, insanların Melikine (mutlak sahip ve hâkimine) insanların İlâhına sığınırım!" ***(Nâs Sûresi; 1-6)***

قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) كَانَ يَدْعُو يَقُولُ:

«اَللَّهُمَّ ! إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشِّقَاقِ وَالنِّفَاقِ وَسُوءِ الْأَخْلَاقِ.»

Ebû Hüreyre, Allah Resûlü'nün (sav) şöyle dua ettiğini rivayet etmektedir:
"Allah'ım! Bozgunculuktan, münafıklıktan ve kötü ahlâktan sana sığınırım."

(Ebû Dâvûd, Vitr, 32; Nesâî, İstiâze, 21)

2. Besmele: Her Hayrın Anahtarı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَالَتْ يَٓا اَيُّهَا الْمَلَؤُ۬ا اِنّ۪ٓي اُلْقِيَ اِلَيَّ كِتَابٌ كَر۪يمٌ ﴿٢٩﴾
اِنَّهُ مِنْ سُلَيْمٰنَ وَاِنَّهُ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِۙ ﴿٣٠﴾
اَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُون۪ي مُسْلِم۪ينَ۟ ﴿٣١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"(Süleyman'ın mektubunu alan Sebe' melikesi:) "-Beyler, ulular! Bana çok önemli bir mektup bırakıldı- dedi. (29)
-Mektup Süleyman'dandır ve Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla (başlamakta) dır. (30)
-Bana başkaldırmayın, teslimiyet gösterip bana gelin- diye (yazmaktadır.)" (31)"

(Neml Sûresi; 29 - 31)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« كُلُّ كَلَامٍ أَوْ أَمْرٍ ذِى بَالٍ لَا يُفْتَحُ بِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَهُوَ أَبْتَرُ، أَوْ قَالَ أَقْطَعُ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yüce Allah'ı anarak başlanmayan her anlamlı söz veya iş, bereketsizdir / sonuçsuzdur."

(İbn Hanbel, II, 360)

3. Hamdele: Her Türlü Övgü, Âlemlerin Rabbine Özgü

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَۜ ثُمَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ مِنْ ط۪ينٍ ثُمَّ قَضٰٓى اَجَلاًۜ وَاَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوَاتِ وَفِي الْاَرْضِۜ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Hamd, gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah'a mahsustur. (Bunca âyet ve delillerden) sonra kâfir olanlar (hâlâ putları) Rab'leri ile denk tutuyorlar. (1)
Sizi bir çamurdan yaratan, sonra ölüm zamanını takdir eden ancak O'dur. Bir de O'nun katında muayyen bir ecel (kıyamet günü) vardır.
Siz hâlâ şüphe ediyorsunuz. (2)
O, göklerde ve yerde tek Allah'tır. Gizlinizi, açığınızı bilir. (Hayır ve şerden) ne kazanacağınızı da bilir. (3)”

(En'âm Sûresi; 1 - 3)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ، إِلاَّ كَانَ الَّذِى أَعْطَاهُ أَفْضَلَ مِمَّا أَخَذَ.»

Enes’ten nakledildiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

“Allah’ın verdiği nimet karşısında kulun “Elhamdülillâh” diyerek hamdetmesi, o nimetten daha değerlidir.”

(İbn Mâce, Edeb, 55)

4. Salvele: Yüce Resûl'e Salât Ve Selâm

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّۜ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْل۪يماً

Rahman ve Rahimolan Allah'ın adıyla.
"Şüphesiz Allah ve melekleri, Peygamber'e salât ederler. Ey müminler! Siz de ona salevât getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin." ***(Ahzâb Suresi; 56)***

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

«أَوْلَى النَّاسِ بِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ عَلَيَّ صَلاَةً.»

Abdullah b. Mes'ûd'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"Kıyamet günü insanların bana en yakını, bana en çok salavât getirendir."
(Tirmizî, Vitr, 21)

BÖLÜM I

ALLAH, ÂLEM, İNSAN VE DİN

5. Allah: Âlemlerin Rabbi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ﴿١﴾
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَم۪ينَۙ ﴿٢﴾ اَلرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِۙ ﴿٣﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدّ۪ينِۜ ﴿٤﴾ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَع۪ينُۜ ﴿٥﴾ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَق۪يمَۙ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذ۪ينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْۙ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّٓالّ۪ينَ ﴿٧﴾

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla. (1)
"Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. (2)
O, rahmândır ve rahîmdir. (3)
Ceza gününün mâlikidir. (4
(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız. (5)
Bize doğru yolu göster. (6)
Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimselerin yolunu;
gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil! (Âmin.) (7)"

(Fâtiha Sûresi; 1 – 7)

عَنْ أُبَيِّ بْنِ كَعْبٍ

« أَنَّ الْمُشْرِكِينَ قَالُوا لِلنَّبِيِّ (ﷺ) : يَا مُحَمَّدُ انْسُبْ لَنَا رَبَّكَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ، اللَّهُ الصَّمَدُ ، لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ.»

Übey b. Kâ'b'ın naklettiğine göre;
Müşrikler Hz. Peygamber'e (sav), "Yâ Muhammed! Rabbini bize tanıt." dediler. Bunun üzerine Allah Tebâreke ve Teâlâ İhlâs sûresini indirdi: "De ki, O Allah tektir, Allah Samed'dir. (O hiçbir şeye muhtaç değildir ama bütün varlıklar O'na muhtaçtır.) O, doğurmamış ve doğmamıştır. Hiçbir şey O'na denk değildir."

(İbn Hanbel, V, 133)

6. Allah'ın (cc) İsim ve Sıfatları: En Güzel İsimler O'nundur

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

هُوَ اللّٰهُ الَّذ۪ي لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِۚ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّح۪يمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللّٰهُ الَّذ۪ي لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ اَلْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَز۪يزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَٓاءُ الْحُسْنٰىۜ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٢٤﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O, öyle Allah'tır ki, O'ndan başka tanrı yoktur. Görülmeyeni ve görüleni bilendir. O, esirgeyendir, bağışlayandır. (22)
O, öyle Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. O, mülkün sahibidir, eksiklikten münezzehtir, selâmet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır, üsündür, istediğini zorla yaptıran, büyüklükte eşi olmayandır. Allah, müşriklerin ortak koştukları şeylerden münezzehtir. (23)
O, yaratan, var eden, şekil veren Allah'tır. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanlar O'nun şânını yüceltmektedirler. O, galiptir, hikmet sahibidir. (24)"

(Haşr Sûresi; 22 - 24)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) أَنَّ رَسُولَ اللَّه (ﷺ) :

« إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا، مِائَةً إِلا وَاحِدًا، مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ. »

Ebû Hüreyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'ın, yüzden bir eksik, doksan dokuz ismi vardır. Kim bu isimleri (öğrenip gereğiyle amel ederek) sayarsa cennete girer."

(Buhârî, Şürût, 18)

7. Yaratılış: Yokluktan Varlığa

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ س۪يرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ بَدَاَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللّٰهُ يُنْشِئُ النَّشْاَةَ الْاٰخِرَةَۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌۚ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki: 'Yeryüzünde gezip dolaşın da, Allah ilk olarak nasıl yaratmış bir bakın. İşte Allah bundan sonra ahiret hayatını da yaratacaktır. Gerçekten Allah her şeye kadirdir.'"

(Ankebût; 20)

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ : دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ ...قَالَ

«كَانَ اللَّهُ وَلَمْ يَكُنْ شَيْءٌ غَيْرُهُ ، وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى المَاءِ ، وَخَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ ، وَكَتَبَ فِي الذِّكْرِ كُلَّ شَيْءٍ ...»

İmrân b. Husayn (ra), (çevre kabilelerden görüşmek üzere bazı heyetler geldiğinde) Hz. Peygamber'in yanına girmiştim, Hz. Peygamber (sav), (yaratılışın başlangıcına ilişkin kendisine sorulan bir soru üzerine)… şöyle buyurmuştur:

"Ezelde Allah vardı ve O'ndan önce hiçbir şey yoktu. Allah'ın arşı su üzerinde bulunuyordu. Sonra Allah gökleri ve yeri yarattı. Ardından da kâinatın tamamını (takdir ve tespit edip levh-i mahfûza) yazdı..."

(Buhârî, Bed'ü'l-halk, 1)

8. Melekler: Âlemlerin Nurdan Varlıkları

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ
الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلاً اُو۬ل۪ٓي اَجْنِحَةٍ مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبَاعَۜ يَز۪يدُ فِي
الْخَلْقِ مَا يَشَٓاءُۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

"Gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler yapan Allah'a hamdolsun. O, yaratmada dilediği arttırmayı yapar. Şüphesiz Allah, her şeye gücü yetendir."

(Fâtır Sûresi; 1)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ:قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«خُلِقَتِ الْمَلاَئِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ
مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ.»

Hz. Âişe’den nakledildiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

“Melekler nurdan, cinler alevli ateşten, Âdem ise size (Kur’an’da) tarif edildiği üzere (balçıktan) yaratılmıştır.”

(Müslim, Zühd, 60)

9. Cinler: Allah'ın Görünmeyen Kulları

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَجَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَٓاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَن۪ينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍۜ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يَصِفُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Cinleri Allah'a ortak koştular. Oysaki onları da Allah yaratmıştı. Bilgisizce O'na oğullar ve kızlar yakıştırdılar. Hâşâ! O, onların ileri sürdüğü vasıflardan uzak ve yücedir."

(En'âm Sûresi; 100)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ:أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) كَانَ يَقُولُ:

« اَللّٰهُمَّ ! لَكَ أَسْلَمْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، اَللّٰهُمَّ ! إِنِّي أَعُوذُ بِعِزَّتِكَ لآ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ أَنْ تُضِلَّنِي، أَنْتَ الْحَيُّ الَّذِى لاَ يَمُوتُ، وَالْجِنُّ وَالإِنْسُ يَمُوتُونَ.»

İbn Abbâs'tan (r.a)nakledildiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle derdi:

"Allah'ım! Sana teslim oldum, sana inandım, sana tevekkül ettim ve sana yöneldim. Senin yardımınla mücadele (gücü elde) ettim. Allah'ım! Beni saptırmaman için senin yüceliğine sığınıyorum. Zira senden başka ilâh yoktur. Sen ölmeyecek olan dirisin, cinler ve insanlar ise ölümlüdürler."

(Müslim, Zikir, 67)

10. Şeytan: İnsanın Ezelî Düşmanı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَعَنَهُ اللّٰهُۢ وَقَالَ لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَص۪يبًا مَفْرُوضًاۙ ﴿١١٨﴾ وَلَاُضِلَّنَّهُمْ وَلَاُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الْاَنْعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِۜ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُب۪ينًاۜ ﴿١١٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah onu (şeytanı) lânetlemiş; o da: 'Yemin ederim ki, kullarından belli bir pay edineceğim' demiştir. (118)

'Onları mutlaka saptıracağım, muhakkak onları boş kuruntulara boğacağım, kesinlikle onlara emredeceğim de hayvanların kulaklarını yaracaklar (putlar için nişanlayacaklar), şüphesiz onlara emredeceğim de Allah'ın yarattığını değiştirecekler' (dedi). Kim Allah'ı bırakır da şeytanı dost edinirse elbette apaçık bir ziyana düşmüştür. (119)"

(Nisâ Sûresi; 118 - 119)

عَنْ أَنَسٍ:...فَقَالَ رَسُولُ اللهِ (ﷺ) :

« إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِى مِنَ الْإِنْسَانِ مَجْرَى الدَّمِ. »

Enes'ten nakledildiğine göre… Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Şeytan, kanın dolaştığı gibi insanın içinde dolaşır."

(Müslim, Selâm, 23; Buhârî, Bed'ü'l-halk, 11)

11. İnsan: Mükerrem Varlık

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالتّ۪ينِ وَالزَّيْتُونِۙ ﴿١﴾ وَطُورِ س۪ين۪ينَۙ ﴿٢﴾ وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَم۪ينِۙ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا
الْاِنْسَانَ ف۪ٓي اَحْسَنِ تَقْو۪يمٍۘ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِل۪ينَۙ ﴿٥﴾ اِلَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍۜ ﴿٦﴾ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدّ۪ينِۜ ﴿٧﴾
اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحَاكِم۪ينَ ﴿٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İncire, zeytine, Sina Dağı'na ve şu emîn beldeye yemin ederim ki biz insanı en güzel biçimde yarattık. Sonra onu aşağıların aşağısına indirdik. (1-5)
Fakat iman edip sâlih amel işleyenler için eksilmeyen, devamlı bir ecir vardır. (6)
Artık bundan sonra, ceza günü konusunda seni kim yalanlayabilir? (7)
Allah, hüküm verenlerin en üstünü değil midir? (8)"

(Tîn Sûresi; 1 - 8)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ:قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« النَّاسُ مَعَادِنُ ، خِيَارُهُمْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِي الْإِسْلَامِ، إِذَا فَقِهُوا فِي الدِّينِ. »

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İnsanlar madenlerdir. İslâm'dan önce iyi olanları, İslâm'dan sonra da iyidir. Yeter ki dinlerini iyi kavrasınlar."

(İbn Hanbel, II, 391)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الرُّوحِۜ قُلِ الرُّوحُ مِنْ اَمْرِ رَبّ۪ي
وَمَٓا اُو۫ت۪يتُمْ مِنَ الْعِلْمِ اِلَّا قَل۪يلاً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
Sana ruh hakkında soru sorarlar. De ki: "Ruh, Rabbimin emrindendir.
Size ancak az bir bilgi verilmiştir."
(İsrâ Sûresi; 85)

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَعْبٍ الْأَنْصَارِيِّ أَنَّهُ أَخْبَرَهُ أَنَّ أَبَاهُ كَانَ يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

« إِنَّمَا نَسَمَةُ الْمُؤْمِنِ طَائِرٌ يَعْلُقُ فِي شَجَرِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَ
إِلَى جَسَدِهِ يَوْمَ يُبْعَثُ.»

Abdurrahman b. Kâ'b el-Ensârî'nin babası Kâ'b bin Mâlik'ten rivayet ettiğine göre Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:
"Müminin ruhu, kendisinin dirileceği gün (kıyamet) cesedine geri dönünceye kadar cennet ağaçlarından beslenen kuş gibidir."
(İbn Mâce, Zühd, 32; Nesâî, Cenâiz, 117; Muvatta' , Cenâiz, 16)

13. Nefis: İyi ve Kötünün Mücadele Alanı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَنَفْسٍ وَمَا سَوّٰيهَاۙ ﴿٧﴾ فَاَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوٰيهَاۙ ﴿٨﴾
قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰيهَاۙ ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰيهَاۜ ﴿١٠﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Nefse ve onu (insanın özü olarak) şekillendirip düzenleyene, (7)
ona kötü ve iyi olma kabiliyetlerini verene yemin olsun ki: (8)
Nefsini arındıran elbette kurtuluşa ermiştir. (9)
Onu arzularıyla baş başa bırakan da ziyan etmiştir. (10)"

(Şems Sûresi; 7 – 10)

عَنْ فَضَالَةَ بْنِ عُبَيْدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ:

«... وَالْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.»

Fedâle b. Ubeyd'in naklettiğine göre, Resûlullah (sav) Veda Haccı'nda şöyle buyurmuştur:

"…Mücahid, Yüce Allah'a itaat yolunda nefsinin isteklerine karşı mücadele eden kimsedir."

(İbn Hanbel, VI, 22; Tirmizî, Fedâilü'l-cihâd, 2)

14. Güneş, Ay ve Yıldızlar: Gökyüzünün Kandilleri

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاٰيَةٌ لَهُمُ الَّيْلُۚ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُظْلِمُونَۙ ﴿٣٧﴾
وَالشَّمْسُ تَجْر۪ي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَاۜ ذٰلِكَ تَقْد۪يرُ الْعَز۪يزِ الْعَل۪يمِۜ ﴿٣٨﴾
وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَد۪يمِ ﴿٣٩﴾
لَا الشَّمْسُ يَنْبَغ۪ي لَهَٓا اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ
سَابِقُ النَّهَارِۜ وَكُلٌّ ف۪ي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gece de onlar için bir ibret alâmetidir. Biz ondan gündüzü sıyırıp çekeriz de onlar karanlıklara gömülürler. (37) Güneş, kendisi için belirlenen yerde akar (döner). İşte bu, azîz ve alîm olan Allah'ın takdiridir. (38) Ay için de birtakım menziller (yörüngeler) tayin ettik. Nihayet o, eğri hurma dalı gibi (hilâl) olur da geri döner. (39) Ne güneş aya yetişebilir ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri bir yörüngede yüzerler. (40)"

(Yâsîn Sûresi; 37 - 40)

عَنْ أَبِي بُرْدَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ:...فَرَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ وَكَانَ كَثِيرًا مِمَّا يَرْفَعُ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ فَقَالَ:

« اَلنُّجُومُ أَمَنَةٌ لِلسَّمَاءِ فَإِذَا ذَهَبَتِ النُّجُومُ أَتَى السَّمَاءَ مَا تُوعَدُ...»

"Ebû Bürde'nin, babasından naklettiğine göre Resûlullah (sav) başını gökyüzüne kaldırmış ki sıklıkla başını gökyüzüne doğru kaldırırdı, sonra da şöyle buyurmuştur:

"Yıldızlar, gökyüzünün güvenceleridir. Yıldızlar gitti mi, gökyüzüne vaad edilen (kıyamet) gelir..."

(Müslim, Fedâilü's-sahâbe, 207)

15. Zaman: Varlığın Nabzı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالْعَصْرِۙ ﴿١﴾ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَف۪ي خُسْرٍۙ ﴿٢﴾
اِلَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Asra yemin ederim ki insan gerçekten ziyan içindedir. Bundan ancak iman edip iyi ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır. (1-3)"

(Asr Sûresi; 1 - 3)

قَالَ أَبو هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) :قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« قَالَ اللَّهُ: يَسُبُّ بَنُو آدَمَ الدَّهْرَ ، وَأَنَا الدَّهْرُ، بِيَدِى اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ. »

Ebû Hüreyre'nin (ra) anlattığına göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah buyurdu ki, 'Âdemoğlu zamana söver. Hâlbuki zaman(ı var eden) benim! Gece de gündüz de benim elimdedir.'"

(Buhârî, Edeb, 101)

16. Dünya: Âhiretin Tarlası

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

مَنْ كَانَ يُر۪يدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ ف۪يهَا مَا نَشَٓاءُ لِمَنْ نُر۪يدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَۚ يَصْلٰيهَا مَذْمُوماً مَدْحُوراً ﴿١٨﴾ وَمَنْ اَرَادَ الْاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُو۬لٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُوراً ﴿١٩﴾ كُلاًّ نُمِدُّ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ وَهٰٓؤُ۬لَٓاءِ مِنْ عَطَٓاءِ رَبِّكَۜ وَمَا كَانَ عَطَٓاءُ رَبِّكَ مَحْظُوراً ﴿٢٠﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍۜ وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَاَكْبَرُ تَفْض۪يلاً ﴿٢١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Her kim bu çarçabuk geçen dünyayı dilerse ona, yani dilediğimiz kimseye dilediğimiz kadarını dünyada hemen verir, sonra da onu, kınanmış ve kovulmuş olarak gireceği cehenneme sokarız. (18) Kim de ahireti diler ve bir mümin olarak ona yaraşır bir çaba ile çalışırsa, işte bunların çalışmaları makbuldür. (19) Hepsine, onlara da bunlara da (dünyayı isteyenlere de ahireti isteyenlere de) Rabbinin ihsanından (istediklerini) veririz. Rabbinin ihsanı kısıtlanmış değildir. (20) Baksana, biz insanların kimini kiminden nasıl üstün kılmışızdır! Elbette ki ahiret, derece ve üstünlük farkları bakımından daha büyüktür. (21)"

(İsrâ Sûresi; 18 - 21)

عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ عُمَرَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ:أَخَذَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) بِمَنْكِبِى فَقَالَ:

« كُنْ فِى الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ. »

Abdullah b. Ömer (ra) anlatıyor: Allah Resûlü (sav) omzumdan tuttu ve şöyle buyurdu:

"Dünyada (kimsesiz) bir garip gibi yahut bir yolcu gibi ol!"

(Buhârî, Rikâk, 3)

BÖLÜM II

BİLGİ VE KAYNAKLARI

17. Bilgi: İlim İlim Bilmektir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْاَسْمَٓاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِؤُ۫ن۪ي بِاَسْمَٓاءِ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَٓا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَاۜ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَل۪يمُ الْحَك۪يمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَٓا اٰدَمُ اَنْبِئْهُمْ بِاَسْمَٓائِهِمْۚ فَلَمَّٓا اَنْبَاَهُمْ بِاَسْمَٓائِهِمْۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ اِنّ۪ٓي اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah Âdem'e bütün isimleri öğretti. Sonra onları önce meleklere arzedip: Eğer siz sözünüzde sadık iseniz, şunların isimlerini bana bildirin, dedi. (31) Melekler: Yâ Rab! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz, senin bize öğrettiklerinden başka bizim bilgimiz yoktur. Şüphesiz alîm ve hakîm olan ancak sensin, dediler. (32) (Bunun üzerine:) Ey Âdem! Eşyanın isimlerini meleklere anlat, dedi. Âdem onların isimlerini onlara anlatınca: Ben size, muhakkak semâvat ve arzda görülmeyenleri (oralardaki sırları) bilirim. Bundan da öte, gizli ve açık yapmakta olduklarınızı da bilirim, dememiş miydim? dedi. (33)"

(Bakara Sûresi;31 - 33)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ:خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) فَقَالَ:

« نَضَّرَ اللَّهُ امْرَأً سَمِعَ مِنَّا حَدِيثًا فَبَلَّغَهُ كَمَا سَمِعَهُ، فَرُبَّ مُبَلَّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ... »

Ebu'd-Derdâ anlatıyor: Resûlullah (sav) bize bir konuşma yaptı ve şöyle buyurdu:

"Allah, bizden bir söz işitip, onu işittiği gibi (başkasına) ulaştıran kişinin yüzünü ak etsin. Kendisine (bilgi) ulaştırılan nice kimseler vardır ki onu işiten (ve kendisine aktaran) kimseden daha kavrayışlıdır..."

(Dârimî, Mukaddime, 24; Tirmizî, İlim, 7)

18. Vahiy: Allah'ın Ezelî ve Ebedî Sözü

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّٓا اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ كَمَٓا اَوْحَيْنَٓا اِلٰى نُوحٍ وَالنَّبِيّ۪نَ مِنْ بَعْدِه۪ۚ وَاَوْحَيْنَٓا اِلٰٓى اِبْرٰه۪يمَ وَاِسْمٰع۪يلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَع۪يسٰى وَاَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهٰرُونَ وَسُلَيْمٰنَۚ وَاٰتَيْنَا دَاوُ۫دَ زَبُوراًۚ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Biz Nûh'a ve ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi, sana da vahyettik. İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, torunlarına, İsa'ya, Eyyüb'e, Yûnus'a, Hârûn'a ve Süleyman'a da vahyetmiştik. Davûd'a da Zebûr vermiştik."

(Nisâ Sûresi; 163)

عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهَا) :

أَنَّ الْحَارِثَ بْنَ هِشَامٍ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) سَأَلَ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللّٰهِ! كَيْفَ يَأْتِيكَ الْوَحْىُ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ : « أَحْيَانًا يَأْتِينِي مِثْلَ صَلْصَلَةِ الْجَرَسِ وَهُوَ أَشَدُّهُ عَلَىَّ فَيُفْصَمُ عَنِّي وَقَدْ وَعَيْتُ عَنْهُ مَا قَالَ، وَأَحْيَانًا يَتَمَثَّلُ لِيَ الْمَلَكُ رَجُلاً فَيُكَلِّمُنِي فَأَعِي مَا يَقُولُ.»

Müminlerin annesi Hz. Âişe'den (ra) nakledildiğine göre,

Hâris b. Hişâm (ra) Allah Resûlü'ne (sav) "Yâ Resûlallah, sana vahiy nasıl geliyor?" diye sordu. Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu: "Bazen zil sesi gibi geliyor ki, bana en ağır geleni de budur. (Uğultu) kesildiğinde (vahyin bana) söylediklerini tam olarak kavramış ve ezberlemiş oluyorum. Bazen de melek bana insan şeklinde görünüyor, benimle konuşuyor ve ben de onun dediklerini kavramış ve ezberlemiş oluyorum."

(Buhârî, Bed'ü'l-vahy, 1)

19. Sünnet: Nebevî Kılavuz

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ اِذْ بَعَثَ ف۪يهِمْ رَسُولاً مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِه۪ وَيُزَكّ۪يهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَۚ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Andolsun ki içlerinden, kendilerine Allah'ın âyetlerini okuyan, (kötülüklerden ve inkârdan) kendilerini temizleyen, kendilerine Kitap ve hikmeti öğreten bir Peygamber göndermekle Allah, müminlere büyük bir lütufta bulunmuştur. Hâlbuki daha önce onlar apaçık bir sapıklık içinde idiler."

(***Âl-i İmrân Sûresi; 16)***

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) كَانَ يَقُولُ فِي خُطْبَتِهِ بَعْدَ التَّشَهُّدِ:

« إِنَّ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَأَحْسَنَ الْهَدْيِ هَدْىُ مُحَمَّدٍ. »

Câbir b. Abdullah'ın rivayet ettiğine göre Resûlullah (sav) hutbesinde teşehhüdden sonra şöyle buyururdu:

"Şüphesiz sözlerin en güzeli Allah'ın (cc) Kitabı'dır. Rehberliğin en güzeli ise Muhammed'in (sav) rehberliğidir."

(İbn Hanbel, III, 320)

20. Tefsir ve Tevil: Vahyi Anlama Çabası

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

هُوَ الَّـذ۪ٓي اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ اٰيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتَابِ وَاُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌۜ فَاَمَّا الَّذ۪ينَ ف۪ي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَٓاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَٓاءَ تَأْو۪يلِه۪ۚ وَمَا يَعْلَمُ تَأْو۪يلَهُٓ اِلَّا اللّٰهُۢ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ اٰمَنَّا بِه۪ۙ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَاۚ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّٓا اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sana Kitab'ı indiren O'dur. Onun (Kur'an'ın) bazı âyetleri muhkemdir ki, bunlar Kitab'ın esasıdır. Diğerleri de müteşâbihtir. Kalplerinde eğrilik olanlar, fitne çıkarmak ve onu tevil etmek için ondaki müteşâbih âyetlerin peşine düşerler. Hâlbuki Onun tevilini ancak Allah bilir. İlimde yüksek pâyeye erişenler ise: Ona inandık; hepsi Rabbimiz tarafındandır, derler. (Bu inceliği) ancak aklıselim sahipleri düşünüp anlar."

(Âl-i İmrân Sûresi; 7)

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ:سَمِعَ النَّبِيُّ ﷺ قَوْمًا يَتَدَارَءُونَ فَقَالَ:

« إِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِهَذَا ضَرَبُوا كِتَابَ اللَّهِ بَعْضَهُ بِبَعْضٍ وَإِنَّمَا نَزَلَ كِتَابُ اللَّهِ يُصَدِّقُ بَعْضُهُ بَعْضًا فَلاَ تُكَذِّبُوا بَعْضَهُ بِبَعْضٍ فَمَا عَلِمْتُمْ مِنْهُ فَقُولُوا وَمَا جَهِلْتُمْ فَكِلُوهُ إِلَى عَالِمِهِ .»

Amr b. Şuayb'ın, babası aracılığıyla dedesinden naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) bir grubun tartıştıklarını işitmiş ve onlara şöyle buyurmuştur:

"Sizden öncekiler işte böyle helâk oldular. Allah'ın Kitabı'nın bir kısmını diğeriyle mukayese ediyor (çelişki arıyor)lardı. Oysa Allah'ın Kitabı, bir kısmı diğerini doğrulamak üzere indi. Kur'an'ın bazı âyetlerini ileri sürerek diğerlerini yalanlamayın. Onun (mahiyetini) bildiğiniz âyetleri üzerinde konuşun; bilmediklerinizi ise onu bilene bırakın."

(İbn Hanbel, II, 185)

21. Alimler: Allah'ın Dininin Koruyucuları

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَٓافَّةًۜ فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَٓائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدّ۪ينِ وَلِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُٓوا اِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Müminlerin hepsinin toptan sefere çıkmaları doğru değildir. Onların her kesiminde bir gurup dinde (dinî ilimlerde) geniş bilgi elde etmek ve kavimleri (savaştan) döndüklerinde onları ikaz etmek için geride kalmalıdır. Umulur ki sakınırlar."

(Tevbe Sûresi; 122)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قَالَ:سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

« إِنَّ اللَّهَ لاَ يَقْبِضُ الْعِلْمَ انْتِزَاعًا، يَنْتَزِعُهُ مِنَ الْعِبَادِ، وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ، حَتَّى إِذَا لَمْ يَبْقَ عَالِمٌ، اتَّخَذَ النَّاسُ رُءُوسًا جُهَّالاً فَسُئِلُوا، فَأَفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ، فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا.»

Abdullah b. Amr b. El-Âs, Allah Resûlü'nü (sav) şöyle derken işittiğini nakleder:

"Kuşkusuz Allah, ilmi kullarının arasından çekip almaz. Bilakis âlimlerin vefatıyla ilmi alır. Sonunda hiç âlim kalmayınca, insanlar cahil kimseleri önder edinirler. Onlara birtakım sorular sorulur, onlar da bilgisizce fetva verirler. Böylelikle hem kendileri sapar hem de (insanları) saptırırlar."

(Buhârî, İlim, 34)

22. Bilgi Ahlâkı: Âlimin İlimle Sınavı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَٓابِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهُ كَذٰلِكَۜ اِنَّمَا
يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُاۜ اِنَّ اللّٰهَ عَز۪يزٌ غَفُورٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İnsanlardan, hayvanlardan ve davarlardan da yine böyle türlü renkte olanlar var. Kulları içinden ancak âlimler, Allah'tan (gereğince) korkar. Şüphesiz Allah, daima üstündür, çok bağışlayandır."

(Fâtır Sûresi; 28)

عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ قَالَ...سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ:

« يُؤْتَى بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ، فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابُ بَطْنِهِ، فَيَدُورُ بِهَا كَمَا يَدُورُ الْحِمَارُ بِالرَّحَى، فَيَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَهْلُ النَّارِ، فَيَقُولُونَ: يَا فُلاَنُ! مَا لَكَ؟ أَلَمْ تَكُنْ تَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ؟ فَيَقُولُ: بَلَى، قَدْ كُنْتُ آمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَلاَ آتِيهِ، وَأَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَآتِيهِ. »

Üsâme b. Zeyd'in işitip naklettiğine göre…, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet günü bir adam getirilip cehenneme atılır ve bağırsakları dışarı fırlar. O kişi, eşeğin değirmen taşı ile döndüğü gibi bağırsaklarıyla birlikte dönmeye başlar. Derken etrafına cehennemlikler toplanır ve 'Ey falan, ne bu hâl? Sen iyiliği emredip, kötülükten alıkoymaz mıydın?' derler. O da, 'Evet, ben iyiliği emrederdim, ama onu kendim yapmazdım. Kötülükten alıkoyardım, ama onu kendim yapardım.' diye karşılık verir."

(Müslim, Zühd, 51)

23. Feraset: Allah’ın Nuruyla Bakmak

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِق۪ينَۙ ﴿٧٣﴾
فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ سِجّ۪يلٍۜ ﴿٧٤﴾
اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِلْمُتَوَسِّم۪ينَ ﴿٧٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Derken güneşin doğuşu sırasında o korkunç uğultulu ses onları yakalayıverdi. (73) Hemen onların altını üstüne getirdik. Üzerlerine de balçıktan pişirilmiş taşlar yağdırdık. (74) Şüphesiz bunda düşünüp görebilen kimseler için ibretler vardır. (75)”

(Hicr Sûresi; 73 - 75)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ:قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

« اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ ، فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ » ثُمَّ قَرَأَ:
﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِلْمُتَوَسِّمِينَ﴾.

Ebû Saîd el-Hudrî’den nakledildiğine göre Resûlullah (sav),

“Müminin ferasetinden sakının. Çünkü o, Allah’ın nuruyla bakar.” buyurdu ve ardından, “Elbette bunda feraset sahipleri için ibretler vardır.” (Hicr, 15/75) âyetini okudu.”

(Tirmizî, Tefsîru’l-Kur’ân, 15; Taberânî, el-Mu’cemü’l-kebîr, VIII, 102)

24. Rüya: Uykudaki Âlem

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ اِنّ۪ٓي اَرٰى فِي الْمَنَامِ اَنّ۪ٓي اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرٰىۜ قَالَ يَٓا اَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُۘ سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ مِنَ الصَّابِر۪ينَ ﴿١٠٢﴾ فَلَمَّٓا اَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَب۪ينِۚ ﴿١٠٣﴾ وَنَادَيْنَاهُ اَنْ يَٓا اِبْرٰه۪يمُۙ ﴿١٠٤﴾ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَاۚ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٠٥﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُب۪ينُ ﴿١٠٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İsmail babasıyla beraber yürüyüp gezecek çağa erişince babası: Yavrucuğum! Rüyada seni boğazladığımı görüyorum; bir düşün, ne dersin? dedi.
O da cevaben:
Babacığım! Emrolunduğun şeyi yap. İnşallah beni sabredenlerden bulursun, dedi. (102) Her ikisi de teslim olup, onu alnı üzerine yatırınca:
Ey İbrahim! Rüyayı gerçekleştirdin. Biz iyileri böyle mükâfatlandırırız.
Bu, gerçekten, çok açık bir imtihandır, diye seslendik. (103-106)"

(Sâffât Sûresi; 102 - 106)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

«...الرُّؤْيَا ثَلَاثٌ: فَالرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ بُشْرَى مِنَ اللَّهِ وَرُؤْيَا تَحْزِينٌ مِنَ الشَّيْطَانِ وَرُؤْيَا مِمَّا يُحَدِّثُ الْمَرْءُ نَفْسَهُ...»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"...Rüya üç çeşittir: (Birincisi) Allah'tan bir müjde olan salih rüyadır. (İkincisi) şeytandan kaynaklanan üzücü rüyadır. (Üçüncüsü ise) kişinin yaşadıklarından bazılarının rüyasına yansımasıdır..."

(Müslim, Rü'yâ, 6)

BÖLÜM III

İMAN

25. Din: İlâhî Kılavuz

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدّ۪ينِ حَن۪يفاًۜ فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّت۪ي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَاۜ لَا تَبْد۪يلَ لِخَلْقِ اللّٰهِۜ ذٰلِكَ الدّ۪ينُ الْقَيِّمُۙ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَۙ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"(Resûlüm!) Sen yüzünü hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler."

(Rûm Sûresi; 30)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ، وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ [أَحَدٌ] إِلاَّ غَلَبَهُ، فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا، وَاسْتَعِينُوا بِالْغَدْوَةِ وَالرَّوْحَةِ وَشَيْءٍ مِنَ الدُّلْجَةِ. »

Ebû Hüreyre'den (ra) nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Din kolaylıktır. Bir kişi takatinin üstünde ibadete kalkışırsa din karşısında âciz kalır. Bunun için aşırıya kaçmayın, dosdoğru yolu tutun ve (salih amellerden alacağınız mükâfattan ötürü) sevinin. Sabah, akşam ve gecenin bir kısmında (dinç olduğunuz vakitlerden) yararlanın (ki taat ve ibadetinize devam edin)."

(Buhârî, Îmân, 29)

26. Ubudiyet: Allah'a Kul Olmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَس۪يحُ اَنْ يَكُونَ عَبْداً لِلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ الْمُقَرَّبُونَۜ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِه۪ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ اِلَيْهِ جَم۪يعاً ﴿١٧٢﴾ فَاَمَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفّ۪يهِمْ اُجُورَهُمْ وَيَز۪يدُهُمْ مِنْ فَضْلِه۪ۚ وَاَمَّا الَّذ۪ينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَاباً اَل۪يماًۙ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيّاً وَلَا نَص۪يراً ﴿١٧٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ne Mesîh ve ne de Allah'a yakın melekler, Allah'ın kulu olmaktan geri dururlar. O'na kulluktan geri durup büyüklenen kimselerin hepsini (Allah) yakında huzuruna toplayacaktır. (172) İman edip iyi işler yapanlara (Allah) ecirlerini tam olarak verecek ve onlara lütfundan daha fazlasını da ihsan edecektir. Kulluğundan yüz çeviren ve kibirlenenlere gelince onlara acı bir şekilde azap edecektir. Onlar, kendileri için Allah'tan başka ne bir dost ve ne de bir yardımcı bulurlar. (173)"

(Nisâ Sûresi; 172 - 173)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) :أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

« يَتَنَزَّلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الآخِرُ فيَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ، مَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ، مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ.»

Ebû Hüreyre'den (ra) nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Rabbimiz Tebâreke ve Teâlâ, her gece, gecenin son üçte biri kaldığında dünya semasına iner (rahmet nazarıyla bakar) ve şöyle buyurur: 'Bana dua eden yok mu, duasını kabul edeyim! Benden isteyen yok mu, ona (dilediğini) vereyim! Benden mağfiret isteyen yok mu, onu bağışlayayım!' "

(Buhârî, Deavât, 14)

27. Hidayet: İslâm'ın Aydınlık Yolu

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّكَ لَا تَهْدٖى مَنْ اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدٖى مَنْ يَشَٓاءُۚ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدٖينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Şüphesiz sen sevdiğin kimseyi doğru yola iletemezsin.
Fakat Allah, dilediği kimseyi doğru yola eriştirir. O doğru yola gelecekleri daha iyi bilir."

(Kasas Sûresi; 56)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: قَالَ

« قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) لِعَمِّهِ، عِنْدَ الْمَوْتِ « قُلْ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، أَشْهَدُ لَكَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ" فَأَبَى -قَالَ-: فَأَنْزَلَ اللَّهُ : ﴿إِنَّكَ لاَ تَهْدِى مَنْ أَحْبَبْتَ... ﴾ الآيَةَ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre,

"Resûlullah (sav), amcası (Ebû Tâlib) ölürken kendisine, "Lâ ilâhe illallâh (Allah'tan başka ilâh yoktur.) de ki ben de onunla kıyamet gününde senin için şahitlik edeyim." dedi. Amcası bundan kaçınınca Allah, "Şüphesiz ki sen sevdiğin kişiyi hidayete erdiremezsin…" (Kasas, 28/56) âyetini indirdi.

(Müslim, Îmân, 41)

28. Kelime-i Şehâdet: İslâm'ın Temeli

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلَّذ۪ينَ يَقُولُونَ رَبَّنَٓا اِنَّنَٓا اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِۚ ﴿١٦﴾ اَلصَّابِر۪ينَ وَالصَّادِق۪ينَ وَالْقَانِت۪ينَ وَالْمُنْفِق۪ينَ وَالْمُسْتَغْفِر۪ينَ بِالْاَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۙ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَاُو۬لُوا الْعِلْمِ قَٓائِماً بِالْقِسْطِۜ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُۜ ﴿١٨﴾ اِنَّ الدّ۪ينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ۠ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْياً بَيْنَهُمْۜ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَر۪يعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“(Bu nimetler) ‘Ey Rabbimiz! İman ettik; bizim günahlarımızı bağışla, bizi ateş azabından koru!’ diyen; (16) Sabreden, dürüst olan, huzurda boyun büken, hayra harcayan ve seher vaktinde Allah'tan bağış dileyenler (içindir). (17) Allah, adaleti ayakta tutarak (delilleriyle) şu hususu açıklamıştır ki, kendisinden başka ilâh yoktur. Melekler ve ilim sahipleri de (bunu ikrar etmişlerdir. Evet) mutlak güç ve hikmet sahibi Allah'tan başka ilâh yoktur. (18) Allah nezdinde hak din İslâm'dır. Kitap verilenler, kendilerine ilim geldikten sonradır ki, aralarındaki kıskançlık yüzünden ayrılığa düştüler. Allah'ın âyetlerini inkâr edenler bilmelidirler ki Allah'ın hesabı çok çabuktur. (19)”

(Âl-i İmrân Sûresi; 16 - 19)

حَدَّثَنِي أَبِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ قَالَ:...فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« الْإِسْلاَمُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) ، وَتُقِيمَ الصَّلاَةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنِ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلاً.»

(Abdullah b. Ömer) anlatıyor; Babam Ömer b. Hattâb'ın bana naklettiğine göre…
Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“İslâm, Allah'tan başka ilâh olmadığına, Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şehâdet etmen; namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve gücün yeterse Kâbe'yi haccetmendir.”

(Müslim, Îmân, 1)

29. Allah'a İman: Varolmanın Asıl Gayesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّومُۚ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌۜ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ مَنْ ذَا الَّذ۪ي يَشْفَعُ عِنْدَهُٓ اِلَّا بِاِذْنِه۪ۜ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْد۪يهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْۚ وَلَا يُح۪يطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِه۪ٓ اِلَّا بِمَا شَٓاءَۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَۚ وَلَا يَؤُ۫دُهُ حِفْظُهُمَاۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظ۪يمُ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah, O'ndan başka tanrı yoktur; O, hayydir, kayyûmdur. Kendisine ne uyku gelir ne de uyuklama. Göklerde ve yerdekilerin hepsi O'nundur. İzni olmadan O'nun katında kim şefaat edebilir? O, kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını bilir. (O'na hiçbir şey gizli kalmaz.) O'nun bildirdiklerinin dışında insanlar O'nun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler. O'nun kürsüsü gökleri ve yeri içine alır, onları koruyup gözetmek kendisine zor gelmez. O, yücedir, büyüktür."

(Bakara Sûresi; 255)

حَدَّثَنَا أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللهِ (ﷺ) وَمُعَاذٌ رَدِيفُهُ عَلَى الرَّحْلِ قَالَ: "يَا مُعَاذُ بْنَ جَبَلٍ" قَالَ: "لَبَّيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ وَسَعْدَيْكَ." قَالَ: "يَا مُعَاذُ!" قَالَ: "لَبَّيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ وَسَعْدَيْكَ"، ثَلاَثًا. قَالَ:

« مَا مِنْ أَحَدٍ يَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ إِلاَّ حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ...»

Enes b. Mâlik anlatıyor: Resûlullah (sav) binitiyle giderken arkasında oturan Muâz'a seslendi: "Yâ Muâz b. Cebel!" Muâz, "Buyur yâ Resûlallah! Emret!" diyerek cevap verdi. Hz. Peygamber tekrar, "Yâ Muâz!" diye seslendi. Muâz, "Buyur yâ Resûlallah! Emret!" dedi. Bu durum üç defa tekrarlandı. Daha sonra Allah Resûlü şöyle buyurdu:

"Kim kalbiyle tasdik ederek Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şehâdet ederse Allah ona cehennemi haram kılar..."

(Buhârî, İlim, 49)

30. İnanmanın Tadı: İman Sevgisiz Olmaz

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَٓاؤُ۬كُمْ وَاَبْنَٓاؤُ۬كُمْ وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَش۪يرَتُكُمْ وَاَمْوَالٌۨ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَٓا اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَجِهَادٍ ف۪ي سَب۪يلِه۪ فَتَرَبَّصُوا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِه۪ۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِق۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım-akrabanız, kazandığınız mallar, durgunluğa uğramasından endişe ettiğiniz ticaretiniz ve hoşlandığınız meskenler size Allah'tan, peygamberinden ve O'nun yolunda cihaddan daha sevimli ise, artık Allah buyruğunu (kıyameti) gerçekleştirinceye kadar bekleyin. Allah günaha saplanmış kimseleri hidayete erdirmez."

(Tevbe Sûresi; 24)

عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :

«ثَلاَثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بِهِنَّ حَلاَوَةَ الْإِيمَانِ : مَنْ كَانَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لاَ يُحِبُّهُ إِلاَّ لِلَّهِ ، وَأَنْ يَكْرَهَ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ أَنْ أَنْقَذَهُ اللَّهُ مِنْهُ ، كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقْذَفَ فِي النَّارِ.»

Enes (b. Mâlik) tarafından nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Şu üç özellik kimde bulunursa o kimse imanın tadını alır: Allah ve Resûlü'nü her şeyden çok sevmek, bir kimseyi yalnızca Allah rızası için sevmek, Allah kendisini kurtardıktan sonra, ateşe atılmaktan kaçtığı gibi, tekrar inkârcılığa dönmekten kaçmak."

(Müslim, Îmân, 67)

31. Allah ve Resûlü'ne İtaat: Gönülden Bağlanmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُولَ فَاُو۬لٰٓئِكَ مَعَ الَّذ۪ينَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيّ۪نَ وَالصِّدّ۪يق۪ينَ وَالشُّهَدَٓاءِ وَالصَّالِح۪ينَۚ وَحَسُنَ اُو۬لٰٓئِكَ رَف۪يقاًۜ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kim Allah'a ve Resûl'e itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, sıddîkler, şehidler ve salih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaştır!"

(Nisâ Sûresi; 69)

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ:أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) كَانَ إِذَا تَشَهَّدَ قَالَ:

«... مَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ رَشَدَ، وَمَنْ يَعْصِهِمَا فَإِنَّهُ لاَ يَضُرُّ إِلاَّ نَفْسَهُ وَلاَ يَضُرُّ اللَّهَ شَيْئًا. »

İbn Mes'ûd'dan rivayet edildiğine göre, Allah Resûlü (sav) hutbe irad ettiği zaman şöyle buyururdu:

"… Kim Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederse doğru yolu bulmuştur. Kim de onlara isyan ederse ancak kendisine zarar verir. Allah'a hiçbir şekilde zarar veremez."

(Ebû Dâvûd, Salât, 221, 223)

32. Meleklere İman: Rahmetle Kuşatılmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَالْكِتَابِ الَّذ۪ى نَزَّلَ عَلٰى رَسُولِه۪ وَالْكِتَابِ الَّـذ۪ٓى اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُۜ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِه۪ وَكُتُبِه۪ وَرُسُلِه۪ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالاً بَع۪يداً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Allah'a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği Kitab'a ve daha önce indirdiği kitaba iman (da sebat) ediniz. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve kıyamet gününü inkâr ederse o tam manasıyla sapıtmıştır."

(Nisâ Sûresi; 136)

عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ قَالَ:قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

« إِنَّ لِلَّهِ مَلاَئِكَةً سَيَّاحِينَ فِي الْأَرْضِ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلاَمَ. »

Abdullah (b. Mes'ûd) tarafından rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'ın yeryüzünde dolaşan ve ümmetimin gönderdikleri selâmları bana ulaştıran melekleri vardır."

(Nesâî, Sehiv, 46)

33. Kitaplara İman: Aklın Vahiyle Buluşması

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰىۙ ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّه۪ فَصَلّٰىۜ ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاۘ ﴿١٦﴾ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَاَبْقٰىۜ ﴿١٧﴾ اِنَّ هٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْاُو۫لٰىۙ ﴿١٨﴾ صُحُفِ اِبْرٰه۪يمَ وَمُوسٰى ﴿١٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Temizlenen, Rabbinin adını anıp O'na kulluk eden kimse kuşkusuz kurtuluşa ermiştir. (14-15) Fakat siz (ey insanlar!) ahiret daha hayırlı ve daha devamlı olduğu halde dünya hayatını tercih ediyorsunuz. (16-17)
Şüphesiz bu (anlatılanlar) önceki kitaplarda, İbrahim ve Musa'nın kitaplarında da vardır. (18-19)"

(A'lâ Sûresi; 14 - 19)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) أَنَّهُ قَالَ:

« وَالَّذِى نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ! لاَ يَسْمَعُ بِى أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ يَهُودِىٌّ وَلاَ نَصْرَانِىٌّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِى أُرْسِلْتُ بِهِ إِلاَّ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ. »

Ebû Hüreyre'den Resûlullah'ın (sav) şöyle dediği nakledilmiştir:

"Muhammed'in canını elinde tutan Allah'a yemin ederim ki bu ümmetten bir Yahudi veya Hıristiyan beni işitir, sonra da benim kendisiyle gönderildiğim (vahy)e iman etmeden ölürse mutlaka ateş ehlinden olur."

(Müslim, Îmân, 240)

34. Allah'ın Kitabı: Sözlerin En Güzeli

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَد۪يثِ كِتَاباً مُتَشَابِهاً مَثَانِيَۗ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذ۪ينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْۚ ثُمَّ تَل۪ينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِۜ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْد۪ي بِه۪ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bıkılmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi. Rablerinden korkanların, bu Kitab'ın etkisinden tüyleri ürperir, derken hem bedenleri ve hem de gönülleri Allah'ın zikrine ısınıp yumuşar. İşte bu Kitap, Allah'ın, dilediğini kendisiyle doğru yola ilettiği hidayet rehberidir. Allah kimi de saptırırsa artık ona yol gösteren olmaz."

(Zümer Sûresi; 23)

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

« خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ. »

Osman b. Affân'dan (ra) gelen rivayete göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve öğretendir."

(Tirmizî, Fedâilü'l-Kur'ân, 15)

35. Peygamberlere İman: Allah'ın Elçilerini Tasdik

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الَّذ۪ينَ يَكْفُرُونَ بِاللّٰهِ وَرُسُلِه۪ وَيُر۪يدُونَ اَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللّٰهِ وَرُسُلِه۪
وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍۙ وَيُر۪يدُونَ اَنْ يَتَّخِذُوا
بَيْنَ ذٰلِكَ سَب۪يلاًۙ ﴿١٥٠﴾ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقّاًۚ
وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِر۪ينَ عَذَاباً مُه۪يناً ﴿١٥١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'ı ve peygamberlerini inkâr edenler ve (inanma hususunda) Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyip 'Bir kısmına iman ederiz ama bir kısmına inanmayız' diyenler ve bunlar (iman ile küfür) arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu; (150) İşte gerçekten kâfirler bunlardır.
Ve biz kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır. (151)"

(Nisâ Sûresi 150 - 151)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ:قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«طُوبَى لِمَنْ آمَنَ بِي وَرَآنِي مَرَّةً وَطُوبَى لِمَنْ آمَنَ بِي وَلَمْ يَرَنِي سَبْعَ مِرَارٍ.»

Enes b. Mâlik'ten rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav),

"Ne mutlu, beni görüp de iman edenlere!" sözünü bir kere söyledi. "Ne mutlu, beni görmeden iman edenlere!" ifadesini ise yedi defa tekrarladı.

(İbn Hanbel, III, 155)

36. Mucize: Peygambere Verilen Olağanüstü Lütuf

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلاً مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَۜ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ اَنْ يَأْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِۚ فَاِذَا جَٓاءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Andolsun, senden önce de peygamberler gönderdik. Onlardan sana kıssalarını anlattığımız kimseler de var, durumlarını sana bildirmediğimiz kimseler de var. Hiçbir peygamber Allah'ın izni olmaksızın herhangi bir âyeti kendiliğinden getiremez. Allah'ın emri gelince de hak uygulanır ve o zaman bâtılı seçenler hüsrana uğrayacaklardır."

(Mü'min Sûresi; 78)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ :

« مَا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ نَبِيٌّ إِلَّا أُعْطِيَ مِنَ الْآيَاتِ مَا مِثْلُهُ أُومِنَ –أَوْ آمَنَ– عَلَيْهِ الْبَشَرُ، وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي أُوتِيتُ وَحْيًا أَوْحَاهُ اللَّهُ إِلَيَّ، فَأَرْجُو أَنِّي أَكْثَرُهُمْ تَابِعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ. »

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Hiçbir peygamber yoktur ki, insanların inanmaları için kendisine mucizeler verilmiş olmasın. Bana verilen ise Allah'ın vahyettiği vahiy (Kur'ân-ı Kerîm) dir. Bu sayede ben kıyamet günü ümmeti en çok olan peygamber olacağımı ümit ediyorum."

(Buhârî, İ'tisâm, 1)

37. Âhirete İman: Ebedî Hayatı Tasdik

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾
اُو۬لٰٓئِكَ الَّذٖينَ لَهُمْ سُٓوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْاَخْسَرُونَ ﴿٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Şüphesiz biz, ahirete inanmayanların işlerini kendilerine süslü gösterdik; o yüzden bocalar dururlar. (4) İşte bunlar, azabı en ağır olanlardır; ahirette en çok ziyana uğrayacaklar da onlardır. (5)

(Neml Sûresi; 4 - 5)

عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

«اَلْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ،
وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ.»

Şeddâd b. Evs'ten nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Akıllı kişi kendisini hesaba çeken ve ölümden sonrası için çalışandır. Âciz kişi ise arzularına uyup bir de Allah'tan (bağışlanma) umandır."

(Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 25)

38. Kader: Her Şey Bir Ölçü ile Yaratılmıştır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَٓا اِلَّا هُوَۜ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِۜ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ ف۪ي ظُلُمَاتِ الْاَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ اِلَّا ف۪ي كِتَابٍ مُب۪ينٍ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır; onları O'ndan başkası bilmez. O, karada ve denizde ne varsa bilir; O'nun ilmi dışında bir yaprak bile düşmez. O yerin karanlıkları içindeki tek bir taneyi dahi bilir. Yaş ve kuru ne varsa hepsi apaçık bir kitaptadır."

(En'âm Sûresi; 59)

عَنْ أَبِي خُزَامَةَ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ فَقُلْتُ:

« يَا رَسُولَ اللّٰهِ! أَرَأَيْتَ رُقًى نَسْتَرْقِيهَا وَدَوَاءً نَتَدَاوَى بِهِ وَتُقَاةً نَتَّقِيهَا، هَلْ تَرُدُّ مِنْ قَدَرِ اللّٰهِ شَيْئًا؟ قَالَ : «هِيَ مِنْ قَدَرِ اللّٰهِ.»

Ebû Huzâme'nin rivayet ettiğine göre, babası Allah Resûlü'ne şöyle sormuştur:

"Ey Allah'ın Resûlü! Şifa niyetiyle yaptığımız okumalar, tedavi olduğumuz ilaçlar ve korunma tedbirleri, Allah'ın takdirinden bir şeyi geri çevirir mi?" Resûlullah (sav), "Onlar da Allah'ın takdiridir." buyurmuştur.

(Tirmizî, Tıb, 21)

39. Mümin: İnanan ve Güven Veren Güzel İnsan

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَۙ ﴿١﴾ اَلَّذ۪ينَ هُمْ ف۪ي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَۙ ﴿٢﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَۙ ﴿٣﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَۙ ﴿٤﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَۙ ﴿٥﴾ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوم۪ينَۚ ﴿٦﴾ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَٓاءَ ذٰلِكَ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْعَادُونَۚ ﴿٧﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ لِاَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَۙ ﴿٨﴾ وَالَّذ۪ينَ هُمْ عَلٰى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَۢ ﴿٩﴾ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَۙ ﴿١٠﴾ اَلَّذ۪ينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَۜ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gerçekten müminler kurtuluşa ermiştir; (1) Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler; (2) Onlar ki, boş ve yararsız şeylerden yüz çevirirler; (3) Onlar ki, zekâtı verirler; (4) Ve onlar ki, iffetlerini korurlar; (5) Ancak eşleri ve ellerinin sahip olduğu (câriyeleri) hariç. (Bunlarla ilişkilerden dolayı) kınanmış değillerdir. (6) Şu halde, kim bunun ötesine gitmek isterse, işte bunlar, haddi aşan kimselerdir. (7) Yine onlar (o müminler) ki, emanetlerine ve ahidlerine riayet ederler; (8) Ve onlar ki, namazlarına devam ederler. (9) İşte, asıl bunlar vâris olacaklardır; (10) (Evet) Firdevs'e vâris olan bu kimseler, orada ebedî kalıcıdırlar. (11)"

(Mü'minûn Sûresi; 1 - 11)

حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ:أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

«...وَالَّذِى نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، إِنَّ مَثَلَ الْمُؤْمِنِ لَكَمَثَلِ النَّحْلَةِ أَكَلَتْ طَيِّبًا، وَوَضَعَتْ طَيِّبًا، وَوَقَعَتْ فَلَمْ تَكْسِرْ وَلَمْ تُفْسِدْ.»

Abdullah b. Amr b. el-Âs'ın işittiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"...Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin olsun ki mümin bal arısına benzer; güzel şeyler yer, güzel şeyler üretir, (güzel yerlere) konar, (konduğu yeri de) kırmaz ve bozmaz."

(İbn Hanbel, II, 199; Hâkim, Müstedrek, I, 110 (1/76))

40. Münafıklık: İki Yüzlülük

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ اَيْدِيَهُمْۜ نَسُوا اللّٰهَ فَنَسِيَهُمْۜ اِنَّ الْمُنَافِق۪ينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Münafık erkekler ve münafık kadınlar (sizden değil), birbirlerindendir. Onlar kötülüğü emreder, iyilikten alıkor ve cimrilik ederler. Onlar Allah'ı unuttular. Allah da onları unuttu!
Çünkü münafıklar fâsıkların, ta kendileridir."

(Tevbe Sûresi; 67)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« مَثَلُ الْمُنَافِقِ كَمَثَلِ الشَّاةِ الْعَائِرَةِ بَيْنَ الْغَنَمَيْنِ، تَعِيرُ إِلَى هَذِهِ مَرَّةً وَإِلَى هَذِهِ مَرَّةً. »

İbn Ömer'in rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Münafık, iki sürü arasında gidip gelen şaşkın koyun gibidir.
Bir o sürüye gider, bir bu sürüye!"

(Müslim, Sıfâtü'l-münâfıkîn, 17)

41. Şirk: Allah'a Ortak Koşmak / En Büyük Zulüm

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذْ قَالَ لُقْمٰنُ لِابْنِه۪ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللّٰهِۜ اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظ۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Lokman, oğluna öğüt vererek: Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma! Doğrusu şirk, büyük bir zulümdür, demişti."

(Lokmân Sûresi; 13)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ:

« مَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ.»

Abdullah (b. Mes'ûd) tarafından rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Her kim Allah'a bir şeyi ortak koşarak ölürse cehenneme girer."

(Müslim, Îmân, 150)

42. Rızık: Allah'tan Gelen Nimet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَوَلَمْ يَعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ
وَيَقْدِرُۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bilmiyorlar mı ki Allah, rızkı dilediğine bol bol verir, dilediğinden de kısar. Şüphesiz bunda inanan bir kavim için ibretler vardır."

(Zümer Sûresi; 52)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ:قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« اُنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ، وَلاَ تَنْظُرُوا
إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ. فَهُوَ أَجْدَرُ أَنْ لاَ تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Sizden aşağıda olanlara bakın; yukarıda olanlara bakmayın. Bu, Allah'ın (size verdiği) nimetleri küçümsememeniz bakımından daha uygun olur."

(Müslim, Zühd, 9)

43. Bereket: Mânevî Bolluk

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَٓاءِ
وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوا فَاَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O (peygamberlerin gönderildiği) ülkelerin halkı inansalar ve (günahtan) sakınsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket kapıları açardık, fakat yalanladılar, biz de ettikleri yüzünden onları yakalayıverdik."

(A'râf Sûresi; 96)

حَدَّثَنِي وَحْشِيُّ بْنُ حَرْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ

أَنَّ أَصْحَابَ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّا نَأْكُلُ وَلاَ
نَشْبَعُ، قَالَ: « فَلَعَلَّكُمْ تَفْتَرِقُونَ؟ » قَالُوا: نَعَمْ، قَالَ: «فَاجْتَمِعُوا عَلَى طَعَامِكُمْ
وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ يُبَارَكْ لَكُمْ فِيهِ. »

Vahşî b. Harb'in, babası aracılığı ile dedesinden naklettiğine göre,

Hz. Peygamber'in (sav) ashâbı, "Ey Allah'ın Resûlü, yiyoruz ama doymuyoruz!" deyince Peygamber Efendimiz, "Ayrı ayrı yiyor olmalısınız." demiş, onlar, "Evet" deyince ise şöyle buyurmuştu: "Yemeği topluca yiyin ve (başlarken) Allah'ın adını anın ki, bereketli olsun."

(Ebû Dâvûd, Et'ıme, 14; İbn Mâce, Et'ıme, 17)

44. Allah'tan Ümit Kesmemeli

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذ۪ينَ اَسْرَفُوا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَم۪يعاًۜ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki (Allah şöyle buyuruyor): Ey kendi aleyhlerine olarak günahta haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah (dilerse) bütün günahları bağışlar; doğrusu O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir."

(Zümer Sûresi; 53)

أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ

« جَعَلَ اللَّهُ الرَّحْمَةَ مِائَةَ جُزْءٍ فَأَمْسَكَ عِنْدَهُ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ وَأَنْزَلَ فِي الأَرْضِ جُزْءًا وَاحِدًا ، فَمِنْ ذَلِكَ الْجُزْءِ تَتَرَاحَمُ الْخَلاَئِقُ حَتَّى تَرْفَعَ الدَّابَّةُ حَافِرَهَا عَنْ وَلَدِهَا خَشْيَةَ أَنْ تُصِيبَهُ. »

Ebû Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah, rahmeti yüz parça yaratmış, doksan dokuzunu kendi katında tutmuş, yeryüzüne sadece bir parçasını indirmiştir. İşte bütün mahlûkat bu bir parça merhametle birbirlerine acırlar. Bir hayvan bile (bu bir parçacık rahmetin eseri olarak yavrusunu emzirirken) üzerine basarım endişesiyle ayağını kaldırır."

(Müslim, Tevbe, 17)

45. Nazar: Göz Değmesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَاِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ
وَيَقُولُونَ اِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O inkâr edenler Zikr'i (Kur'an'ı) işittikleri zaman, neredeyse seni gözleriyle devirivereceklerdi. Hâla da (kin ve hasetlerinden:)
'Hiç şüphe yok o bir delidir' derler. (51)
Oysa o (Kur'an), âlemler için ancak bir öğüttür. (52)"

(Kalem Sûresi; 51 - 52)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«اَلْعَيْنُ حَقٌّ وَلَوْ كَانَ شَيْءٌ سَابَقَ الْقَدَرَ سَبَقَتْهُ الْعَيْنُ...»

İbn Abbâs'tan nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Nazar (Göz değmesi) gerçektir. Eğer kaderin önüne geçecek bir şey olsaydı nazar onun önüne geçerdi…"

(Müslim, Selâm, 42)

46. Uğursuzluk: İnanç Zafiyeti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فَاِذَا جَٓاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هٰذِهٖۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا
بِمُوسٰى وَمَنْ مَعَهُۜ اَلَٓا اِنَّمَا طَٓائِرُهُمْ عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlara bir iyilik (bolluk) gelince, 'Bu bizim hakkımızdır' derler; eğer kendilerine bir fenalık gelirse Musa ve onunla beraber olanları uğursuz sayarlardı. Bilesiniz ki, onlara gelen uğursuzluk Allah katındandır, fakat onların çoğu bunu bilmezler."

(A'râf Sûresi; 131)

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ قَالَ:قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لاَ يَنْكَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ وَلاَ لِحَيَاتِهِ،
وَلَكِنَّهُمَا آيَتَانِ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُمَا فَصَلُّوا.»

Ebû Mes'ûd'dan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Güneş ve ay hiç kimsenin ölümünden ya da hayatından dolayı tutulmazlar. Lâkin onlar Allah'ın âyetlerinden iki âyettir. Siz, onların tutulduklarını gördüğünüz zaman hemen namaz kılın."

(Buhârî, Küsûf, 13)

47. Bid'at: Sonradan İhdas Edilen

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِع۪يسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاٰتَيْنَاهُ الْاِنْج۪يلَ وَجَعَلْنَا ف۪ي قُلُوبِ الَّذ۪ينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةًۜ وَرَهْبَانِيَّةًۨ ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ اِلَّا ابْتِغَٓاءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَاۚ فَاٰتَيْنَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مِنْهُمْ اَجْرَهُمْۚ وَكَث۪يرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sonra bunların izinden ardarda peygamberlerimizi gönderdik. Meryem oğlu İsa'yı da arkalarından gönderdik, ona İncil'i verdik; ona uyanların kalplerine şefkat ve merhamet vermiştik. Uydurdukları ruhbanlığa gelince, onu biz yazmadık. Fakat kendileri Allah rızasını kazanmak için yaptılar. Ama buna da gereği gibi uymadılar. Biz de onlardan iman edenlere mükâfatlarını verdik. İçlerinden çoğu da yoldan çıkmışlardır."

(Hadîd Sûresi; 27)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ:قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

« مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ .»

Hz. Âişe'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim bizim bu dinimizde olmayan bir şeyi sonradan ortaya koyarsa, o reddedilir."

(Müslim, Akdiye, 17; Buhârî, Sulh, 5)

BÖLÜM IV

İBADET

48. Mükellefiyet: İnsanî Yükümlülük

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اٰمَنَ الرَّسُولُ بِمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّه۪ وَالْمُؤْمِنُونَۜ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِه۪ وَكُتُبِه۪ وَرُسُلِه۪ۜ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ رُسُلِه۪ۜ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَص۪يرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْساً اِلَّا وُسْعَهَاۜ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْۜ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَٓا اِنْ نَس۪ينَٓا اَوْ اَخْطَأْنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَٓا اِصْراً كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِه۪ۚ وَاعْفُ عَنَّاࣞ وَاغْفِرْ لَنَاࣞ وَارْحَمْنَاࣞ اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِر۪ينَ ﴿٢٨٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. 'Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, affına sığındık! Dönüş sanadır' dediler. (285)
Allah her şahsı, ancak gücünün yettiği ölçüde mükellef kılar. Herkesin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (şer) de kendinedir. Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma. Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır bir yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği işler de yükleme! Bizi affet! Bizi bağışla! Bize acı! Sen bizim mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et! (286)"

(Bakara Sûresi; 285 - 286)

عَنْ عَلِيٍّ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلاثَةٍ: عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ، وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ، وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَعْقِلَ. »

Hz. Ali'den rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Üç grup insandan sorumluluk kaldırılmıştır: Uyanıncaya kadar uyuyandan, buluğa erinceye kadar çocuktan ve aklı başına gelinceye delirenden."

(Ebû Dâvûd, Hudûd, 17; Tirmizî, Hudûd, 1)

49. İbadet: Kulluğun Gereği

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِؤ۪نَۙ ﴿٩٥﴾ اَلَّذ۪ينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهاً اٰخَرَۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَض۪يقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَۙ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِد۪ينَۙ ﴿٩٨﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَأْتِيَكَ الْيَق۪ينُ ﴿٩٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"(Seninle) alay edenlere karşı biz sana yeteriz. (95) Onlar Allah ile beraber başka bir tanrı edinenlerdir. (Kimin doğru olduğunu) yakında bilecekler! (96) Onların söyledikleri şeyler yüzünden senin canının sıkıldığını andolsun biliyoruz. (97) Sen şimdi Rabbini hamd ile tesbih et ve secde edenlerden ol! (98) Ve sana yakîn (ölüm) gelinceye kadar Rabbine ibadet et! (99)"

(Hicr Sûresi; 95 - 99)

عَنْ عَائِشَةَ:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ سُئِلَ: أَىُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ؟

قَالَ: «أَدْوَمُهُ وَإِنْ قَلَّ».

Hz. Âişe'den rivayet edildiğine göre,

Resûlullah'a (sav), "Allah katında amellerin en sevimlisi hangisidir?" diye soruldu. Resûlullah, "Az da olsa devamlı olanıdır." buyurdu.

(Müslim, Müsâfirîn, 216)

50. Dua: Kulluğun Özü

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَاد۪ي عَنّ۪ي فَاِنّ۪ي قَر۪يبٌۜ اُج۪يبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِۙ
فَلْيَسْتَج۪يبُوا ل۪ي وَلْيُؤْمِنُوا ب۪ي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kullarım sana, beni sorduğunda (söyle onlara): Ben çok yakınım. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm. O halde (kullarım da) benim davetime uysunlar ve bana inansınlar ki doğru yolu bulalar."

(Bakara Sûresi; 186)

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ:

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الدُّعَاءِ أَسْمَعُ؟ قَالَ:
« جَوْفُ اللَّيْلِ الْآخِرُ، وَدُبُرَ الصَّلَوَاتِ الْمَكْتُوبَاتِ.»

Ebû Ümâme'den rivayet edildiğine göre,

“Yâ Resûlallah, hangi dua daha çok kabule şayandır?” diye sorulmuş, Peygamber Efendimiz, “Gece yarısından sonra ve farz namazların arkasından yapılan dualar.” diye cevap vermiştir.

(Tirmizî, Deavât, 79)

51. Dua Âdâbı: Rabbe Yöneliş

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اُدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعاً وَخُفْيَةًۜ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَۚ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفاً وَطَمَعاًۜ اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَر۪يبٌ مِنَ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٥٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Rabbinize yalvara yakara ve gizlice dua edin. Bilesiniz ki O, haddi aşanları sevmez. (55) Islah edilmesinden sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. Allah'a korkarak ve (rahmetini) umarak dua edin. Muhakkak ki iyilik edenlere Allah'ın rahmeti çok yakındır. (56)"

(A'râf Sûresi, 55 - 56)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« اُدْعُوا اللَّهَ وَأَنْتُمْ مُوقِنُونَ بِالْإِجَابَةِ ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ لاَ يَسْتَجِيبُ دُعَاءً مِنْ قَلْبٍ غَافِلٍ لاَهٍ»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'a, kabul edileceğine gerçekten inanarak dua edin. Bilin ki Allah, ciddiyetten uzak ve umursamaz bir kalp ile yapılan duaları kabul etmez."

(Tirmizî, Deavât, 65)

52. Kunut: Allah'ın Huzurunda Duaya Durmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يَا مَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰيكِ وَطَهَّرَكِ
وَاصْطَفٰيكِ عَلٰى نِسَٓاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾
يَا مَرْيَمُ اقْنُتِى لِرَبِّكِ وَاسْجُدِى وَارْكَعِى مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hani melekler demişlerdi: Ey Meryem! Allah seni seçti; seni tertemiz yarattı ve seni bütün dünya kadınlarına tercih etti. (42) Ey Meryem! Rabbine ibadet et; secde-ye kapan, (O'nun huzurunda) eğilenlerle beraber sen de eğil. (43)"

(Âl-i İmrân Sûresi; 42 - 43)

عَنْ أَنَسٍ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَ:

« بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ سَرِيَّةً يُقَالُ لَهُمُ: الْقُرَّاءُ، فَأُصِيبُوا
فَمَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ وَجَدَ عَلَى شَيْءٍ مَا وَجَدَ عَلَيْهِمْ ، فَقَنَتَ شَهْرًا فِي صَلاَةِ الْفَجْرِ...»

Enes (b. Mâlik) (ra) şöyle demiştir:

"Peygamber (sav) kurrâ denilen bir birliği (dini anlatmaları için Necd'e) göndermiş ve onlar (Maûne Kuyusu başında pusuya düşürülüp) öldürülmüşlerdi. Ben Peygamber'in (sav) onların öldürülmelerine üzüldüğü kadar hiçbir şeye üzüldüğünü görmedim. (O kadar ki) bir ay sabah namazında kıyamda kunut okudu…"

(Buhârî, Deavât, 58)

53. Şükür: Nimetlerin Kadrini Bilmek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰيكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُٓوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ اَبْنَٓاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَٓاءَكُمْ وَفِي ذٰلِكُمْ بَلَٓاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ اِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسٰٓى اِنْ تَكْفُرُٓوا اَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ جَمِيعاًۙ فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hani Musa kavmine demişti ki: 'Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Çünkü O, sizi işkencenin en kötüsüne sürmekte ve oğullarınızı kesip, kadınlarınızı (kızlarınızı) bırakmakta olan Firavun ailesinden kurtardı. İşte bu size anlatılanlarda, Rabbinizden büyük bir imtihan vardır.' (6)
"Hatırlayın ki Rabbiniz size: Eğer şükrederseniz, elbette size (nimetimi) artıracağım ve eğer nankörlük ederseniz hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir! diye bildirmişti." (7) Musa dedi ki: "Eğer siz ve yeryüzünde olanların hepsi nankörlük etseniz, bilin ki Allah gerçekten zengindir, hamdedilmeye lâyıktır." (8)

(İbrâhîm Sûresi; 6 - 8)

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَخَذَ بِيَدِهِ...فَقَالَ:

«أُوصِيكَ يَا مُعَاذُ! لاَ تَدَعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلاَةٍ تَقُولُ :

اللَّهُمَّ! أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ ، وَشُكْرِكَ ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ .»

Muâz b. Cebel'den rivayet edildiğine göre,

Resûlullah (sav) onun elini tuttu… ve şöyle buyurdu:
"Ey Muâz! Sana her namazın ardından şu duayı söylemeyi terk etmemeni tavsiye ediyorum: 'Allah'ım, seni zikretmek, sana şükretmek ve sana güzelce ibadet etmek için bana yardım et!' "

(Ebû Dâvûd, Vitr, 26; Nesâî, Sehiv, 60)

54. Zikir: Allah'ı Anmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّ فٖي خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيَاتٍ لِاُو۬لِي الْاَلْبَابِۚ ﴿١٩٠﴾ اَلَّذٖينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ قِيَاماً وَقُعُوداً وَعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فٖي خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلاًۚ سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾ رَبَّنَٓا اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهُۜ وَمَا لِلظَّالِمٖينَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَٓا اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِياً يُنَادٖي لِلْاٖيمَانِ اَنْ اٰمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّاۗ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِۚ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمٖيعَادَ ﴿١٩٤﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akl-ı selim sahipleri için gerçekten açık ibretler vardır. (190) Onlar, ayakta dururken, otururken, yanları üzerine yatarken (her vakit) Allah'ı anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler (ve şöyle derler:) Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın. Seni tesbih ederiz. Bizi cehennem azabından koru! (191) Ey Rabbimiz! Doğrusu sen, kimi cehenneme koyarsan, artık onu rüsvâ etmişsindir. Zalimlerin hiç yardımcıları yoktur. (192) Ey Rabbimiz! Gerçek şu ki biz, 'Rabbinize inanın!' diye imana çağıran bir davetçiyi (Peygamber'i, Kur'an'ı) işittik, hemen iman ettik. ey Rabbimiz! Artık bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle beraber al. (193) Rabbimiz! Bize, peygamberlerin vasıtasıyla vâdettiklerini de ikram et ve kıyamet gününde bizi rezil-rüsvâ etme; şüphesiz sen vâdinden caymazsın! (194)"

(Âl-i İmrân Sûresi;190 - 194)

عَنْ أَبِي مُوسَى (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ (ﷺ) :

« مَثَلُ الَّذِى يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِى لاَ يَذْكُرُ، مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ »

Ebû Musa (el-Eş'arî) (ra) tarafından rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Rabbini zikreden kimse ile zikretmeyen kimsenin misali, diri ile ölünün misali gibidir."

(Buhârî, Deavât, 66)

55. Allah'ın Dostlarıyla Beraber Olmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِق۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun."

(Tevbe Sûresi; 119)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

« إِنَّ اللَّهَ تَعالى قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُه عَلَيْهِ، وَمَا زَالَ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أَحْبَبْتُهُ، فَكُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطُشُ بِهَا وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَإِنْ سَأَلَنِي لَأُعْطِيَنَّهُ، وَلَئِنِ اسْتَعَاذَنِي لَأُعِيذَنَّهُ...»

Ebû Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yüce Allah şöyle buyurur: 'Kim benim bir veli kuluma (dostuma) düşmanlık ederse, ben de ona harp ilân ederim. Kulum, kendisine farz kıldığım şeylerden daha sevimli bir şeyle bana yaklaşamaz. Kulum nafile ibadetlerle de bana yaklaşmaya devam eder, ta ki ben onu severim. (Sevince de) artık onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olurum. Benden isterse muhakkak ona (istediğini) veririm. Bana sığınırsa muhakkak onu korur ve kollarım...' "

(Buhârî, Rikâk, 38)

56. Kur’an Okumak: Hayatın İhyası ve Tadı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الْمُزَّمِّلُۙ ﴿١﴾ قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَل۪يلاًۙ ﴿٢﴾ نِصْفَهُٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَل۪يلاًۙ ﴿٣﴾
اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْت۪يلاًۜ ﴿٤﴾ اِنَّا سَنُلْق۪ي عَلَيْكَ قَوْلاً ثَق۪يلاًۜ ﴿٥﴾
اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِيَ اَشَدُّ وَطْـٔاً وَاَقْوَمُ ق۪يلاًۜ ﴿٦﴾ اِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحاً طَو۪يلاًۜ ﴿٧﴾
وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ اِلَيْهِ تَبْت۪يلاًۜ ﴿٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Ey örtüsüne bürünen! (1) Geceleyin -birazı dışında- namaza kalk! Gecenin yarısında bu vakti biraz öne veya biraz ileri de alabilirsin. Kur’an’ı tane tane, hakkını vererek oku. (2-4) Doğrusu biz sana, taşınması zor bir söz vahyedeceğiz. (5) Şüphesiz gece vakti etki ve uyum yönünden daha uygun ve sözün zihne yerleşmesi bakımından daha elverişlidir. (6) Gündüz vakti ise senin için yoğun bir koşuşturma durumu vardır. (7) Rabbinin adını an ve bütün varlığınla ona yönel. (8)”

(Müzzemmil Sûresi; 1 - 8)

عَنْ أَبِي مُوسَى – رضى الله عنه – عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ

« مَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِى يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَالأُتْرُجَّةِ ، طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَرِيحُهَا طَيِّبٌ ، وَالَّذِى لاَ يَقْرَأُ كَالتَّمْرَةِ ، طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَلاَ رِيحَ لَهَا ، وَمَثَلُ الْفَاجِرِ الَّذِى يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الرَّيْحَانَةِ ، رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّ ، وَمَثَلُ الْفَاجِرِ الَّذِى لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الْحَنْظَلَةِ ، طَعْمُهَا مُرٌّ وَلاَ رِيحَ لَهَا »

Ebû Musa’nın (ra) rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Kur’an okuyan mümin turunç gibidir; tadı da güzeldir kokusu da güzeldir. Kur’an okumayan mümin hurma gibidir; tadı güzeldir ama kokusu yoktur. Kur’an okuyan günahkâr kişi reyhan otu gibidir; kokusu güzeldir ama tadı acıdır. Kur’an okumayan günahkâr kişi ise ebucehil karpuzu gibidir; hem tadı acıdır hem de kokusu yoktur.”

(Buhârî, Tevhîd, 57)

57. Tevbe: Günahtan Dönen Günah İşlememiş Gibidir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءاً اَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوراً رَحِيماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kim bir kötülük yapar yahut nefsine zulmeder de sonra Allah'tan mağfiret dilerse, Allah'ı çok bağışlayıcı ve esirgeyici bulacaktır."

(Nisâ Sûresi; 110)

عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَبْنِ عَبْدِاللَّهِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« اَلتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لاَذَنْبَ لَهُ. »

Ebû Ubeyde b. Abdullah'ın, babasından (Abdullah b. Mes'ûd'dan) naklettiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur: "Günahından tevbe eden kimse, günahsız kimse gibidir."

(İbn Mâce, Zühd, 30)

58. İstiğfar: Azaptan Korunmak İçin

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ ف۪يهِمْۜ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sen içlerinde oldukça Allah onlara azap etmez, tövbe edip dururken de Allah onlara yine azap etmeyecektir."

(Enfâl Sûresi; 33)

عَنْ شَدَّاد بْن أَوْسٍ رَضِى الله عَنْه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ سَيِّدُ الاِسْتِغْفَارِ أَنْ تَقُولَ :

«اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّى لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِى وَأَنَا عَبْدُكَ

وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ

أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ

عَلَيَّ وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِى فَاغْفِرْ لِى فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ»

Şeddad b. Evs'in (ra) rivayet ettiğine göre Resûlullah (sav) "Seyyidü'l- İstiğfar"ı şöyle ifade buyurmuştur:

"Allah'ım, benim Rabbim sensin, senden başka ilâh yok. Beni sen yarattın ve ben senin kulunum. Ben gücüm yettiğince sana verdiğim söz üzereyim ve senin vaadine de güveniyorum. Yaptıklarımın şerrinden sana sığınırım.
Bana olan nimetini itiraf ediyorum. Günahlarımı da itiraf ediyorum. Günahlarımı bağışla, çünkü günahları senden başka bağışlayacak hiç kimse yoktur."

(Buhârî, Deavât, 2)

59. Temizlik: Maddî ve Mânevî Arınma

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لَا تَقُمْ فٖيهِ اَبَدًاۜ لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَى التَّقْوٰى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ
اَنْ تَقُومَ فٖيهِۜ فٖيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ اَنْ يَتَطَهَّرُواۜ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرٖينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onun içinde asla namaz kılma! İlk günden takvâ üzerine kurulan mescit (Kuba Mescidi) içinde namaz kılman elbette daha doğrudur. Onda temizlenmeyi seven adamlar vardır. Allah da çok temizlenenleri sever."

(Tevbe Sûresi; 108)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ:

« كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا دَخَلَ الْخَلاَءَ قَالَ :
«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ .»

Enes b. Mâlik (ra) diyor ki,

"Hz. Peygamber (sav) tuvalete girerken,
'Allâhümme innî eûzü bike mine'l-hubüsi ve'l-habâis'
(Allah'ım! Her türlü pislikten ve necasetten sana sığınırım.) derdi."

(Buhârî, Deavât, 15)

60. Abdest ve Teyemmüm: İbadete Mânevî Hazırlık

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكَارٰى حَتّٰى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُباً اِلَّا عَابِر۪ي سَب۪يلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُواۜ وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَٓاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَٓائِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَٓاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَٓاءً فَتَيَمَّمُوا صَع۪يداً طَيِّباً فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْد۪يكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوّاً غَفُوراً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Siz sarhoş iken -ne söylediğinizi bilinceye kadar- cünüp iken de -yolcu olan müstesna- gusül edinceye kadar namaza yaklaşmayın. Eğer hasta olur veya bir yolculuk üzerinde bulunursanız yahut sizden biriniz ayakyolundan gelirse yahut kadınlara dokunup da (bu durumlarda) su bulamamışsanız o zaman temiz bir toprakla teyemmüm edin: Yüzlerinize ve ellerinize sürün. Şüphesiz Allah çok affedici ve bağışlayıcıdır."

(Nisâ Sûresi; 43)

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قالَ : قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ)

« مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ الصَّلاَةُ وَمِفْتَاحُ الصَّلاَةِ الْوُضُوءُ. »

Câbir b. Abdullah'tan (ra) rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Cennetin anahtarı namaz, namazın anahtarı ise abdesttir."

(Tirmizî, Tahâret, 1; İbn Hanbel, III, 341)

61. Gusül: Boy Abdesti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُؤُ۫سِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِۜ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُباً فَاطَّهَّرُواۜ وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَٓاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَٓائِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَٓاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَٓاءً فَتَيَمَّمُوا صَع۪يداً طَيِّباً فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْد۪يكُمْ مِنْهُۜ مَا يُر۪يدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلٰكِنْ يُر۪يدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Namaz kılmaya kalktığınız zaman yüzlerinizi, dirseklerinize kadar ellerinizi yıkayın; başlarınızı meshedip, topuklara kadar ayaklarınızı da (yıkayın). Eğer cünüp oldunuz ise, boy abdesti alın. Hasta, yahut yolculuk halinde bulunursanız, yahut biriniz tuvaletten gelirse, yahut da kadınlara dokunmuşsanız (cinsî birleşme yapmışsanız) ve bu hallerde su bulamamışsanız temiz toprakla teyemmüm edin de yüzünüzü ve (dirseklere kadar) ellerinizi onunla meshedin. Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez; fakat sizi tertemiz kılmak ve size (ihsan ettiği) nimetini tamamlamak ister; umulur ki şükredersiniz."

(Mâide Sûresi; 6)

عَنْ يَعْلَى: أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) رَأَى رَجُلاً يَغْتَسِلُ بِالْبَرَازِ فَصَعِدَ الْمِنْبَرَ فَحَمِدَ اللّٰهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَقَالَ:

« إِنَّ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ حَلِيمٌ حَيِيٌّ سِتِّيرٌ يُحِبُّ الْحَيَاءَ وَالسِّتْرَ فَإِذَا اغْتَسَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَتِرْ. »

Ya'lâ anlatıyor: "Resûlullah (sav) açıkta gusleden bir adam gördü, minbere çıktı. Allah'a hamd ve senâ ettikten sonra şöyle buyurdu:

"Muhakkak ki Azîz ve Celîl olan Allah Halîm'dir, hayâ sahibidir, ayıp ve kusurları örtendir. Hayâyı ve örtünmeyi sever. Sizden biriniz gusledeceğinde başkalarına görünmeyecek şekilde (kapalı yerde gusletsin). "

(Nesâî, Gusül, 7)

62. Namaz: Dinin Direği

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اُتْلُ مَٓا اُوحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَۜ اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَٓاءِ وَالْمُنْكَرِۜ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"(Resûlüm!) Sana vahyedilen Kitab'ı oku ve namazı kıl. Muhakkak ki, namaz, hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah'ı anmak elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Allah yaptıklarınızı bilir."

(Ankebût Sûresi; 45)

عَنْ حَنْظَلَةَ الْكَاتِبِ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

«مَنْ حَافَظَ عَلَى الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ رُكُوعِهِنَّ وَسُجُودِهِنَّ وَوُضُوئِهِنَّ وَمَوَاقِيتِهِنَّ وَعَلِمَ أَنَّهُنَّ حَقٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ.»

(Hz. Peygamber'e vahiy kâtipliği yapan) Hanzala (b. Rebî') Kâtib anlatıyor:

Allah Resûlü'nü (sav) şöyle derken işittim: "Rükûları, secdeleri, abdestleri ve vakitlerine riayet ederek beş vakit namaz(ı kılmay)a devam eden ve bu beş vakit namazın Allah katından gelen bir emr-i hak olduğunu kabul eden kimse cennete girer."

(İbn Hanbel, IV, 266)

63. Namazın Kılınışı: Kulun Rabbiyle Buluşması

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى وَقُومُوا لِلّٰهِ قَانِت۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Namazlara ve orta namaza devam edin. Allah'a saygı ve bağlılık içinde namaz kılın.”

(Bakara Sûresi; 238)

عَنْ عَلِيٍّ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

« مِفْتَاحُ الصَّلاَةِ الطُّهُورُ، وَتَحْرِيمُهَا التَّكْبِيرُ، وَتَحْلِيلُهَا التَّسْلِيمُ. »

Hz. Ali'nin (ra) rivayet ettiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

“Namazın anahtarı temizliktir. Başlangıcı tekbir, bitimi ise selâmdır.”

(Ebû Dâvûd, Tahâret, 31)

64. Beş Vakit Farz Namaz: Mümin'in Miracı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيَاماً وَقُعُوداً وَعَلٰى جُنُوبِكُمْۚ فَاِذَا اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَق۪يمُوا الصَّلٰوةَۚ اِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ كِتَاباً مَوْقُوتاً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Namazı bitirince de ayakta, otururken ve yanınız üzerinde yatarken (daima) Allah'ı anın. Huzura kavuşunca da namazı dosdoğru kılın; çünkü namaz müminler üzerine vakitleri belli bir farzdır."

(Nisâ Sûresi; 103)

قَالَ سَعِيدُ بْنُ الْمُسَيَّبِ: إِنَّ أَبَا قَتَادَةَ بْنَ رِبْعِيٍّ أَخْبَرَهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« قَالَ اللَّهُ عَزَّ وجَلَّ: إِنِّي فَرَضْتُ عَلَى أُمَّتِكَ خَمْسَ صَلَوَاتٍ وَعَهِدْتُ عِنْدِى عَهْدًا أَنَّهُ مَنْ جَاءَ يُحَافِظُ عَلَيْهِنَّ لِوَقْتِهِنَّ أَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ وَمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَيْهِنَّ فَلاَ عَهْدَ لَهُ عِنْدِى. »

Saîd b. Müseyyeb'in Ebû Katâde b. Rib'î'den naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yüce Allah şöyle buyurdu: 'Senin ümmetine beş vakit namazı farz kıldım ve onları, vaktinde ve hakkını vererek kılanları cennete koyacağımı kendi katımda vaad ettim. Namazları düzenli kılmayanlar için ise katımda böyle bir vaad yoktur."

(Ebû Dâvûd, Salât, 9)

65. Cemaatle Namaz: Allah'a Birlikte Yöneliş

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِۜ وَالَّذ۪ينَ مَعَهُٓ اَشِدَّٓاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَٓاءُ بَيْنَهُمْ تَرٰيهُمْ رُكَّعاً سُجَّداً يَبْتَغُونَ فَضْلاً مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَاناًۘ س۪يمَاهُمْ ف۪ي وُجُوهِهِمْ مِنْ اَثَرِ السُّجُودِۜ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰيةِۚ وَمَثَلُهُمْ فِي الْاِنْج۪يلِۚۛ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهُ فَاٰزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوقِه۪ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغ۪يظَ بِهِمُ الْكُفَّارَۜ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَاَجْراً عَظ۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Muhammed Allah'ın elçisidir. Beraberinde bulunanlar da kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükûya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Onların nişanları yüzlerindeki secde izidir. Bu, onların Tevrat'taki vasıflarıdır. İncil'deki vasıfları da şöyledir: Onlar filizini yarıp çıkarmış, gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine benzerler ki bu, ekicilerin de hoşuna gider. Allah böylece onları çoğaltıp kuvvetlendirmekle kâfirleri öfkelendirir. Allah onlardan inanıp iyi işler yapanlara mağfiret ve büyük mükâfat vâdetmiştir."

(Feth Sûresi; 29)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

« صَلاَةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلاَةَ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً. »

Abdullah b. Ömer'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan yirmi yedi kat daha faziletlidir."

(Buhârî, Ezân, 30; Müslim, Mesâcid, 249)

66. Namaz Kusurlu ve Riya ile Kılınmamalı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَرَاَيْتَ الَّذ۪ي يُكَذِّبُ بِالدّ۪ينِۜ ﴿١﴾ فَذٰلِكَ الَّذ۪ي يَدُعُّ الْيَت۪يمَۙ ﴿٢﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْك۪ينِۜ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلّ۪ينَۙ ﴿٤﴾ اَلَّذ۪ينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَۙ ﴿٥﴾ اَلَّذ۪ينَ هُمْ يُرَٓاؤُ۫نَۙ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gördün mü dini yalan sayanı? (1)
İşte odur yetimi itip kakan; (2)
Ve yoksula yedirmeyi özendirmeyen! (3)
Vay haline o namaz kılanların ki, (4)
Onlar namazlarını ciddiye almazlar. (5)
Onlar halka gösteriş yaparlar. (6)
Hayra da engel olurlar. (7)"

(Maûn Sûresi; 1 - 7)

قَالَ أَبُو ذَرٍّ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

« لاَ يَزَالُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مُقْبِلاً عَلَى الْعَبْدِ وَهُوَ فِي صَلاَتِهِ مَا لَمْ يَلْتَفِتْ ، فَإِذَا الْتَفَتَ انْصَرَفَ عَنْهُ.»

Ebû Zerr'in (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"Kul, namazında etrafıyla ilgilenmediği sürece, Allah kuluna yönelir.
Kul, namazında etrafıyla ilgilenmeye başladığında, Allah da ondan yüz çevirir."

(Ebû Dâvûd, Salât, 160, 161)

67. Namazı Zayi Eden Kendine Zarar Vermiş Demektir

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sonra bunların ardından artık namazı kılmayan ve nefsânî arzulara uyan bir nesil geldi. Bunlar elbette azgınlıklarının cezasını bulacaklardır."

(Meryem Sûresi; 59)

عَنْ نَوْفَلِ بْنِ مُعَاوِيَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ :

«مَنْ فَاتَتْهُ الصَّلَاةُ فَكَأَنَّمَا وُتِرَ أَهْلَهُ وَمَالَهُ »

Nevfel b. Muaviye'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"(Farz) namazını (bilerek) geçiren kimse, ailesini ve malını kaybetmiş gibidir."

(İbn Hanbel, V, 429)

68. İmamlık: Cemaate Kılavuz Olmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذَا كُنْتَ ف۪يهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ طَٓائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُٓوا اَسْلِحَتَهُمْ فَاِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَٓائِكُمْۖ وَلْتَأْتِ طَٓائِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْۚ وَدَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ فَيَم۪يلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةًۜ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ بِكُمْ اَذًى مِنْ مَطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَرْضٰٓى اَنْ تَضَعُٓوا اَسْلِحَتَكُمْۚ وَخُذُوا حِذْرَكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكَافِر۪ينَ عَذَاباً مُه۪يناً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sen de içlerinde bulunup onlara namaz kıldırdığın zaman, onlardan bir kısmı seninle beraber namaza dursunlar, silahlarını (yanlarına) alsınlar, böylece (namazı kılıp) secde ettiklerinde (diğerleri) arkanızda olsunlar. Sonra henüz namazını kılmamış olan (bu) diğer gurup gelip seninle beraber namazlarını kılsınlar ve onlar da ihtiyat tedbirlerini ve silahlarını alsınlar. O kâfirler arzu ederler ki siz silahlarınızdan ve eşyanızdan gafil olsanız da üstünüze birden baskın yapsalar. Eğer size yağmurdan bir eziyet olur yahut hasta bulunursanız silahlarınızı bırakmanızda size günah yoktur. Yine de tedbirinizi alın. Şüphesiz Allah, kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırlamıştır."

(Nisâ Sûresi; 102)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« لِيُؤَذِّنْ لَكُمْ خِيَارُكُمْ ، وَلْيَؤُمَّكُمْ قُرَّاؤُكُمْ. »

İbn Abbâs'tan rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"En hayırlılarınız, size müezzinlik yapsın, Kur'an'ı en iyi bilenleriniz de size imamlık yapsın."

(Ebû Dâvûd, Salât, 60)

69. Cuma Namazı: Haftalık Buluşma

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِذَا نُودِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَۜ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْاَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَث۪يراً لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَاِذَا رَاَوْا تِجَارَةً اَوْ لَهْواًۨ انْفَضُّٓوا اِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَٓائِماًۜ قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِۜ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّازِق۪ينَ ﴿١١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağırıldığı (ezan okunduğu) zaman, hemen Allah'ı anmaya koşun ve alış verişi bırakın. Eğer bilmiş olsanız, elbette bu, sizin için daha hayırlıdır. (9)

Namaz kılınınca artık yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütfundan isteyin. Allah'ı çok zikredin; umulur ki kurtuluşa erersiniz. (10)

Onlar bir ticaret ve eğlence gördükleri zaman hemen dağılıp ona giderler ve seni ayakta bırakırlar. De ki: Allah'ın yanında bulunan, eğlenceden ve ticaretten daha yararlıdır. Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır. (11)"

(Cuma Sûresi; 9 - 11)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ:

« خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمُ الْجُمُعَةِ ، فِيهِ خُلِقَ آدَمُ ، وَفِيهِ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ ، وَفِيهِ أُخْرِجَ مِنْهَا ، وَلاَ تَقُومُ السَّاعَةُ إِلاَّ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ.»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Güneşin doğduğu en hayırlı gün, Cuma günüdür. Âdem o gün yaratıldı, o gün cennete konuldu ve o gün cennetten çıkarıldı. Kıyamet de ancak cuma günü kopacaktır."

(Müslim, Cum'a, 18)

70. Cenaze Namazı: Mümin Kardeş İçin Yapılan Son Görev

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓى اَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ اَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِه۪ۜ اِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlardan (münafıklardan) ölmüş olan hiçbirine asla namaz kılma; onun kabri başında da durma! Çünkü onlar, Allah ve Resûlünü inkâr ettiler ve fâsık olarak öldüler."

(Tevbe Sûresi; 84)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ سِتُّ خِصَالٍ: يَعُودُهُ إِذَا مَرِضَ، وَيَشْهَدُهُ إِذَا مَاتَ، وَيُجِيبُهُ إِذَا دَعَاهُ، وَيُسَلِّمُ عَلَيْهِ إِذَا لَقِيَهُ، وَيُشَمِّتُهُ إِذَا عَطَسَ، وَيَنْصَحُ لَهُ إِذَا غَابَ أَوْ شَهِدَ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Müminin mümin üzerinde altı hakkı vardır: Hastalandığında onu ziyaret eder, öldüğünde cenazesinde bulunur, kendisini davet ettiğinde davetine icabet eder, onunla karşılaştığında selâm verir, aksırdığında ona hayır duada bulunur, yanında ve gıyabında onun için samimi davranır."

(Tirmizî, Edeb, 1; Nesâî, Cenâiz, 52)

71.Nafile Namaz: Allah'a Yaklaştıran Secdeler

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِۜ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُوداً ﴿٧٨﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِه۪ نَافِلَةً لَكَۗ عَسٰٓى اَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَاماً مَحْمُوداً ﴿٧٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gündüzün güneş dönüp gecenin karanlığı bastırıncaya kadar (belli vakitlerde) namaz kıl; bir de sabah namazını. Çünkü sabah namazı şahitlidir. (78) Gecenin bir kısmında uyanarak, sana mahsus bir nafile olmak üzere namaz kıl. (Böylece) Rabbinin, seni, övgüye değer bir makama göndereceği umulur. (79)"

(İsrâ Sûresi; 78 - 79)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

« أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ صَلاَتُهُ فَإِنْ كَانَ أَكْمَلَهَا ، وَإِلاَّ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: انْظُرُوا لِعَبْدِى مِنْ تَطَوُّعٍ ، فَإِنْ وُجِدَ لَهُ تَطَوُّعٌ ، قَالَ: أَكْمِلُوا بِهِ الْفَرِيضَةَ. »

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"(Kıyamet günü) kulun ilk hesaba çekileceği şey namazıdır. Eğer bunu tam olarak yapmışsa (ne âlâ!) Ama (farz namazları tamam) değilse Yüce Allah, 'Kulumun nafilelerine bakın.' buyurur. Eğer nafile namazı bulunursa, 'Onunla farzları tamamlayın.' buyurur."

(Nesâî, Salât, 9)

72. Allah Kulunu Sevince

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِۜ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اَوْلِيَٓاؤُ۬هُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ اِلَى الظُّلُمَاتِۜ اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah iman edenlerin velîsidir; onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. İnkâr edenlerin velileri ise tağutlardır (sahte tanrılardır); onları aydınlıktan çıkarıp karanlıklara sokarlar. İşte bunlar ateşliklerdir, bunlar orada devamlı kalıcıdırlar."

(Bakara Sûresi; 257)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ

« إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا نَادَى جِبْرِيلَ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلاَنًا ، فَأَحِبَّهُ . فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ ، فَيُنَادِي جِبْرِيلُ فِي أَهْلِ السَّمَاءِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلاَنًا ، فَأَحِبُّوهُ . فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ ، ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي أَهْلِ الأَرْضِ »

Ebû Hüreyre'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah bir kulu sevdiği zaman Cebrail'e, 'Allah falan kulu seviyor, sen de onu sev!' diye seslenir. Cebrail de o kulu sever. Sonra Cebrail gök halkı içinde, 'Allah falanı seviyor, onu sizler de sevin!' diye nida eder. Bunun üzerine o kulu gök ehli de sever. Sonra yeryüzündeki insanların gönlüne o kimsenin sevgisi yerleştirilir."

(Buhârî, Edeb, 41)

73. Mübarek Vakitler: Allah'ın Rızasını Kazanma Fırsatları

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّٓا اَنْزَلْنَاهُ ف۪ي لَيْلَةِ الْقَدْرِۚ ﴿١﴾ وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِۜ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ اَلْفِ شَهْرٍۜ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوحُ ف۪يهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْۚ مِنْ كُلِّ اَمْرٍۚ ﴿٤﴾ سَلَامٌۜ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik. (1)
Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? (2)
Kadir gecesi, bin aydan hayırlıdır. (3)
O gecede, Rablerinin izniyle melekler ve Ruh (Cebrail), her iş için iner dururlar. (4)
O gece, esenlik doludur. Ta fecrin doğuşuna kadar. (5)"

(Kadr Sûresi; 1-5)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ. »

Ebû Hüreyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:
"Her kim inanarak ve (sevabını Allah'tan) umarak Kadir gecesini ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır. Her kim Ramazan orucunu inanarak ve (mükâfatını Allah'tan) umarak tutarsa geçmiş günahları bağışlanır."

(Buhârî, Savm, 6)

74. Mescit ve Camiler: Rahmân'ın Evleri

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ اِلَّا اللّٰهَ فَعَسٰٓى اُو۬لٰٓئِكَ اَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَد۪ينَ ﴿١٨﴾ اَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَٓاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَجَاهَدَ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِۜ لَا يَسْتَوُ۫نَ عِنْدَ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِم۪ينَۢ ﴿١٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Allah’ın mescidlerini ancak Allah’a ve âhiret gününe inanan, namazını kılan, zekâtını veren ve yalnız Allah’tan korkup çekinen kimseler imar edebilirler. İşte bunların doğru yolu bulanlardan olmaları umulur. (18) Hacılara su verme ve Mescid-i Harâm’ın imar ve bakım işini (üstlenen kimseyi), Allah’a ve âhiret gününe inanıp Allah yolunda cihad eden kimseyle bir mi tutuyorsunuz? Bunlar Allah katında bir değildirler. Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez. (19)”

(Tevbe Sûresi; 18 - 19)

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«جُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا ، أَيْنَمَا أَدْرَكَ رَجُلٌ مِنْ أُمَّتِي الصَّلَاةَ صَلَّى.»

Câbir b. Abdullah'tan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Yeryüzü (toprak) benim için mescit ve temiz kılınmıştır. Ümmetimden kim nerede namaz vaktine ulaşırsa hemen orada namazını kılabilir.”

(Nesâî, Mesâcid, 42)

75. Ezan: İslâm'ın Çağlar Aşan Çağrısı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا هُزُواً وَلَعِباًۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Namaza çağırdığınız zaman onu alay ve eğlence konusu yaparlar. Bu, onların aklını kullanmaz bir topluluk olmalarındandır."

(Mâide Sûresi; 58)

أَنَّ النَّضْرَ بْنَ سُفْيَانَ حَدَّثَهُ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ:

كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَامَ بِلاَلٌ يُنَادِي فَلَمَّا سَكَتَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : « مَنْ قَالَ مِثْلَ هَذَا يَقِينًا دَخَلَ الْجَنَّةَ.»

Nadr b. Süfyân, Ebû Hüreyre'yi şöyle derken işitmiştir:

"Resûlullah (sav) ile birlikteydik, derken (namaz vakti girdi ve) Bilâl kalkıp ezan okudu. Bitirdiğinde Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'Kim gönülden inanarak bunun söylediklerini söyler (ezanı tekrar eder)se cennete girer.'"

(Nesâî, Ezân, 34)

76. Kıble: Müslümanların İstikameti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَٓاءِۚ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰيهَاۖ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِۜ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۜ وَاِنَّ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْۜ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Biz senin, yüzünü göğe doğru çevirdiğini elbette görüyoruz. İşte şimdi kesin olarak seni memnun olacağın kıbleye döndürüyoruz. Artık yüzünü Mescid-i Harâm tarafına çevir; nerede olursanız olun yüzünüzü o yöne çevirin. Kuşku yok ki kendilerine kitap verilenler onun rablerinden gelmiş bir gerçek olduğunu elbette bilirler. Allah onların yaptıklarından habersiz değildir."

(Bakara Sûresi; 144)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) :

بَيْنَا النَّاسُ يُصَلُّونَ الصُّبْحَ فِي مَسْجِدِ قُبَاءٍ إِذْ جَاءَ جَاءٍ فَقَالَ: أَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ قُرْآنًا أَنْ يَسْتَقْبِلَ الْكَعْبَةَ فَاسْتَقْبِلُوهَا، فَتَوَجَّهُوا إِلَى الْكَعْبَةِ.

İbn ömer (ra) anlatıyor:

"İnsanlar Kubâ Mescidi'nde sabah namazı kılarlarken birisi geldi ve: 'Allah, Hz. Peygamber'e (sav), Kâbe'ye yönelmesini emreden bir Kur'an âyeti indirdi. Siz de Kâbe'ye yönelin.' dedi. İnsanlar da Kâbe'ye yöneldiler."

(Buhârî, Tefsîr, (Bakara) 14)

77. Kâbe: Allah'ın Evi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰه۪يمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰع۪يلُۜ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّاۜ اِنَّكَ اَنْتَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَٓا اُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَۖ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَاۚ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّح۪يمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ ف۪يهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكّ۪يهِمْۜ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿١٢٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İbrâhim İsmâil'le birlikte Kâbe'nin temellerini yükseltiyor (şöyle diyorlardı): "Ey Rabbimiz! Bizden bunu kabul buyur; şüphesiz sen işitensin, bilensin. (127) Ey Rabbimiz! Bizi sana teslim olanlardan eyle, soyumuzdan da sana teslim olacak bir ümmet çıkar. Bize ibadet usullerimizi göster, tövbemizi kabul et. Şüphesiz tevbeleri kabul eden, merhameti bol olan yalnız sensin. (128) Soyumuz içinden, onlara senin âyetlerini okuyacak, kitabı ve hikmeti öğretecek, onları arındıracak bir elçi çıkar rabbimiz! Çünkü yalnız sensin kudret ve hikmet sahibi." (129)

(Bakara Sûresi; 127 - 129)

حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو قَالَ:

رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَطُوفُ بِالْكَعْبَةِ وَيَقُولُ:

« مَا أَطْيَبَكِ وَأَطْيَبَ رِيحَكِ ، مَا أَعْظَمَكِ وَأَعْظَمَ حُرْمَتَكِ... »

Abdullah b. Amr anlatıyor:

"Resûlullah'ı Kâbe'yi tavaf ederken gördüm. O şöyle diyordu: '(Ey Kâbe)! Sen ne güzelsin ve kokun da ne güzel! Sen ne yücesin ve saygınlığın da ne yüce!..'"

(İbn Mâce, Fiten, 2)

78. Hac: Rabbin Evine Yolculuk

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذ۪ي بِبَكَّةَ مُبَارَكاً وَهُدًى لِلْعَالَم۪ينَۚ ﴿٩٦﴾ ف۪يهِ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ اِبْرٰه۪يمَۚ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ اٰمِناًۜ وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَب۪يلاًۜ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَم۪ينَ ﴿٩٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gerçek şu ki, insanlar için yapılmış olan ilk ev, âlemlere bir hidayet ve bir bereket kaynağı olan Mekke'deki evdir. (96)
Orada apaçık deliller, İbrâhim'in makamı vardır. Oraya giren emniyette olur. Gitmeye gücü yetenin o evi ziyaret etmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse bilmelidir ki, Allah bütün âlemlerden müstağnidir. (97)"

(Âl-i İmrân Sûresi; 96 - 97)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) فَقَالَ:

«أَيُّهَا النَّاسُ! قَدْ فُرِضَ عَلَيْكُمُ الْحَجُّ فَحُجُّوا.»

Ebû Hüreyre anlatıyor: Resûlullah (sav) bize hutbe verdi ve şöyle buyurdu:

"Ey insanlar! Hac size farz kılındı, haccedin!"

(Müslim, Hac, 412)

79. Haccın En Önemli Rüknü: Hac Arafat’tır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَٓائِرِ اللّٰهِۚ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَاۜ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْراًۙ فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَل۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

"Safâ ile Merve Allah’ın nişanlarındandır; dolayısıyla hac veya umre yaparak Beytullah’ı ziyaret eden bir kimsenin bu yerleri tavaf etmesinde kendisi için bir günah yoktur. Kim gönüllü bir iyilik yaparsa bilsin ki Allah iyiliği mükâfatıyla karşılayan ve çok iyi bilendir."

(Bakara Sûresi; 158)

عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ كَرِيزٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

« أَفْضَلُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ. »

Talha b. Ubeydullah b. Kerîz'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Duaların en faziletlisi arefe günü yapılan duadır.”

(Muvatta', Hac, 81)

80. Umre: Mânevî Dünyayı İmar Etmek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِۜ فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِۚ وَلَا تَحْلِقُوا رُؤُ۫سَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُۜ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَر۪يضاً اَوْ ب۪هٖٓ اَذًى مِنْ رَأْسِه۪ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍۚ فَاِذَٓا اَمِنْتُمْ۠ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ اِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِۚ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا رَجَعْتُمْۜ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌۜ ذٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ الْعِقَابِ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Haccı ve umreyi Allah için eksiksiz yerine getirin; engellenirseniz kolayınıza gelen bir kurban gönderin. Kurban, mahalline ulaşıncaya kadar başlarınızı tıraş etmeyin. Fakat içinizden biri hasta ise veya başından bir rahatsızlığı varsa (tıraşını olup) oruç veya sadaka yahut kurban olarak bir fidye ödesin. Güvenlikte olduğunuzda hacdan önce umre yapan kişi, gücünün elverdiği türden bir kurban kessin. Bulamayan ise hac sırasında üç gün, döndükten sonra da yedi gün yani tam on gün oruç tutmalıdır. Bu, ailesi Mescid-i Harâm civarında oturmayanlar içindir. Allah'ın buyruğuna saygılı olun ve bilin ki Allah'ın cezalandırması çok şiddetlidir."

(Bakara Sûresi; 196)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

« الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا، وَالْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلاَّ الْجَنَّةُ. »

Ebû Hüreyre'nin (ra) rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İki umre, aralarında işlenen günahlara kefarettir. (Allah tarafından) kabul gören haccın karşılığı ise ancak cennettir."

(Buhârî, Umre, 1; Müslim, Hac, 437)

81. Zemzem: İçimi Şifâ Mübarek Su

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

رَبَّـنَٓا اِنّ۪ٓي اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّت۪ي بِوَادٍ غَيْرِ ذ۪ي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِۙ رَبَّـنَا لِيُق۪يمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ اَفْـِٔدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْو۪ٓي اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey rabbimiz! Ben zürriyetimden bir kısmını, senin kutsal evinin (Kâbe) yanında tarıma elverişli olmayan bir vadiye yerleştirdim. Bunu yaptım ki rabbim, namazı kılsınlar! İnsanların gönüllerini onlara meylettir ve çeşitli ürünlerden onlara rızık ver ki şükretsinler!"

(İbrâhîm Sûresi; 37)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« يَرْحَمُ اللَّهُ أُمَّ إِسْمَاعِيلَ لَوْلاَ أَنَّهَا عَجِلَتْ لَكَانَ زَمْزَمُ عَيْنًا مَعِينًا. »

İbn Abbâs'ın (ra) rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah, İsmâil'in anasına (Hacer'e) rahmet etsin! Şayet o, (suyun etrafını çevirmede) acele etmeseydi, zemzem, akan bir pınar olurdu."

(Buhârî, Enbiyâ, 9)

82. Ramazan: Rahmet, Mağfiret ve Beraat Ayı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذ۪ٓي اُنْزِلَ ف۪يهِ الْقُرْاٰنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُۜ وَمَنْ كَانَ مَر۪يضاً اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ اَيَّامٍ اُخَرَۜ يُر۪يدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُر۪يدُ بِكُمُ الْعُسْرَۘ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰيكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur'an'ın indirildiği aydır. Öyle ise sizden ramazan ayını idrak edenler onda oruç tutsun. Kim o anda hasta veya yolcu olursa (tutamadığı günler sayısınca) başka günlerde kaza etsin. Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. Bütün bunlar, sayıyı tamamlamanız ve size doğru yolu göstermesine karşılık, Allah'ı tazim etmeniz, şükretmeniz içindir."

(Bakara Sûresi; 185)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا دَخَلَ رَجَبٌ، قَالَ:

« اَللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ، وَشَعْبَانَ، وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ. »

Enes b. Mâlik'ten rivayet edildiğine göre,

Receb ayı girdiği zaman Resûlullah (sav) şöyle dua ederdi: "Allah'ım! Receb ve Şâban aylarını hakkımızda mübarek eyle, bizi Ramazan ayına ulaştır!"

(Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, IV, 189)

83. Oruç: Yalnız Allah İçin

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الْمُسْلِم۪ينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِن۪ينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِت۪ينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِق۪ينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِر۪ينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِع۪ينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّق۪ينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّٓائِم۪ينَ وَالصَّٓائِمَاتِ وَالْحَافِظ۪ينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِر۪ينَ اللّٰهَ كَث۪يراً وَالذَّاكِرَاتِ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَاَجْراً عَظ۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Şüphesiz müslüman erkeklerle müslüman kadınlar, mü'min erkeklerle mü'min kadınlar, itaatkâr erkeklerle itaatkâr kadınlar, doğru erkeklerle doğru kadınlar, sabreden erkeklerle sabreden kadınlar, Allah'a derinden saygı duyan erkekler, Allah'a derinden saygı duyan kadınlar, sadaka veren erkeklerle sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkeklerle oruç tutan kadınlar, namuslarını koruyan erkeklerle namuslarını koruyan kadınlar, Allah'ı çokça anan erkeklerle çokça anan kadınlar var ya, işte onlar için Allah bağışlanma ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır."

(Ahzâb Sûresi; 35)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ – رضى الله عنه – أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :

« الصِّيَامُ جُنَّةٌ ، فَلاَ يَرْفُثْ وَلاَ يَجْهَلْ ، وَإِنِ امْرُؤٌ قَاتَلَهُ أَوْ شَاتَمَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ مَرَّتَيْنِ ، وَالَّذِى نَفْسِي بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ ، يَتْرُكُ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ وَشَهْوَتَهُ مِنْ أَجْلِي ، الصِّيَامُ لِي ، وَأَنَا أَجْزِى بِهِ ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا »

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Oruç bir kalkandır. Oruçlu, saygısızlık yapmasın, ahlâksızca konuşmasın. Eğer biri kendisiyle dövüşmeye veya sövüşmeye kalkışırsa, iki defa, 'Ben oruçluyum.' desin. Bu canı bu tende tutan Allah'a yemin ederim ki oruçlunun (açlıktan dolayı değişen) ağız kokusu Allah nezdinde, misk kokusundan daha hoştur. (Allah, oruçlu için şöyle buyurur): 'O, yemesini, içmesini ve cinsel isteklerini benim için terk ediyor. Oruç benim içindir. Onun mükâfatını ben vereceğim. Bir iyiliğe ise on misli ecir vardır.'"

(Buhârî, Savm, 2)

84. Oruç: Sabır Eğitimi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَۙ ﴿١٨٣﴾ اَيَّاماً مَعْدُودَاتٍۜ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَر۪يضاً اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ اَيَّامٍ اُخَرَۜ وَعَلَى الَّذ۪ينَ يُط۪يقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْك۪ينٍۜ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْراً فَهُوَ خَيْرٌ لَهُۜ وَاَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Sizden öncekilerin üzerine yazıldığı gibi sakınasınız diye sizin üzerinize de sayılı günlerde oruç farz kılındı. İçinizden hasta veya yolcu olan, başka günlerden sayısınca tutar. Orucu tutmakta zorlananlar için bir yoksulun (günlük) yiyeceği kadar fidye yeterlidir. Bir iyiliği mecbur olmadan yapan için bu (yaptığı) iyidir. Ama orucu tutmanız -bilirseniz- sizin için daha hayırlıdır."

(Bakara Sûresi; 183-184)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

« مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ. »

Ebû Hüreyre'den (ra) nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yalanı ve yalana göre hareket etmeyi terk etmeyenin yemeyi içmeyi bırakmasına Allah'ın ihtiyacı yoktur!"

(Buhârî, Savm, 8)

85. Sahur ve İftar: Oruçla Gelen Bereket ve Sevinç

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى نِسَٓائِكُمْۜ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَاَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّۜ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْۚ فَالْـٰٔنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْۜ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِۖ ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِۚ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَاَنْتُمْ عَاكِفُونَۙ فِي الْمَسَاجِدِۜ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوهَاۜ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيَاتِه۪ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Oruç gecesinde kadınlarınızla birleşmek size helâl kılındı. Onlar sizin için elbisedir, siz de onlar için elbisesiniz. Sizin kendinize hıyanet etmekte olduğunuzu Allah bilmiş, tövbenizi kabul etmiş ve sizi bağışlamıştır. Şimdi artık onlarla birleşin ve Allah'ın sizin için yazdığını isteyin. Fecirden siyah ip beyaz ipten sizin için ayırt edilir hale gelinceye kadar yiyin ve için, sonra orucu geceye kadar tamamlayın. Mescidlerde ibadete çekilmişken kadınlarla cinsel ilişkide bulunmayın. Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır; sakın bu sınırlara yaklaşmayın. Allah âyetlerini insanlar için işte böyle açıklar. Umulur ki sakınırlar."

(Bakara Sûresi; 187)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ:

«... وَالَّذِى نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللّٰهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ ، لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ ، وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ »

Ebû Hüreyre'den (ra) nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"… Muhammed'in nefsi elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, oruçlu kimsenin ağzının (açlık) kokusu Allah indinde misk kokusundan daha hoştur. Oruçlu kimse için iki sevinç vardır: Birincisi iftar vaktinde orucunu açtığı zamanki sevinci, diğeri de Rabb'ine kavuştuğunda göreceği oruç mükâfatı sevincidir."

(Buhârî, Savm, 9)

86. Zekât: Malın Arındırılması

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

خُذْ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكّ۪يهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْۜ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَهُمْۜ وَاللّٰهُ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onları arındırmak ve temize çıkarmak üzere mallarından sadaka al! Bir de onlar için dua et; çünkü senin duan onlara huzur verir. Allah her şeyi çok iyi işitmekte ve bilmektedir."

(Tevbe Sûresi; 103)

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« بُنِيَ الْإِسْلاَمُ عَلَى خَمْسٍ : شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَإِقَامِ الصَّلاَةِ ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ، وَحَجِّ الْبَيْتِ ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ .»

Abdullah (b. Ömer) tarafından nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İslâm beş esas üzerine kurulmuştur: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şahitlik etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekât vermek, Kâbe'yi haccetmek ve Ramazan orucunu tutmak."

(Müslim, îmân, 21)

87. Zekât Vermek: Zekâta Tabi Mallar ve Zekât Nisabı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَهُوَ الَّـذ۪ٓي اَنْشَاَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفاً
اُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهاً وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍۜ كُلُوا مِنْ ثَمَرِه۪ٓ اِذَٓا اَثْمَرَ وَاٰتُوا
حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِه۪ۘ وَلَا تُسْرِفُواۜ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِف۪ينَۙ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Çardaklı ve çardaksız bağları, değişik ürünleriyle hurmaları, ekinleri, birbirine benzeyen ve benzemeyen biçimlerde zeytin ve narları meydana getiren O'dur. Her biri ürün verdiğinde ürününden yiyin; hasat günü de hakkını verin; fakat israf etmeyin; çünkü Allah israf edenleri sevmez."

(En'âm Sûresi; 141)

عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ (رَضِىَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« فِيمَا سَقَتِ السَّمَاءُ وَالْعُيُونُ أَوْ كَانَ عَثَرِيًّا الْعُشْرُ،
وَمَا سُقِيَ بِالنَّضْحِ نِصْفُ الْعُشْرِ.»

Sâlim b. Abdullah'ın, babasından (Abdullah b. ömer'den) (ra) naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yağmur ve nehir sularıyla sulanan veya kendiliğinden sulanan (mahsuller)de zekât miktarı onda bir; (hayvanlarla veya kovalarla) sulanan (mahsuller)de ise, yirmide bir oranındadır."

(Buhârî, Zekât, 55)

88. Zekât: Yoksulun Hakkı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الْمُتَّق۪ينَ ف۪ي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍۙ ﴿١٥﴾ اٰخِذ۪ينَ مَٓا اٰتٰيهُمْ رَبُّهُمْۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِن۪ينَۜ ﴿١٦﴾ كَانُوا قَل۪يلاً مِنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ وَف۪ٓي اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّٓائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'a saygısızlıktan sakınanlar ise rablerinin kendilerine verdiklerini alarak cennetlerde ve pınar başlarında olacaklar. Çünkü onlar daha önce güzel davranışlar içindeydiler. (15-16)
Onlar gecenin az bir kısmında uyurlardı. (17)
Seher vakitlerinde rablerinden bağışlanmalarını dilerlerdi. (18)
Yardım isteyenlere ve yoksullara mallarından belli bir pay ayırırlardı. (19)"

(Zâriyât Sûresi; 15 - 19)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

« لَيْسَ الْمِسْكِينُ بِالَّذِى تَرُدُّهُ التَّمْرَةُ وَالتَّمْرَتَانِ وَلاَ اللُّقْمَةُ وَاللُّقْمَتَانِ إِنَّ الْمِسْكِينَ الْمُتَعَفِّفُ اقْرَءُوا إِنْ شِئْتُمْ: ﴿لاَ يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا﴾».

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"(Kendisine zekât verilecek olan) miskin, ihtiyacını bir iki hurma veya bir iki lokmanın giderebileceği kişi değildir. Asıl miskin, (maddî imkânı olmadığı hâlde onurundan dolayı) istemekten kaçınan kişidir. Dilerseniz (bu konuda) '… İnsanlardan arsızca (bir şey) istemezler…' âyetini (Bakara, 2/273)okuyun!"

(Müslim, Zekât, 102; Buhârî, Zekât, 53)

89. İtikâf: Ramazan'da Nefis Muhasebesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَاَمْناًۜ وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ اِبْرٰه۪يمَ مُصَلًّىۜ وَعَهِدْنَٓا اِلٰٓى اِبْرٰه۪يمَ وَاِسْمٰع۪يلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّٓائِف۪ينَ وَالْعَاكِف۪ينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hani, biz Kâbe'yi insanlara toplantı ve güven yeri kılmıştık. Siz de Makam-ı İbrahim'den kendinize bir namaz yeri edinin. İbrahim ve İsmail'e şöyle emretmiştik: "Tavaf edenler, kendini ibadete verenler, rukû ve secde edenler için evimi (Kâbe'yi) tertemiz tutun.""

(Bakara Sûresi; 125)

عَنْ عَائِشَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهَا) زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ :

« أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ الْأَوَاخِرَ مِنْ رَمَضَانَ حَتَّى تَوَفَّاهُ اللّٰهُ تَعَالَى... »

Peygamberimizin eşi Hz. Âişe'nin (ra) naklettiğine göre,

Hz. Peygamber (sav) vefat edinceye kadar Ramazan'ın son on gününde itikâfa girerdi…

(Buhârî, İ'tikâf, 1)

90. Sadaka-i Fıtır: Varoluş Sadakası

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَۚ وَاِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَـرَٓاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْۜ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّـَٔاتِكُمْۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sadakaları açık olarak verirseniz bu ne güzel! Şayet onu yoksullara verirken gizlerseniz bu sizin için daha da hayırlıdır ve sizin bir kısım günahlarınıza kefâret olur. Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

(Bakara Sûresi; 271)

عن ابن عُمَرَ قَالَ:

« فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ زَكَاةَ الْفِطْرِ صَاعًا مِنْ تَمْرٍ، أَوْ صَاعًا مِنْ شَعِيرٍ عَلَى الْعَبْدِ وَالْحُرِّ، وَالذَّكَرِ وَالْأُنْثَى، وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، وَأَمَرَ بِهَا أَنْ تُؤَدَّى قَبْلَ خُرُوجِ النَّاسِ إِلَى الصَّلَاةِ. »

İbn Ömer (ra) şöyle demiştir:

"Allah Resûlü (sav) fıtır zekâtını köle-hür, erkek-kadın ve küçük-büyük bütün Müslümanlara bir sa' hurma yahut bir sa' arpa miktarı farz kıldı. Ve bunun, insanlar bayram namazına çıkmadan önce verilmesini emretti."

(Buhârî, Zekât, 70)

91. Sadaka: Sadakatin Göstergesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَثَلُ الَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَٓاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ وَتَثْب۪يتاً مِنْ اَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا وَابِلٌ فَاٰتَتْ اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِۚ فَاِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Mallarını Allah rızâsını dileyerek ve içlerinden gelerek harcayanların misali ise tatlı bir yamaçta bulunan, üzerine bolca yağmur yağan, bu sebeple ürününü iki misli veren bir bahçedir; şayet sağanak yağmazsa incecik yağar. Allah yapıp ettiklerinizi görmektedir."

(Bakara Sûresi; 265)

عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ (ﷺ) أَنَّهُ ذَكَرَ النَّارَ فَتَعَوَّذَ مِنْهَا، وَأَشَاحَ بِوَجْهِهِ ثَلاَثَ مِرَارٍ، ثُمَّ قَالَ:

« اِتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ ، فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا، فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ. »

Adî b. Hâtim'in naklettiğine göre, Resûlullah (sav) cehennemden bahsetti, ondan Allah'a sığındı ve yüzünü üç defa çevirdikten sonra şöyle buyurdu:

"Yarım hurma (sadaka) ile bile olsa cehennemden korunun. Eğer bunu da bulamazsanız güzel bir sözle (korunun)."

(Müslim, Zekât, 68)

92. Hibe: Gönüllü Bağış

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَٓا اَذًىۜ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İyi sayılan bir söz ve bir bağışlama, arkasından eziyet gelen bir sadakadan daha iyidir. Allah zengindir, halîmdir."

(Bakara Sûresi; 263)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ وَابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« لاَ يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُعْطِيَ عَطِيَّةً أَوْ يَهَبَ هِبَةً فَيَرْجِعَ فِيهَا إِلاَّ الْوَالِدَ فِيمَا يُعْطِي وَلَدَهُ... »

İbn Ömer ve İbn Abbâs'tan rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Bir kimsenin hediye verip veya bağışta bulunup sonra bundan vazgeçmesi helâl olmaz. Ancak babası çocuğuna verdiğini geri alabilir…"

(Ebû Dâvûd, Büyû', (İcâre), 81)

93. Kurban: Allah'a Yakın Olma Vesilesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَنْ يَنَالَ اللّٰهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَٓاؤُ۬هَا وَلٰكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْۜ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰيكُمْۜ وَبَشِّرِ الْمُحْسِن۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onların ne etleri Allah'a ulaşır ne de kanları; O'na ulaşacak olan sadece sizin takvânızdır. İşte Allah onları sizin istifadenize verdi ki size doğru yolu göstermesinden ötürü O'nu tâzimle anasınız. İyilik yolunu tutanları müjdele!"

(Hac Sûresi; 37)

عَنِ الْبَرَاءِ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ (ﷺ) يَخْطُبُ فَقَالَ:

«إِنَّ أَوَّلَ مَا نَبْدَأُ بِهِ فِي يَوْمِنَا هَذَا أَنْ نُصَلِّيَ، ثُمَّ نَرْجِعَ فَنَنْحَرَ، فَمَنْ فَعَلَ فَقَدْ أَصَابَ سُنَّتَنَا.»

Berâ' diyor ki, Hz. Peygamber'i (sav) hutbe verirken dinledim, şöyle buyurdu:

"Bugün ilk işimiz, (bayram) namazı kılmak, sonra dönüp kurban kesmektir. Kim böyle yaparsa sünnetimize uymuş olur."

(Buhârî, Îdeyn, 3)

94. Adak: Söze Vefa

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَٓا اَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُهُۜ وَمَا لِلظَّالِم۪ينَ مِنْ اَنْصَارٍ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Siz hangi hayrı yapsanız ve hangi adakta bulunsanız şüphesiz onu Allah bilir. Zalimlerin ise (gerçek ve samimi) yardımcıları yoktur."

(Bakara Sûresi; 270)

عَنْ عَائِشَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهَا) عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ :

« مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعْهُ، وَمَنْ نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَهُ فَلاَ يَعْصِهِ. »

Hz. Âişe'den (ra) nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Her kim Allah'a itaat etmeyi adarsa, Allah'a itaat etsin. Her kim de Allah'a karşı isyan etmeyi adarsa, sakın Allah'a isyan etmesin!"

(Buhârî, Eymân ve nüzûr, 28)

95. Özürlülük ve İbadetler: Gücü Nispetinde Sorumlu Olmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ لَٓا اَجِدُ ف۪ي مَٓا اُو۫حِيَ اِلَيَّ مُحَرَّماً عَلٰى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُٓ اِلَّٓا اَنْ يَكُونَ مَيْتَةً اَوْ دَماً مَسْفُوحاً اَوْ لَحْمَ خِنْز۪يرٍ فَاِنَّهُ رِجْسٌ اَوْ فِسْقاً اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِه۪ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَاِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki: "Bana vahyedilende, murdar et (meyte) veya akıtılmış kan yahut domuz eti -ki pisliğin kendisidir- ya da günah işlenerek Allah'tan başkası adına kesilmiş bir hayvandan başka, yiyecek kimse için yasaklanmış bir şey bulamıyorum. Başkasına zarar vermemek ve sınırı aşmamak şartıyla, kim (yasaklananlardan) yemek zorunda kalırsa, bilsin ki rabbin bağışlayan ve esirgeyendir."

(En'âm Sûresi; 145)

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: كَانَتْ بِي بَوَاسِيرُ فَسَأَلْتُ النَّبِيَّ (ﷺ) عَنِ الصَّلاَةِ . فَقَالَ:

« صَلِّ قَائِمًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَاعِدًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَعَلَى جَنْبٍ. »

İmrân b. Husayn (ra) diyor ki: "Basur hastalığım vardı. Bu sebeple Hz. Peygamber'e (sav) gelerek nasıl namaz kılacağımı sordum. Hz. Peygamber şu cevabı verdi:

"Namazı ayakta kıl, buna gücün yetmezse oturarak kıl,
buna da gücün yetmezse yan üstü yatarak kıl."

(Buhârî, Taksîru's-salât, 19)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلٰوةِۗ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذ۪ينَ كَفَرُواۜ اِنَّ الْكَافِر۪ينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُب۪يناً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yeryüzünde sefere çıktığınız zaman kâfirlerin sizi gafil avlamalarından korkarsanız namazı kısaltmanızda size bir günah yoktur. Şüphesiz kâfirler sizin apaçık düşmanınızdır."

(Nisâ Sûresi; 101)

عَنْ خُزَيْمَةَ بْنِ ثَابِتٍ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

«الْمَسْحُ عَلَى الْخُفَّيْنِ لِلْمُسَافِرِ ثَلاَثَةُ أَيَّامٍ ، وَلِلْمُقِيمِ يَوْمٌ وَلَيْلَةٌ.»

Huzeyme b. Sâbit'in rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Mestler üzerine mesh süresi, yolcu için üç gün üç gece, mukim içinse bir gün bir gecedir."

(Ebû Dâvûd, Tahâret, 60)

97. Azimet ve Ruhsat: Aslî Hükümler ve Arızî Durumlar

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْز۪يرِ وَمَٓا اُهِلَّ بِه۪ لِغَيْرِ اللّٰهِۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah size yalnızca murdar eti, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasının adına kesilmiş olanı haram kıldı. Ama biri zorda kalırsa, haksızlığa sapmadıkça, sınırı aşmadıkça kendisine günah yoktur. Biliniz ki Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir."

(Bakara Sûresi; 173)

أَخْبَرَنِي جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) ... قَالَ:

«إِنَّهُ لَيْسَ مِنَ الْبِرِّ أَنْ تَصُومُوا فِي السَّفَرِ وَعَلَيْكُمْ بِرُخْصَةِ اللَّهِ الَّتِي رَخَّصَ لَكُمْ فَاقْبَلُوهَا.»

Câbir b. Abdullah'ın rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"(Zorlanmanız yahut zarar görmeniz hâlinde) yolculukta oruç tutmanız, fazilet değildir. Allah'ın size tanıdığı ruhsatı kullanın ve onu kabul edin."

(Nesâî, Sıyâm, 47)

98. İbadette İtidal: Aşırılıktan Uzak, Ölçülü Kulluk

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فَاسْتَقِمْ كَمَٓا اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْاۜ اِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Senin yanında hak yola dönenlerle birlikte, sana buyurulduğu gibi dosdoğru ol! Siz de azıp sapmayın. Allah, yaptıklarınızı çok iyi görmektedir."

(Hûd Sûresi; 112)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«... يَا أَيُّهَا النَّاسُ! إِيَّاكُمْ وَالْغُلُوَّ فِي الدِّينِ ،
فَإِنَّمَا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمُ الْغُلُوُّ فِي الدِّينِ.»

İbn Abbâs'ın naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"…Ey insanlar! Dinde aşırılıktan sakının. Çünkü sizden öncekileri dinde aşırılık helâk etti."

(İbn Mâce, Menâsik, 63; Nesâî, Menâsikü'l-hac, 217)

BÖLÜM V

AHLÂK

99. Güzel Ahlâk: İslâm'ın Özü

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُوداً اَوْ نَصَارٰىۜ تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْۜ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿١١١﴾ بَلٰى مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُٓ اَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّه۪ۖ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlar, "Yahudi veya hıristiyan olanlar hariç, hiç kimse cennete giremeyecek" dediler. Bu onların kuruntusudur. De ki: "Eğer sözünüzde doğru iseniz kesin kanıtınızı getirin!" (111)

Bilâkis, kim güzel niyet ve davranış sahibi olarak kendini Allah'a teslim ederse rabbinin katında onun mükâfatı vardır. Öylelerine korku yoktur, onlar üzülmeyecekler de. (112)"

(Bakara Sûresi; 111 - 112)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا.»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Müminlerin iman bakımından en mükemmeli,
ahlâk bakımından en güzel olanıdır."

(Ebû Dâvûd, Sünnet, 15)

100. Niyet ve Davranış: Ameller Niyetlere Göredir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدٰيهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْد۪ي مَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْۜ وَمَا تُنْفِقُونَ اِلَّا ابْتِغَٓاءَ وَجْهِ اللّٰهِۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onları doğru yola iletmek senin üzerine borç değildir, fakat Allah dilediğini doğru yola iletir. Hayır için yaptığınız her harcama kendiniz içindir. Verdiklerinizi ancak Allah rızâsı için verirsiniz. Hayır için yaptığınız her harcamanın karşılığını da hiç bir haksızlığa uğramaksızın tam olarak alacaksınız."

(Bakara Sûresi; 272)

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّةِ، وَإِنَّمَا لِامْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوِ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا، فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ.»

Ömer b. Hattâb'ın (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Ameller niyete göredir. Herkes sadece niyetinin karşılığını alır. Kim Allah ve Resûlü için hicret ederse, hicreti Allah ve Resûlü'nedir. Kim de erişeceği bir dünyalık veya evleneceği bir kadından dolayı hicret ederse, onun hicreti de hicretine sebep olan şeyedir."

(Müslim, İmâre, 155; Buhârî, Bedü'l'vahy, 1)

101. Salih Amel: İyi İş, Doğru Davranış

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةًۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Erkek olsun kadın olsun, kim inanmış bir insan olarak dünya ve âhirete yararlı işler yaparsa kesinlikle ona güzel bir hayat yaşatacağız ve böylelerinin ecirlerini de muhakkak surette yapmış olduklarının daha güzeliyle vereceğiz."

(Nahl Sûresi; 97)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«إِنَّ اللَّهَ لاَ يَنْظُرُ إِلَى صُوَرِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah sizin suretlerinize ve mallarınıza bakmaz, ancak kalplerinize ve amellerinize bakar."

(Müslim, Birr, 34)

102. Sevap ve Günah: Amellerin Karşılığı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

مَنْ جَٓاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ اَمْثَالِهَاۚ وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kim iyilikle gelirse ona getirdiğinin on katı vardır; kim de kötülükle gelirse o sadece getirdiğinin dengiyle cezalandırılır. Onlar haksızlığa uğratılmazlar."

(En'âm Sûresi; 160)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«إِذَا أَحْسَنَ أَحَدُكُمْ إِسْلاَمَهُ، فَكُلُّ حَسَنَةٍ يَعْمَلُهَا تُكْتَبُ لَهُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ، وَكُلُّ سَيِّئَةٍ يَعْمَلُهَا تُكْتَبُ لَه بِمِثْلِهَا.»

Ebû Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Biriniz İslâm'ı güzelce yaşadığında, yapacağı her bir iyiliğe karşılık on mislinden yedi yüz katına kadar (sevap) yazılır; yapacağı her bir kötülüğe ise ancak bir misli (günah) yazılır.”

(Buhârî, Îmân, 31)

103. Kalp: Beden Ülkesinin Sultanı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَمَنْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِۚ وَمَنْ يُرِدْ اَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقاً حَرَجاً كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَٓاءِۜ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah kimi doğru yola iletmek isterse onun kalbini İslâm'a açar; kimi de saptırmak isterse, göğe çıkıyormuş gibi kalbine darlık ve sıkıntı verir. Allah inanmayanları işte böyle cezalandırır."

(En'âm Sûresi; 125)

عَنْ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ النُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) يَقُولُ:

«...أَلاَ وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً ، إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، أَلاَ وَهِيَ الْقَلْبُ.»

Âmir'in en-Nu'mân b. Beşîr'den işittiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"…Bilin ki! Vücutta öyle bir et parçası vardır ki o, iyi (doğru ve düzgün) olursa bütün vücut iyi (doğru ve düzgün) olur; o bozulursa bütün vücut bozulur. Bilin ki! O, kalptir."

(Buhârî, Îmân, 39)

104. Sevgi: Kişi Sevdiğiyle Beraberdir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارٰٓى اَوْلِيَٓاءَۢ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍۜ
وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِم۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Yahudileri ve hıristiyanları veli edinmeyin. Onlar birbirlerinin velileridir. Sizden kim onları dost edinirse şüphesiz o da onlardandır. Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez."

(Mâide Sûresi; 51)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«كَانَ مِنْ دُعَاءِ دَاوُدَ يَقُولُ: اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ وَالْعَمَلَ
الَّذِي يُبَلِّغُنِي حُبَّكَ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ حُبَّكَ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِي وَأَهْلِي وَمِنَ الْمَاءِ الْبَارِدِ.»

Ebu'd-Derdâ'dan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Dâvûd Peygamber şöyle dua ederdi: Allah'ım, senden seni sevmeyi, seni seven kişiyi sevmeyi, senin sevgine ulaştıran ameli isterim. Allah'ım, senin sevgini bana kendimden, ailemden ve soğuk sudan daha sevimli eyle."

(Tirmizî, Deavât, 72)

105. Merhamet: Varlığın İlâhî Mayası

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَل۪يظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّل۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sen onlara sırf Allah'ın lutfu sayesinde yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı kalpli olsaydın, hiç şüphesiz etrafından dağılır giderlerdi. Onları affet, onların bağışlanmasını dile, iş hakkında onlara danış, karar verince de Allah'a güven, doğrusu Allah kendisine güvenenleri sever."

(Âl-i İmrân Sûresi; 159)

عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ، مَثَلُ الْجَسَدِ ، إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ، تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى.»

Nu'mân b. Beşîr'in naklettiğine göre Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Müminler, birbirlerini sevmede, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermede, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bir bedene benzer."

(Müslim, Birr, 66; Buhârî, Edeb, 27)

106. İnsanî Sorumluluk: Büyük Emanet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْاِنْسَانُۜ اِنَّهُ كَانَ ظَلُوماً جَهُولاًۙ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik, ama onlar bunu yüklenmek istemediler, ondan korktular ve onu insan yüklendi. Kuşkusuz insan çok zalim, çok bilgisizdir."

(Ahzâb Sûresi; 72)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ (رَضِىَ اللَّهُ عَنْهُ) : أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

«كُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، فَالْإِمَامُ رَاعٍ ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالرَّجُلُ فِي أَهْلِهِ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالْمَرْأَةُ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا رَاعِيَةٌ وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا، وَالْخَادِمُ فِي مَالِ سَيِّدِهِ ﴿رَاعٍ﴾، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ .»

Abdullah b. Ömer'in (ra) işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Hepiniz sorumlusunuz ve hepiniz yönettiklerinizden mesulsünüz.
Devlet başkanı bir sorumludur ve yönettiklerinden mesuldür.
Evin beyi bir sorumludur ve yönettiklerinden mesuldür.
Evin hanımı da bir sorumludur ve yönettiklerinden mesuldür.
Hizmetçi de efendisinin malı üzerinde bir sorumludur
ve yönettiklerinden mesuldür."

(Buhârî, İstikrâz, 20)

107. Takva: Allah'a Karşı Sorumluluk Şuuru

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَاُنْثٰى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوباً وَقَبَٓائِلَ لِتَعَارَفُواۜ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰيكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ عَل۪يمٌ خَب۪يرٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek ile bir dişiden yarattık, tanışasınız diye sizi kavim ve kabilelere ayırdık, Allah katında en değerli olanınız O'na itaatsizlikten en fazla sakınanınızdır. Allah her şeyi hakkıyla bilmektedir, her şeyden haberdardır."

(Hucurât Sûresi; 13)

عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«اِتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ ، وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ.»

Ebû Zerr'in naklettiğine göre, Resûlullah (sav) ona şöyle buyurmuştur:

"Nerede olursan ol, Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde ol! Kötülüğün peşinden iyi bir şey yap ki onu yok etsin. İnsanlara da güzel ahlâka uygun biçimde davran!"

(Tirmizî, Birr, 55)

108. Huşû: Allah'ın Azametini Hissetmek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ
مِنَ الْحَقِّۙ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذٖينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ
فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْۜ وَكَثٖيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İman edenlerin, Allah'ı anmak ve vahyedilen gerçeği düşünmekten dolayı kalplerinin heyecanla ürperme zamanı gelmedi mi? Onlar daha önce kendilerine kitap verilmiş ve üzerlerinden uzun zaman geçip kalpleri katılaşmış kimseler gibi olmasınlar. Onlardan birçoğu yoldan çıkmışlardır."

(Hadîd Sûresi; 16)

عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمَ قَالَ: لاَ أَقُولُ لَكُمْ إِلاَّ كَمَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ، كَانَ يَقُولُ:

«...اَللَّهُمَّ! إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لاَ يَنْفَعُ ، وَمِنْ قَلْبٍ لاَ يَخْشَعُ ،
وَمِنْ نَفْسٍ لاَ تَشْبَعُ ، وَمِنْ دَعْوَةٍ لاَ يُسْتَجَابُ لَهَا.»

Zeyd b. Erkam şöyle demiştir: "Ben size Allah Resûlü'nün (sav) söylediğinden başka bir şey anlatmıyorum! O şöyle derdi:

'…Allah'ım, fayda vermeyen ilimden, huşû duymayan kalpten, doymayan nefisten ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım.' "

(Müslim, Zikir, 73; Nesâî, İstiâze, 65)

109. İhlâs: Allah İçin Samimiyet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

هُوَ الْحَىُّ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَۜ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O diridir, O'ndan başka tanrı yoktur. Şu halde içten bir dindarlık ve bağlılıkla O'na dua edin. Hamd, âlemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur."

(Mü'min Sûresi; 65)

عَنْ تَمِيمٍ الدَّارِيِّ أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ:

«الدِّينُ النَّصِيحَةُ." قُلْنَا: لِمَنْ؟ قَالَ: "لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِم.»

Temîm ed-Dârî anlatıyor: "Hz. Peygamber (sav) buyurdu ki:

"Din samimiyettir." Biz, 'Kime karşı (samimiyet)?' deyince, "Allah'a, Kitabı'na, Resûlü'ne, Müslümanların idarecilerine ve bütün Müslümanlara" buyurdu.

(Müslim, Îmân, 95)

110. İhsan: Allah'ı Görüyormuşçasına Yaşamak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُٓ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰىۜ وَاِلَى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُورِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Her kim kendini iyiliğe adayarak özünü Allah'a teslim ederse sağlam kulpa yapışmış demektir. İşlerin sonu Allah'a varır."

(Lokmân Sûresi; 22)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) : أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) ... قَالَ:

«الْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللّٰهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ...»

Ebû Hüreyre'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav)… şöyle buyurmuştur:

"İhsan, Allah'ı görür gibi ibadet etmendir. Sen O'nu görmüyor olsan da O seni görmektedir…"

(Buhârî, Tefsîr, (Lokman) 2)

111. Hasbîlik: Her Durumda Allah'ın Rızasını Gözetmek

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسْكِيناً وَيَتِيماً وَاَسِيراً ﴿٨﴾
اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَٓاءً وَلَا شُكُوراً ﴿٩﴾
اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْماً عَبُوساً قَمْطَرِيراً ﴿١٠﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Onlar, kendileri sevip istedikleri halde yoksula, yetime ve esire de yemek verirler. (8)
(Ve şöyle derler:) "Biz sizi Allah rızâsı için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz. (9)
Biz, öfkeli, çetin bir günde rabbimizden (azabından) korkarız." (10)
(İnsân Sûresi; 8 - 10)

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) أَنَّهُ قَالَ:

« مَنْ أَحَبَّ لِلَّهِ ، وَأَبْغَضَ لِلَّهِ ، وَأَعْطَى لِلَّهِ ، وَمَنَعَ لِلَّهِ ، فَقَدِ اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ.»

Ebû Ümâme'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"Kim Allah için sever, Allah için nefret eder, Allah için verir, Allah için (kötülüklere) engel olursa, imanını kemale erdirmiş olur."
(Ebû Dâvûd, Sünne, 15)

112. Hayır Allah'tandır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَٓاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَٓاءُۘ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَٓاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَٓاءُۜ بِيَدِكَ الْخَيْرُۜ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِۘ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّۘ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَٓاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

De ki: "Ey mülkün gerçek sahibi olan Allahım! Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden çekip alırsın. Dilediğini yüceltirsin, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin elindedir. Hiç kuşku yok sen her şeye kâdirsin." (26) "Geceyi gündüze katarsın, gündüzü de geceye katarsın. Ölüden diriyi çıkarırsın, diriden ölüyü çıkarırsın ve dilediğine sayısız rızık verirsin." (27)

(Âl-i İmrân Sûresi; 26 - 27)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) وَقَفَ عَلَى أُنَاسٍ جُلُوسٍ فَقَالَ: "أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِكُمْ مِنْ شَرِّكُمْ؟" قَالَ: فَسَكَتُوا، فَقَالَ ذَلِكَ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ، فَقَالَ رَجُلٌ: بَلَى يَا رَسُولَ اللّٰهِ! أَخْبِرْنَا بِخَيْرِنَا مِنْ شَرِّنَا، قَالَ:

«خَيْرُكُمْ مَنْ يُرْجَى خَيْرُهُ وَيُؤْمَنُ شَرُّهُ وَشَرُّكُمْ مَنْ لاَ يُرْجَى خَيْرُهُ وَلاَ يُؤْمَنُ شَرُّهُ.»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) oturmakta olan insanların yanında durdu ve onlara, “Sizin hanginizin hayırlı, hanginizin şerli olduğunu size bildireyim mi?” dedi. Orada bulunanlar sustular. (Bunun üzerinde Resûlullah sorusunu) üç kere tekrarladı. Bir adam, “Evet yâ Resûlallah!” dedi. Allah Resûlü şöyle buyurdu:

“Hayırlınız, kendisinden hayır beklenilen ve kötülüğünden emin olunandır; şerliniz ise kendisinden hayır beklenmeyen ve kötülüğünden de emin olunmayandır.”

(Tirmizî, Fiten, 76; İbn Hanbel, II, 368)

113. Saadet ve Şekâvet: Mutluluk ve Mutsuzluk

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِه۪ۚ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَع۪يدٌ ﴿١٠٥﴾ فَاَمَّا الَّذ۪ينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ ف۪يهَا زَف۪يرٌ وَشَه۪يقٌۙ ﴿١٠٦﴾ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَٓاءَ رَبُّكَۜ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِمَا يُر۪يدُ ﴿١٠٧﴾ وَاَمَّا الَّذ۪ينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَٓاءَ رَبُّكَۜ عَطَٓاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ﴿١٠٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O gün geldiğinde Allah'ın izni olmadan hiç kimse konuşamaz.
Onlardan kimi bedbahttır, kimi mutlu! (105)
Bedbaht olanlar ateştedirler, orada onlar her nefeste acıdan inleyip feryat ederler. (106)
Rabbinin dilediği hariç, onlar gökler ve yer durdukça o ateşte ebedî kalacaklardır.
Rabbin gerçekten istediğini yapar. (107)
Mutlu olanlara gelince onlar da cennettedirler. Rabbinin dilediği hariç, gökler ve yer durdukça onlar da orada kesintisiz bir lutuf olarak ebedî kalacaklardır.(108)"

(Hûd Sûresi; 105 - 108)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«لاَ يَدْخُلُ النَّارَ إِلاَّ شَقِيٌّ. " قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنِ الشَّقِيُّ؟
قَالَ: "مَنْ لَمْ يَعْمَلْ لِلَّهِ بِطَاعَةٍ وَلَمْ يَتْرُكْ لَهُ مَعْصِيَةً.»

Ebû Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre Resûlullah (sav) buyurmuş ki;

"Şakî (bedbaht) dışında kimse cehennem ateşine girmez." "Ey Allah'ın Resûlü, şakî kimdir?" diye kendisine sorulunca da, "Şakî, Allah için hiçbir taatte (ibadet ve amelde) bulunmayan ve Allah için hiçbir kötülüğü (günahı) terk etmeyen kimsedir." cevabını vermiştir.

(İbn Mâce, Zühd, 35; İbn Hanbel, II, 349)

114. Azim ve Sebat: Müminin Ayırıcı Vasfı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَتُبْلَوُنَّ ف۪ٓي اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذ۪ينَ اَشْرَكُٓوا اَذًى كَث۪يراًۜ وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Andolsun ki mallarınız ve canlarınız konusunda denemeden geçirilirsiniz; şüphesiz sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve Allah'a ortak koşanlardan birçok üzücü şey işitirsiniz. Eğer sabreder ve sakınırsanız bilin ki bu size gereken davranışlardandır."

(Âl-i İmrân Sûresi; 186)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُكْثِرُ أَنْ يَقُولَ:

«يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ.»

Enes'in naklettiğine göre,

Resûlullah (sav) sık sık şöyle derdi: "Ey kalpleri (hâlden hâle) değiştiren (Allah'ım)! Kalbimi dinin üzere sabit kıl."

(Tirmizî, Kader, 7)

115. Sabır: Varolma Mücadelesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَا بُنَيَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَاصْبِرْ عَلٰى مَٓا اَصَابَكَۜ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِۚ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yavrucuğum, namazını özenle kıl, iyi olanı emret, kötü olana karşı koy, başına gelene sabret. İşte bunlar, kararlılık gerektiren işlerdendir."

(Lokmân Sûresi; 17)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ نَاسًا مِنَ الْأَنْصَارِ سَأَلُوا رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ)
فَأَعْطَاهُمْ ثُمَّ سَأَلُوهُ فَأَعْطَاهُمْ حَتَّى إِذَا نَفِدَ مَا عِنْدَهُ قَالَ:

«... مَنْ يَصْبِرْ يُصَبِّرْهُ اللَّهُ وَمَا أُعْطِيَ أَحَدٌ مِنْ عَطَاءٍ خَيْرٌ وَأَوْسَعُ مِنَ الصَّبْرِ.»

Ebû Saîd el-Hudrî'den nakledildiğine göre, ensardan bazı kimseler Resûlullah'tan (sav) (bir şeyler) istediler. O da verdi. Sonra tekrar istediler. Allah Resûlü de yanındakiler bitinceye kadar verdi ve şöyle buyurdu:

"…Kim sabrederse, Allah ona dayanma gücü verir. Kimseye sabırdan daha hayırlı ve daha geniş bir ikram verilmemiştir."

(Müslim, Zekât, 124)

116. Öfke Kontrolü

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ ذٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Her kim de sabreder ve bağışlarsa, işte bu elbette azmedilecek işlerdendir."

(Şûrâ Sûresi; 43)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ ، إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِى يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

"Güçlü kimse, insanları güreşte yenen değil, bilakis öfke anında kendisine hâkim olandır."

(Müslim, Birr, 107)

117. Hayâ: İslâm Ahlâkının Özü

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذٰلِكَ اَزْكٰى لَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Bu onlar için daha arındırıcıdır. Allah onların bütün yaptıklarından haberdardır."

(Nûr Sûresi; 30)

حَدَّثَنَا أَبُو مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ (ﷺ) :

«إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلاَمِ النُّبُوَّةِ الأُولَى: إِذَا لَمْ تَسْتَحْيِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ.»

Ebû Mes'ûd'un naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"İnsanlık, ilk günden beri bütün peygamberlerin üzerinde ittifak ettikleri bir söz bilir: Şayet utanmıyorsan, dilediğini yap!"

(Buhârî, Edeb, 78)

118. İffet: Öz Saygı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَٓاءِ الّٰتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحاً فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍۜ وَاَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّۜ وَاللّٰهُ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Evlenmekten umudunu kesmiş yaşlı kadınların, cinsel cazibelerini sergilemeksizin giysilerini çıkarmalarında onlar için bir sakınca yoktur, bununla beraber iffetlerini korumaya özen göstermeleri kendileri için daha hayırlıdır."

(Nûr Sûresi; 60)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«ثَلاَثَةٌ ؛ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ عَوْنُهُمْ : الْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَالْمُكَاتَبُ الَّذِى يُرِيدُ الأَدَاءَ، وَالنَّاكِحُ الَّذِى يُرِيدُ الْعَفَافَ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Üç gruba Allah'ın yardım etmesi haktır: Allah yolunda cihad eden kişiye, (hürriyetini kazanmak için belirlenmiş parayı) ödemeye çalışan köleye, iffetli olabilmek için evlenene."

(Tirmizî, Fedâilü'l-cihâd, 20)

119. Doğruluk: Sadakat İyiliğe, İyilik de Cennete Götürür

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِه۪ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا
وَجَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِۜ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Müminler ancak, Allah'a ve resulüne iman eden, sonra şüpheye düşmeyen, Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad eden kimselerdir. İçleri dışları bir olanlar işte bunlardır."

(Hucurât Sûresi; 15)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ، فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِى إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِى إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدِّيقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِى إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِى إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا.»

Abdullah (b. Mes'ûd) tarafından nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Doğruluktan ayrılmayın. Çünkü doğruluk (insanı) iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Kişi devamlı doğru söyler ve doğruluktan ayrılmazsa Allah katında 'doğru/sıddîk' olarak tescillenir. Yalandan sakının! Çünkü yalan (insanı) kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür. Kişi devamlı yalan söyler, yalan peşinde koşarsa Allah katında 'yalancı/kezzâb' olarak tescillenir."

(Müslim, Birr, 105)

120. Cömertlik: Gönülden Vermek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَاَط۪يعُوا وَاَنْفِقُوا خَيْراً لِاَنْفُسِكُمْۜ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِه۪ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ اِنْ تُقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضاً حَسَناً يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ شَكُورٌ حَل۪يمٌۙ ﴿١٧﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿١٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O halde gücünüz yettiğince Allah'a saygısızlıktan sakının; dinleyin, itaat edin ve kendi iyiliğinize olmak üzere başkaları için harcayın. Kim nefsinin bencilliğinden korunmayı başarırsa işte kurtuluşa erecekler onlardır. (16)
Allah'a güzel bir borç verirseniz O da bunu size fazlasıyla öder ve sizi bağışlar. Allah şükrün karşılığını bol bol verir, cezada ise acele etmez. (17)
Allah, akıl ve duyularla idrak edilemeyeni de edileni de bilir; O üstündür, hikmet sahibidir. (18)"

(Tegâbün Sûresi; 16 - 18)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ:

«مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيهِ إِلاَّ مَلَكَانِ يَنْزِلاَنِ فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا: اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقًا خَلَفًا، وَيَقُولُ الآخَرُ: اَللَّهُمَّ أَعْطِ مُمْسِكًا تَلَفًا.»

Ebû Hüreyre'den (ra) nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kulların sabaha eriştiği her gün (yeryüzüne) iki melek iner. Bu iki melekten biri, 'Allah'ım, malını hayır yolunda harcayan kişiye (harcadığı malın yerine) yenisini ver.' der. Diğeri de, 'Allah'ım, malını (hayır yollarında harcamayarak) elinde tutan (cimrilik eden) kişinin malını telef et.' der."

(Buhârî, Zekât, 27)

121. Misafirperverlik: İkram Ahlâkı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ اِلَّٓا اَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِر۪ينَ اِنٰيهُۙ وَلٰكِنْ اِذَا دُع۪يتُمْ فَادْخُلُوا فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِس۪ينَ لِحَد۪يثٍۜ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِى النَّبِيَّ فَيَسْتَحْي۪ مِنْكُمْۘ وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْي۪ مِنَ الْحَقِّۜ وَاِذَا سَاَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعاً فَسْـَٔلُوهُنَّ مِنْ وَرَٓاءِ حِجَابٍۜ ذٰلِكُمْ اَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّۜ وَمَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللّٰهِ وَلَٓا اَنْ تَنْكِحُٓوا اَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِه۪ٓ اَبَداًۜ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظ۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Peygamberin evine size yemek için izin verilmediği vakit asla girmeyin, fakat çağrıldığınızda -erkenden gidip yemeğe hazırlanmasını beklemeksizin- girin, yemeğinizi yiyince hemen dağılın, söze dalıp oturmayın; bu davranışınız peygamberi rahatsız ediyor, size söylemeye çekiniyor, oysa Allah hak olanı açıklamaktan çekinmez. Peygamber hanımlarından bir şey istediğinizde, onlar perde arkasında iken isteyin; bu sizin kalplerinizin de onların kalplerinin de temiz kalması için en uygunudur. Resûlullah'ı üzmeye hakkınız yoktur, kendisinden sonra ebedî olarak eşleriyle de evlenemezsiniz, sizin bunu yapmanız Allah katında büyük bir günahtır."

(Ahzâb Sûresi; 53)

عَنْ أَبِي شُرَيْحٍ الْكَعْبِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

« مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ ، جَائِزَتُهُ يَوْمٌ وَلَيْلَةٌ ، وَالضِّيَافَةُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ ، فَمَا بَعْدَ ذَلِكَ فَهُوَ صَدَقَةٌ، وَلاَ يَحِلُّ لَهُ أَنْ يَثْوِيَ عِنْدَهُ حَتَّى يُحْرِجَهُ. »

Ebû Şurayh el-Kâ'bî'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsa misafirini iyi ağırlasın. Bunun uygun süresi bir gün ve bir gecedir. Misafirlik (hakkı) üç gündür, bundan sonra (misafire ikram) sadakadır. Misafirin de ev sahibini sıkıntıya sokacak kadar onun yanında kalması helâl olmaz."

(Buhârî, Edeb, 85)

122. Îsâr: Diğerkâmlık

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالَّذ۪ينَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْا۪يمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ ف۪ي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّٓا اُو۫تُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌۜ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِه۪ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَۚ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlardan önce bu yurda yerleşmiş ve gönülden inanmış olanlar, kendilerine göç edip gelenleri severler, onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık duymazlar; ihtiyaç içinde olsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin bencilliğinden korunmayı başarırsa işte kurtuluşa erecekler onlardır."

(Haşr Sûresi; 9)

عَنِ ابْنِ الْمُنْكَدِرِ: سَمِعَ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ:

«مَا سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ شَيْئًا قَطُّ فَقَالَ: لاَ.»

İbn Münkedir'in işittiğine göre, Câbir b. Abdullah şöyle demiştir:

"Resûlullah (sav) kendisinden bir şey istendiğinde asla 'hayır' demezdi."

(Müslim, Fedâil, 56)

123. Vefakârlık: Kadirşinaslık

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَفَرَاَيْتَ الَّذ۪ي تَوَلّٰىۙ ﴿٣٣﴾ وَاَعْطٰى قَل۪يلاً وَاَكْدٰى ﴿٣٤﴾
اَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرٰى ﴿٣٥﴾ اَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا ف۪ي صُحُفِ مُوسٰىۙ ﴿٣٦﴾
وَاِبْرٰه۪يمَ الَّذ۪ي وَفّٰىۙ ﴿٣٧﴾ اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۙ ﴿٣٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gördün mü o yüz çevireni; (33)
Azıcık verip sonra keseni! (34)
Gaybın bilgisine sahip de onunla mı görüyor? (35)
Yoksa Mûsâ'nın ve ahde vefa örneği İbrâhim'in sahifelerinde bulunan şu hususlardan haberi yok mu? (36-37)
Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez. (38)"

(Necm Sûresi; 33 - 38)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ:...وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

«إِنَّ أَبَرَّ الْبِرِّ صِلَةُ الْوَلَدِ أَهْلَ وُدِّ أَبِيهِ.»

Abdullah b. Ömer'in işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İyiliklerin en güzeli, evlâdın baba dostlarını ziyaret etmesidir."

(Müslim, Birr, 11)

124. Ahde Vefa: Söze Sadakat

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿١﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾
كَبُرَ مَقْتاً عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Göklerde bulunanlar da yerde bulunanlar da Allah'ı tesbih etmektedir. O azîzdir, hakîmdir. (1)
Ey iman edenler! Niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz? (2)
Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz Allah katında çok çirkin bir davranıştır. (3)"

(Saf Sûresi; 1 - 3)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: مَا خَطَبَنَا نَبِيُّ اللَّهِ (ﷺ) إِلَّا قَالَ:

«لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ.»

Enes b. Mâlik şöyle demiştir: Allah'ın Peygamberi (sav) bize hutbe verdiği zaman mutlaka şöyle buyururdu:

"Emanete riayet etmeyenin imanı yoktur; ahde vefa göstermeyenin ise dini yoktur. "

(İbn Hanbel, III, 134)

125. Tevekkül: Allah'a Güvenmek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذٖى لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهٖۜ وَكَفٰى بِهٖ بِذُنُوبِ عِبَادِهٖ خَبٖيراًۚ ﴿٥٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Asla ölmeyecek olan O diri varlığa (Allah'a) dayanıp güven ve O'na hamdederek yüceliğini dile getir. Kullarının günahlarından haberdar olma konusunda O kendi kendine yeterlidir."

(Furkân Sûresi; 58)

حَدَّثَنَا الْمُغِيرَةُ بْنُ أَبِي قُرَّةَ السَّدُوسِيُّ قَالَ: سَمِعْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ يَقُولُ:

« قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَعْقِلُهَا وَأَتَوَكَّلُ أَوْ أُطْلِقُهَا وَأَتَوَكَّلُ؟ قَالَ: اَعْقِلْهَا وَتَوَكَّلْ»

Muğîre b. Ebû Kurre es-Sedûsî'nin işittiğine göre, Enes b. Mâlik şöyle anlatıyor:

"Bir adam, 'Ey Allah'ın Resûlü! Devemi bağlayıp da mı Allah'a tevekkül edeyim, yoksa bağlamadan mı tevekkül edeyim?' diye sordu. Resûlullah (sav), 'Önce onu bağla, sonra Allah'a tevekkül et!' buyurdu."

(Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 60)

126. Affetmek: Âl-i Cenablık

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَسَارِعُٓوا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُۙ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّق۪ينَۙ ﴿١٣٣﴾
اَلَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّٓاءِ وَالضَّرَّٓاءِ وَالْكَاظِم۪ينَ الْغَيْظَ وَالْعَاف۪ينَ عَنِ النَّاسِۜ
وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِن۪ينَۚ ﴿١٣٤﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Rabbinizin mağfiretine mazhar olmak ve takvâ sahipleri için hazırlanmış olup gökler ve yer kadar geniş olan cennete girmek için yarışın! (133)
Onlar (takvâ sahipleri) bollukta da darlıkta da Allah yolunda harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları affederler. Allah işini güzel yapanları sever. (134)"

(Âl-i İmrân Sûresi;133 - 134)

عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ الْجَدَلِيَّ يَقُولُ: سَأَلْتُ عَائِشَةَ عَنْ خُلُقِ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ) فَقَالَتْ:

« لَمْ يَكُنْ فَاحِشًا وَلاَ مُتَفَحِّشًا وَلاَ صَخَّابًا فِي الْأَسْوَاقِ وَلاَ يَجْزِى بِالسَّيِّئَةِ السَّيِّئَةَ وَلَكِنْ يَعْفُو وَيَصْفَحُ.»

Ebû İshâk'ın işittiğine göre, Ebû Abdullah el-Cedelî şöyle demiştir: Âişe'ye Allah Resûlü'nün (sav) ahlâkını sordum. Şöyle dedi:

"O, kötü sözlü ve çirkin ağızlı değildi. Çarşı pazarda bağırıp çağırmaz, kötülüğe kötülükle karşılık vermezdi; bilakis bağışlar ve hoşgörürdü."

(Tirmizî, Birr, 69)

127. Tevazu ve Kibir: Tevazu Yüceltir, Kibir Alçaltır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحاًۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍۚ ﴿١٨﴾
وَاقْصِدْ ف۪ي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَۜ
اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَم۪يرِ۟ ﴿١٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gurura kapılarak insanlara burun kıvırma, ortalıkta çalım satarak yürüme; unutma ki Allah gurura kapılıp kendini beğenen hiç kimseyi sevmez." (18) "Yürüyüşünde ölçülü ol, sesini yükseltme; çünkü seslerin en çirkini eşeğin anırmasıdır." (19)

(Lokmân Sûresi; 18 - 19)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

«لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ» . قَالَ رَجُلٌ: إِنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ ثَوْبُهُ حَسَنًا وَنَعْلُهُ حَسَنَةً. قَالَ: « إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ، الْكِبْرُ: بَطَرُ الْحَقِّ وَغَمْطُ النَّاسِ »

Abdullah b. Mes'ûd'un anlattığına göre Hz. Peygamber (sav) buyurdu ki:

"Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez." Bunu duyan bir adam, "Ama insan elbisesinin ve ayakkabısının güzel olmasından hoşlanır!" deyince, Allah Resûlü, "Allah güzeldir, güzelliği sever. Kibir ise hakikati inkâr etmek ve insanları küçük görmektir." buyurdu.

(Müslim, Îmân, 147)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُونَ الْاَحْزَابَۙ قَالُوا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُۘ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّٓا ا۪يمَانًا وَتَسْل۪يمًاۜ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Müminler düşman kuvvetlerini karşılarında görünce, "Bu, Allah'ın ve Resulünün bize vaad ettiği durumdur, Allah ve resulü hep doğru söyler" dediler; bu onların ancak imanlarını ve teslimiyet duygularını arttırdı."

(Ahzâb Sûresi; 22)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ (ﷺ) يَقُولُ :

« اَللَّهُمَّ ! إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ ، وَالْحَزَنِ، وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ، وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ، وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ »

Enes b. Mâlik'in naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle derdi:

"Allah'ım! Kederden, üzüntüden, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, borç yükünden ve halkın galeyana gelerek taşkınlığından sana sığınırım."

(Nesâî, İstiâze, 25)

129. Kardeşlik Hukuku: Müminler Kardeştirler

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِنْ طَٓائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ اقْتَتَلُوا فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَاۚ فَاِنْ بَغَتْ اِحْدٰيهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّت۪ي تَبْغ۪ي حَتّٰى تَف۪ٓيءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِۚ فَاِنْ فَٓاءَتْ فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُواۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِط۪ينَ ﴿٩﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Eğer müminlerden iki grup birbiriyle kavgaya tutuşursa hemen aralarını düzeltin; ikisinden biri diğerinin hakkına tecavüz etmiş olursa -Allah'ın emrine geri dönünceye kadar- haksızlığa sapanlara karşı savaşın; dönerlerse aralarındaki anlaşmazlığı adaletle çözüme bağlayın ve herkese hakkını verin.
Allah hakkı yerine getirenleri sever. (9)
Müminler ancak kardeştirler, öyleyse iki kardeşinizin arasını düzeltin, Allah'a itaatsizlikten sakının ki rahmetine mazhar olasınız. (10)"

(Hucurât Sûresi; 9 - 10)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

« لاَ تَبَاغَضُوا، وَلاَ تَحَاسَدُوا، وَلاَ تَدَابَرُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا، وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاَثِ لَيَالٍ»

Enes b. Mâlik'ten nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Birbirinizden nefret etmeyin, birbirinize haset etmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah'ın kulları, kardeş olun. Bir Müslüman'ın din kardeşiyle üç günden fazla küs durması helâl olmaz!"

(Buhârî, Edeb, 62)

130. Arabuluculuk: Kardeşlerin Arasını Bulmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْاَنْفَالِۜ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُولِۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ
وَاَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْۖ وَاَط۪يعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُٓ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sana ganimetleri soruyorlar. Ganimetlerin Allah'a ve resulüne ait olduğunu söyle! O halde siz gerçek müminler iseniz Allah'a karşı saygısızlıktan sakının, aranızı düzeltin, Allah ve resulüne itaat edin."

(Enfâl Sûresi; 1)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

« أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ : قَالُوا:
بَلَى يا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: «إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ ، وَفَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ الْحَالِقَةُ.»

Ebu'd-Derdâ'dan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav),

"Size oruç, namaz ve sadakadan daha faziletli olan şeyi bildireyim mi?" diye sordu. Sahâbe, "Elbette ey Allah'ın Resûlü." dediler. Bunun üzerine Resûlullah şöyle buyurdu: "İki kişinin arasını düzeltmektir. İki kişinin arasını bozmak ise (imanı) kökünden kazır."

(Ebû Dâvûd, Edeb, 50; Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 56)

131. Sözün Büyüsü: Söz Etiği ve Estetiği

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلاً كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا
ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَٓاءِۙ ﴿٢٤﴾ تُؤْت۪ٓي اُكُلَهَا كُلَّ ح۪ينٍ بِاِذْنِ رَبِّهَاۜ
وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'ın nasıl bir misal getirdiğini görmedin mi?
Güzel sözü, kökü sabit, dalları gökte olan güzel bir ağaca benzetti. (24)
O ağaç, rabbinin izniyle her zaman meyvesini verir.
Öğüt alsınlar diye Allah insanlara böyle misaller getirmektedir.(25)"

(İbrâhîm Sûresi; 24- 25)

عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ يَقُولُ: جَاءَ رَجُلَانِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَخَطَبَا، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ:

« إِنَّ مِنَ الْبَيَانِ سِحْرًا.»

Zeyd b. Eslem, İbn Ömer'i (ra) şöyle derken işittiğini nakleder: Doğu'dan iki kişi geldi ve birer konuşma yaptı. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sav):

"Bazı sözler büyüleyicidir."

buyurdu.

(Buhârî, Nikâh, 48)

132. Söz Söylemek Sorumluluktur

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَت۪يمِ اِلَّا بِالَّت۪ي هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهُۖ
وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِۚ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْؤُ۫لاً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yetimin malına, rüşdüne erinceye kadar, ancak en güzel bir niyetle yaklaşın. Verdiğiniz sözü de yerine getirin. Çünkü verilen söz, sorumluluğu gerektirir."

(İsra Sûresi; 34)

عَنْ أَبِي مُوسَى (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ:

«قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الْإِسْلَامِ أَفْضَلُ؟ قَالَ:
مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ.»

Ebû Musa (ra) anlatıyor:

"Ey Allah'ın Resûlü, hangi Müslüman daha faziletlidir?" diye sordular. Resûlullah (sav), "Dilinden ve elinden (gelecek kötülükler konusunda) Müslümanların güven içinde oldukları kimse!" buyurdu.

(Buhârî, Îmân, 5; Müslim, Îmân, 66)

133. Doğru Sözlü Olmak: Her Zaman Doğru Konuşmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَۚ ﴿١٣﴾
أُولٰٓئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَاۚ جَزَٓاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Rabbimiz Allah'tır" diyen sonra da devamlı bu söze uygun yaşayanlara ne bir korku vardır ne de onlar üzüntü çekeceklerdir. (13)
İşte bunlar, yaptıklarının karşılığı olarak içinde devamlı kalmak üzere cennetliklerdir. (14)

(Ahkâf Sûresi; 13 - 14)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

«لَا يَجْتَمِعُ الْإِيمَانُ وَالْكُفْرُ فِي قَلْبِ امْرِئٍ، وَلَا يَجْتَمِعُ الصِّدْقُ وَالْكَذِبُ جَمِيعًا، وَلَا تَجْتَمِعُ الْخِيَانَةُ وَالْأَمَانَةُ جَمِيعًا.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Bir kişinin kalbinde aynı anda iman ile küfür, doğruluk ile yalancılık, hıyanet ile emanet bir arada bulunmaz."

(İbn Hanbel, II, 349)

134. Müsamaha: Hoşgörü

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوٓا اِنَّ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ وَاَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْۚ وَاِنْ تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Eşlerinizden ve çocuklarınızdan da size düşman olanlar vardır, onlardan sakının. Ama affeder, hoşgörülü ve bağışlayıcı davranırsanız, şüphesiz Allah da çok bağışlayıcı ve engin merhamet sahibidir."

(Tegâbün Sûresi; 14)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

«إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ سَمْحَ الْبَيْعِ ، سَمْحَ الشِّرَاءِ ، سَمْحَ الْقَضَاءِ.»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah, satışın, alışın ve borç ödemenin müsamahalı olanını sever."

(Tirmizî, Büyû', 75)

135. Gıybet ve Koğuculuk: Kardeş Eti Yemek Gibi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوا كَث۪يراً مِنَ الظَّنِّۘ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبْ
بَعْضُكُمْ بَعْضاًۜ اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ اَخ۪يهِ مَيْتاً فَكَرِهْتُمُوهُۜ
وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَح۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahtır. Gizlilikleri araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Bak bundan tiksindiniz! Allah'a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur."

(Hucurât Sûresi; 12)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ،

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «أَتَدْرُونَ مَا الْغِيبَةُ؟» قَالُوا:
اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: « ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ» قِيلَ: أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ؟
قَالَ: «إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ، فَقَدِ اغْتَبْتَهُ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ، فَقَدْ بَهَتَّهُ.»

Ebû Hüreyre anlatıyor:

"Resûlullah (sav), 'Gıybet nedir biliyor musunuz?' diye sordu. Sahâbe, 'Allah ve Resûlü daha iyi bilir!' karşılığını verdiler. Resûlullah, 'Kardeşini hoşlanmadığı bir şey ile anmandır.' buyurdu. 'Ya kardeşimde o söylediğim durum varsa ne dersin?' diye sorulunca Resûlullah, 'Söylediğin şey eğer onda varsa gıybet etmişsindir. Şayet yoksa ona iftira etmiş olursun.' buyurdu."

(Müslim, Birr, 70)

136. Alay Etmek: Belki de Alay Edilen Daha Hayırlıdır!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسٰٓى اَنْ يَكُونُوا خَيْراً مِنْهُمْ وَلَا نِسَٓاءٌ مِنْ نِسَٓاءٍ عَسٰٓى اَنْ يَكُنَّ خَيْراً مِنْهُنَّۚ وَلَا تَلْمِزُٓوا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْاَلْقَابِۜ بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْا۪يمَانِۚ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Erkekler diğer erkeklerle alay etmesinler; onlar kendilerinden daha iyi olabilirler; kadınlar da diğer kadınlarla alay etmesinler; alay edilen kadınlar edenlerden daha iyi olabilirler. Biriniz diğerinizi karalamayın, birbirinize kötü ad takmayın. İman ettikten sonra fâsıklıkla anılmak ne kötüdür! Günahlarına tövbe etmeyenler yok mu, işte zalimler onlardır."

(Hucurât Sûresi; 11)

عَنْ عَائِشَةَ...

قَالَتْ: فَقُلْتُ: «يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ صَفِيَّةَ امْرَأَةٌ» وَقَالَتْ بِيَدِهَا هَكَذَا كَأَنَّهَا تَعْنِي قَصِيرَةً. فَقَالَ: «لَقَدْ مَزَجْتِ بِكَلِمَةٍ لَوْ مُزِجَ بِهَا مَاءُ الْبَحْرِ لَمُزِجَ.»

Hz. Âişe anlatıyor:

"(Bir seferinde boyunun kısa oluşunu kastederek Hz. Peygamber'e) 'Ey Allah'ın Resûlü! Safiyye şöyle bir kadındır.' dedim. Bunun üzerine Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'Öyle bir söz ettin ki; o söz, şayet denize karışmış olsaydı denizin suyunu bile bozardı.' "

(Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 51)

137. Büyük Günahlardan Özellikle Uzak Durmalı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَٓائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلاً كَر۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Eğer size yasaklanan büyük günahlardan kaçınırsanız sizin küçük günahlarınızı örteriz ve sizi değerli bir yere koyarız."

(Nisâ Sûresi; 31)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

« إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ اسْتِطَالَةَ الْمَرْءِ فِي عِرْضِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ بِغَيْرِ حَقٍّ وَمِنَ الْكَبَائِرِ السَّبَّتَانِ بِالسَّبَّةِ »

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre,

"Kişinin haksız yere bir Müslüman'ın şeref ve namusuna dil uzatması, büyük günahların en büyüklerindendir."

(Ebû Dâvûd, Edeb, 35)

138. İftira: Dil ile İşlenen Cinayet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَنْ يَكْسِبْ اِثْماً فَاِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلٰى نَفْسِه۪ۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَل۪يماً حَك۪يماً ﴿١١١﴾
وَمَنْ يَكْسِبْ خَط۪ٓيـَٔةً اَوْ اِثْماً ثُمَّ يَرْمِ بِه۪ بَر۪ٓيـٔاً فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَاناً وَاِثْماً مُب۪يناً ﴿١١٢﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kim bir günah işlerse onu ancak kendi aleyhine işlemiş olur. Allah her şeyi bilmektedir, büyük hikmet sahibidir. (111)
Kim de bir hata veya günah işler, sonra onu bir suçsuzun üzerine atarsa şüphesiz ağır bir iftira suçunu ve apaçık bir günahı yüklenmiş olur. (112)"

(Nisâ Sûresi; 111 - 112)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

«اِجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ. قَالُوا: « يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ» قَالَ: «اَلشِّرْكُ بِاللَّهِ ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِى حَرَّمَ اللَّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلاَتِ.»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre,

Hz. Peygamber (sav), "Yedi helâk ediciden sakının!" buyurdu. Sahâbîler, "Yâ Resûlallah! Bunlar nelerdir?" diye sordular. Resûlullah şöyle cevap verdi: "Allah'a şirk koşmak, büyü yapmak, Allah'ın haram kıldığı bir canı haksız yere öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, savaş meydanından kaçmak ve zinadan uzak duran, hiçbir şeyden haberi olmayan mümin kadınlara zina isnad etmektir."

(Buhârî, Hudûd, 44; Müslim, Îmân, 145)

139. Hüsn-i Zan ve Sû-i Zan

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الَّذ۪ينَ جَٓاؤُ۫ بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْۜ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْۜ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْۜ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِۚ وَالَّذ۪ي تَوَلّٰى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظ۪يمٌ ﴿١١﴾

لَوْلَٓا اِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًاۙ وَقَالُوا هٰذَٓا اِفْكٌ مُب۪ينٌ ﴿١٢﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O iftirayı atanlar içinizden bir gruptur. Bunu kendiniz için kötü sanmayın, aksine bu hakkınızda hayırlıdır. Onların her biri işlediği günahı yüklenecektir. İçlerinden günahın büyüğünü üstlenen için ise büyük bir azap vardır. (11)
Bunu işittiğiniz zaman mümin erkekler ve kadınların birbiri hakkında hüsn-i zan beslemeleri ve "Bu apaçık bir iftiradır" demeleri gerekmez miydi? (12)"

(Nûr Sûresi; 11 - 12)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

« إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ وَلاَ تَحَسَّسُوا وَلاَ تَجَسَّسُوا وَلاَ تَنَافَسُوا وَلاَ تَحَاسَدُوا وَلاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَدَابَرُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللّٰهِ إِخْوَانًا. »

Ebû Hüreyre'den Resûlullah'ın (sav) şöyle dediği nakledilmiştir:

"Zandan sakının. Çünkü zan, yalanın ta kendisidir. Birbirinizin konuştuğuna kulak kabartmayın, birbirinizin özel hâllerini araştırmayın, birbirinizle üstünlük yarışına girmeyin, birbirinize haset etmeyin, birbirinize kin beslemeyin, birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah'ın kulları! Kardeş olun!"

(Müslim, Birr, 28)

140. Tecessüs: Kalbi Kemiren Kurt

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتاً غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتّٰى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلٰٓى اَهْلِهَاۜ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Kendinizi tanıtıp izin almadan ve içinde oturanlara selâm vermeden kendi evlerinizden başka evlere girmeyin. Sizin için daha iyi olanı budur; umulur ki düşünüp anlarsınız."

(Nûr Sûresi; 27)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

«... مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ أَوْ يَفِرُّونَ مِنْهُ ، صُبَّ فِي أُذُنِهِ الآنُكُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ...»

İbn Abbâs'tan nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"…Kim istemedikleri ya da ısrarla kaçındıkları hâlde bir grubun konuşmalarına kulak kabartırsa, kıyamet günü kulağına kurşun dökülür…"

(Buhârî, Ta'bîr, 45; Ebû Dâvûd, Edeb, 88)

141. Vesvese: Şeytanın Telkini

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِه۪ نَفْسُهُۚ
وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَر۪يدِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de biz biliriz. Çünkü biz ona şah damarından daha yakınız."

(Kâf Sûresi; 16)

قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) : قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«يَأْتِي الشَّيْطَانُ أَحَدَكُمْ فَيَقُولُ: مَنْ خَلَقَ كَذَا؟ مَنْ خَلَقَ كَذَا؟ حَتَّى يَقُولَ:
مَنْ خَلَقَ رَبَّكَ؟ فَإِذَا بَلَغَهُ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللَّهِ وَلْيَنْتَهِ.»

Ebû Hüreyre'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"Sizden herhangi birinize şeytan gelir ve 'Şunu böyle kim yarattı? (Şunu) böyle kim yarattı?' en sonunda, 'Rabbini kim yarattı?' diye sorar(ak sürekli vesvese verir). İş bu raddeye gelince o kişi derhâl (şeytandan) Allah'a sığınsın ve (vesvesesine) hemen son versin!"

(Buhârî, Bed'ü'l-halk, 11)

142. Aldatmak: Bizi Aldatan, Bizden Değildir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَۙ ﴿١﴾ اَلَّذِينَ اِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَۘ ﴿٢﴾
وَاِذَا كَالُوهُمْ اَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَۜ ﴿٣﴾ اَلَا يَظُنُّ اُو۬لٰٓئِكَ اَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَۙ ﴿٤﴾
لِيَوْمٍ عَظِيمٍۙ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَۜ ﴿٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Eksik ölçüp tartanların vay haline! (1)
Onlar, insanlardan ölçerek bir şey aldıklarında tam ölçerler. (2)
Kendileri başkalarına vermek için ölçüp tarttıklarında ise haksızlık ederler (3)
Onlar, o büyük günde -ki, işte o gün insanlar âlemlerin rabbinin huzuruna çıkacaklar- diriltileceklerini akıllarına getirmiyorlar mı? (4-6)"

(Mutaffifîn Sûresi; 1 - 6)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

«مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السِّلاَحَ فَلَيْسَ مِنَّا وَمَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا.»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Bize silah çeken bizden değildir. Bizi aldatan da bizden değildir."

(Müslim, Îmân, 164)

143. İsraf: Allah İsraf Edenleri Sevmez!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَا بَن۪ٓي اٰدَمَ خُذُوا ز۪ينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُواۚ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِف۪ينَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey Âdemoğulları! Her namaz kılacağınızda güzelce giyinin, yiyin için fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez."

(A'râf Sûresi; 31)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ (ﷺ) :

«نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ، الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ.»

İbn Abbâs'ın (ra) naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"İki nimet vardır ki insanların çoğu onlar(ı değerlendirme) hususunda aldanmıştır: Sağlık ve boş vakit."

(Buhârî, Rikâk, 1)

144. Bencillik: İnsanı Küçülten Hastalık

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰىۙ ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰىۙ ﴿٩﴾
فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرٰىۜ ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْن۪ي عَنْهُ مَالُـهُٓ اِذَا تَرَدّٰىۜ ﴿١١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Ama kim cimrilik eder, kendisiyle yetinirse; (8)
Güzel karşılığı da yalan sayarsa; (9)
Biz onu zora sokarız. (10)
Kabir çukuruna düştüğü zaman da malı kendisine hiç fayda vermez. (11)"

(Leyl Sûresi; 8 - 11)

عَنْ أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

«وَالَّذِى نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ مِنَ الْخَيْرِ».

Enes (b. Mâlik) tarafından nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"Muhammed'in canı elinde olana (Allah'a) yemin ederim ki bir kişi hayır namına kendisi için istediğini, Müslüman kardeşi için de istemedikçe iman etmiş olmaz."

(Nesâî, Îmân, 19)

145. İltimas: Adam Kayırma

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَص۪يبٌ مِنْهَاۚ

وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُق۪يتاً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kim güzel bir işe vesile olursa ondan kendisi için bir nasip olur; kim de kötü bir işe aracılık ederse onun da buna denk bir payı olur. Allah her şeyi koruyup hakkını vermektedir."

(Nisâ Sûresi; 85)

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«أَقِيمُوا حُدُودَ اللَّهِ فِى الْقَرِيبِ وَالْبَعِيدِ وَلاَ تَأْخُذْكُمْ فِى اللَّهِ لَوْمَةُ لاَئِمٍ.»

Ubâde b. Sâmit'in rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'ın hadlerini (kanunî cezaları, size) yakın olan ve uzak olan herkese uygulayın. Sakın hiçbir kınayanın kınaması sizi Allah(ın hükmünü uygulama) hususunda alıkoymasın!"

(İbn Mâce, Hudûd, 3)

146. İstismar: Dinî ve İnsanî Değerleri Şahsî Çıkarlara Alet Etmek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِذَا جَٓاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ اِنَّكَ لَرَسُولُ اللّٰهِۢ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّكَ لَرَسُولُهُۜ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ الْمُنَافِق۪ينَ لَكَاذِبُونَۚ ﴿١﴾ اِتَّخَذُٓوا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِۜ اِنَّهُمْ سَٓاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Münafıklar sana geldiklerinde, "Tanıklık ederiz ki sen gerçekten Allah'ın elçisisin" derler. Senin hiç kuşkusuz kendi elçisi olduğunu Allah elbette biliyor; ama Allah tanıklık eder ki münafıklar (inandık derken) kesinlikle yalan söylemektedirler. (1)
Onlar yeminlerini kalkan edinip Allah yolundan yan çizmişlerdir. Onların yaptıkları ne kadar çirkin! (2)"

(Münâfikûn Sûresi; 1 - 2)

عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ عُمَيْسٍ الْخَثْعَمِيَّةِ قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ:

«...بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ يَخْتِلُ الدُّنْيَا بِالدِّينِ... بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ هَوًى يُضِلُّهُ...»

Esmâ bnt. Umeys el-Has'amiyye'nin işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"…Dini dünyaya alet eden insan ne kötüdür!... Arzu ve isteklerinin kendisini saptırdığı insan ne kötüdür!"…

(Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 17)

147. Mâlâyânî: Faydasız Sözler, Lüzumsuz İşler

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَر۪ي لَهْوَ الْحَد۪يثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍۗ وَيَتَّخِذَهَا هُزُواًۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُه۪ينٌ ﴿٦﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِراً كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ ف۪ٓي اُذُنَيْهِ وَقْراًۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَل۪يمٍ ﴿٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İnsanlar arasında öyleleri vardır ki bilgisizlik yüzünden başkalarını Allah yolundan saptırmak ve o yolu eğlence vesilesi kılmak için eğlendirici sözleri alıp kullanırlar; işte bunları alçaltıcı bir azap bekliyor. (6)
Böyle birine âyetlerimiz okunduğunda sanki kulaklarında ağırlık varmış da onu işitemiyormuş gibi büyüklük taslayarak sırt çevirir. Ona acıklı bir azabı müjdele! (7)"

(Lokmân Sûresi; 6 - 7)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لاَ يَعْنِيهِ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Mâlâyânîyi (faydasız söz ve lüzumsuz işleri) terk etmesi, kişinin iyi Müslüman oluşundandır."

(Tirmizî, Zühd, 11; Muvatta', Hüsnü'l-hulk, 1)

148. Haset: İyiliği Tüketen Ateş

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِۙ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَۙ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَۙ ﴿٣﴾
وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِۙ ﴿٤﴾وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ﴿٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki: "Sabahın rabbine sığınırım; (1)
Yarattığı şeylerden gelebilecek kötülüklerden; (2)
Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden; (3)
Düğümlere üfürenlerin şerrinden; (4)
Bir de kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerrinden! (5)"

(Felak Sûresi; 1 - 5)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«إِيَّاكُمْ وَالْحَسَدَ فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ »

Ebu Hureyre'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Hasetten sakının. Çünkü ateşin odunu yakıp tükettiği gibi haset de iyi amelleri yakar, bitirir."

(Ebû Davud, Edeb, 44)

149. İhanet: Nifak Alâmeti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلاً لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَاَتَ نُوحٍ وَامْرَاَتَ لُوطٍۜ
كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا
فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللّٰهِ شَيْـٔاً وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah, inkâr edenlere Nûh'un karısı ile Lût'un karısını misal vermektedir: Onlar kullarımızdan iki erdemli kişinin nikâhı altındaydılar ama kocalarının davasına hıyanet ettiler. Dolayısıyla kocaları da Allah'tan gelen cezaya karşı onları koruyamadı ve kendilerine, "Haydi, diğer girenlerle birlikte girin bakalım ateşe!" dendi."

(Tahrîm Sûresi; 10)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

«آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلاَثٌ، إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ.»

Ebû Hüreyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Münafığın alâmeti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, kendisine bir şey emanet edildiğinde ihanet eder, söz verdiği zaman sözünde durmaz."

(Buhârî, Vesâyâ, 8; Müslim, Îmân, 107)

150. Riya: Gösteriş

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذٖينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَٓاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِۜ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرٖيناً فَسَٓاءَ قَرٖيناً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ve bunlar Allah'a ve âhiret gününe inanmadıkları halde mallarını, insanlara gösteriş için sarfedenlerdir. Bir kimsenin arkadaşı şeytan olursa o ne kötü bir arkadaştır!"

(Nisâ Sûresi; 38)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« مَنْ سَمَّعَ سَمَّعَ اللَّهُ بِهِ وَمَنْ رَاءَى رَاءَى اللَّهُ بِهِ.»

İbn Abbâs'ın naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

"Kim (işlediği hayrı şöhret için) insanlara duyurursa, Allah onun (gizli işlerini) duyurur. Kim de (herhangi bir hayrı) gösterişçe yaparsa, Allah da onun gösterişçiliğini meydana çıkarır."

(Buhârî, Rikâk, 36; Müslim, Zühd, 47)

151. Kötülük: Şerrin Diğer Adı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ شَرَّ الدَّوَٓابِّ عِنْدَ اللّٰهِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَۚ ﴿٥٥﴾
اَلَّذ۪ينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ ف۪ي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah katında canlıların en kötüsü, inkâr eden ve bir daha da imana gelmeyenlerdir; (55)
Kendileriyle antlaşma yapıldığı halde, her defasında Allah'tan korkmadan yaptıkları antlaşmayı bozanlardır. (56)"

(Enfâl Sûresi; 55 - 56)

عَنْ نَوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ قَالَ أَقَمْتُ مَعَ رَسُولِ اللّٰهِ (ﷺ) بِالْمَدِينَةِ سَنَةً...

فَسَأَلْتُهُ عَنِ الْبِرِّ وَالْإِثْمِ فَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

« الْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ وَالإِثْمُ مَا حَاكَ فِى نَفْسِكَ وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلِعَ عَلَيْهِ النَّاسُ.»

Nevvâs b. Sem'ân anlatıyor: Resûlullah (sav) ile birlikte Medine'de bir sene kaldım... Ona iyiliğin ve kötülüğün ne anlama geldiğini sordum. Resûlullah (sav) şöyle cevap verdi:

"İyilik güzel ahlâktır. Kötülük ise vicdanını rahatsız eden ve insanların bilmesini istemediğin şeydir."

(Müslim, Birr, 15)

152. Zulüm: En Büyük Günah

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَر۪يقاًۙ ﴿١٦٨﴾
اِلَّا طَر۪يقَ جَهَنَّمَ خَالِد۪ينَ ف۪يهَٓا اَبَداًۜ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَس۪يراً ﴿١٦٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İnkâr edip zulmedenleri Allah asla bağışlayacak değildir. Onları (başka) bir yola iletecek de değildir. (168)
Ancak orada ebedî kalmak üzere cehennem onları yoluna (iletecektir). Bu da Allah'a çok kolaydır. (169)"

(Nisâ Sûresi; 168 - 169)

عَنْ أَنَسٍ (رضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«اُنْصُرْ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا. "فَقَالَ رَجُلٌ : "يَا رَسُولَ اللّٰهِ أَنْصُرُهُ إِذَا كَانَ مَظْلُومًا، أَفَرَأَيْتَ إِذَا كَانَ ظَالِمًا كَيْفَ أَنْصُرُهُ؟" قَالَ: "تَحْجُزُهُ أَوْ تَمْنَعُهُ مِنَ الظُّلْمِ ، فَإِنَّ ذَلِكَ نَصْرُهُ.»

Enes'in (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

"Zalim de olsa mazlum da olsa kardeşine yardım et." Bunun üzerine birisi, "Ey Allah'ın Resûlü! Eğer mazlum ise yardım ederim, ancak zalimse ona nasıl yardım edeceğim?" dedi. Resûlullah buyurdu ki, "Onu zulümden uzaklaştırırsın veya onun zulmüne engel olursun. İşte bu ona yapacağın yardımdır."

(Buhârî, İkrâh, 7)

153. Dünya ve Âhiret: Bize Dünyada İyilik Ver, Âhirette de İyilik Ver!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَابْتَغِ ف۪يمَٓا اٰتٰيكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَص۪يبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَاَحْسِنْ كَمَٓا اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْاَرْضِۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِد۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'ın sana verdiğinden (O'nun yolunda harcayarak) ahiret yurdunu iste; ama dünyadan da nasibini unutma. Allah sana ihsan ettiği gibi, sen de (insanlara) iyilik et. Yeryüzünde bozgunculuğu arzulama. Şüphesiz ki Allah, bozguncuları sevmez."

(Kasas Sûresi; 77)

سَأَلَ قَتَادَةُ أَنَسًا: أَيُّ دَعْوَةٍ كَانَ يَدْعُو بِهَا النَّبِيُّ (ﷺ) أَكْثَرَ؟ قَالَ: كَانَ أَكْثَرُ دَعْوَةٍ يَدْعُو بِهَا يَقُولُ:

«اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»

Katâde, Enes (b. Mâlik)'e, Hz. Peygamber'in (sav) en çok ettiği dua hangisiydi? diye sordu. Enes şöyle cevap verdi:

"(Allah Resûlü) en çok şöyle diyerek dua ederdi: 'Allah'ım, bize dünyada iyilik ver, âhirette de iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru!' "

(Müslim, Zikir, 26)

154. Dünyevîleşme ve Tamahkârlık: Geçici Olana Gönül Bağlamak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّ الَّذٖينَ لَا يَرْجُونَ لِقَٓاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوا بِهَا وَالَّذٖينَ هُمْ عَنْ اٰيَاتِنَا غَافِلُونَۙ ﴿٧﴾ اُو۬لٰٓئِكَ مَأْوٰيهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bize kavuşma ümidi taşımayanlar, dünya hayatıyla yetinip onunla mutlu ve huzurlu olanlar, nişanlarımızı (kanıtlarımızı) görmemekte ısrar edenler var ya, hak ettikleri için onların yeri ateştir."

(Yûnus Sûresi; 7 - 8)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«لَوْ كَانَ لِابْنِ آدَمَ وَادِيَانِ مِنْ مَالٍ لاَبْتَغَى وَادِيًا ثَالِثًا وَلاَ يَمْلأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلاَّ التُّرَابُ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ تَابَ.»

Enes'in naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Âdemoğlunun iki vadi dolusu malı olsa üçüncü bir vadi daha arzu eder. Âdemoğlunun karnını ancak toprak doldurur. Allah tevbe eden kimsenin tevbesini kabul eder."

(Müslim, Zekât, 116)

155. Özenti: Kendine Yabancılaşma

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْۜ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰىۜ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَٓاءَهُمْ بَعْدَ الَّذ۪ي جَٓاءَكَ مِنَ الْعِلْمِۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَص۪يرٍ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sen onların dinlerine uymadıkça Yahudiler de Hıristiyanlar da senden asla memnun kalmayacaklardır. De ki: "Asıl doğru yol ancak Allah'ın yoludur." Eğer sana gelen ilimden sonra onların arzularına uyarsan, bilesin ki artık Allah sana ne dost ne de yardımcı olacaktır."

(Bakara Sûresi; 120)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ.»

İbn Ömer'in naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim bir topluluğa benzemeye çalışırsa, o da onlardandır."

(Ebû Dâvûd, Libâs, 4)

BÖLÜM VI

SOSYAL HAYAT

156. Aile: İnsanın Dünyadaki Cenneti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجاً لِتَسْكُنُٓوا اِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةًۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlara ısınıp kaynaşasınız diye size kendi türünüzden eşler yaratıp aranıza sevgi ve şefkat duyguları yerleştirmesi de O'nun kanıtlarındandır. Doğrusu bunda iyi düşünen kimseler için dersler vardır."

(Rûm Sûresi; 21)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ، وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي »

Hz. Âişe'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Sizin en hayırlınız, ailesine karşı en hayırlı olanınızdır. Ben de aileme karşı en hayırlı olanınızım..."

(Tirmizî, Menâkıb, 63)

157. Aile Kurmak: Yuva Edinmek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَٓائِكُمْۜ اِنْ يَكُونُوا فُقَرَٓاءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖۜ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İçinizden evli olmayanları, köle ve câriyeleriniz arasından da elverişli olanları evlendirin. Yoksulluk içinde iseler Allah lutfu ile onları ihtiyaçtan kurtarır. Allah'ın hazinesi geniştir, her şeyi bilmektedir."

(Nûr Sûresi; 32)

فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ: كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ) شَبَابًا لاَ نَجِدُ شَيْئًا، فَقَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهُ (ﷺ):

«يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ! مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ، فَإِنَّهُ أَغَضُّ لِلْبَصَرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ...»

Abdullah (b. Mes'ûd) anlatıyor: Evlenmeye imkân bulamayan gençler olarak Hz. Peygamber'in (sav) yanındaydık. Allah Resûlü (sav) bize şöyle buyurdu:

"Ey genç topluluğu! Aranızdan evlenmeye gücü yetenler evlensin. Çünkü evlenmek, gözü haramdan korumak ve iffeti muhafaza etmek için en iyi yoldur…"

(Buhârî, Nikâh, 3; Müslim, Nikâh, 1)

158. Eş: İnsanın Öteki Yarısı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا قُٓوا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْل۪يكُمْ نَاراً وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللّٰهَ مَٓا اَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. Onun başında, acımasız, güçlü, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve kendilerine emredileni yerine getiren melekler vardır."

(Tahrîm Sûresi; 6)

عَنْ أَبِي حَاتِمٍ الْمُزَنِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ:

« إِذَا جَاءَكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ فَأَنْكِحُوهُ، إِلاَّ تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الأَرْضِ وَفَسَادٌ... »

Ebû Hâtim el-Müzenî'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Dinini ve ahlâkını beğendiğiniz bir kimse size (dünür olarak) geldiğinde onu (kızınızla) nikâhlayın. Böyle yapmazsanız, yeryüzünde fitne ve bozgunculuk çıkar..."

(Tirmizî, Nikâh, 3)

159. Nikâh: Ağır Bir Sözleşme

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَاَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْاَخِ
وَبَنَاتُ الْاُخْتِ وَاُمَّهَاتُكُمُ الّٰت۪ٓي اَرْضَعْنَكُمْ وَاَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضَاعَةِ وَاُمَّهَاتُ
نِسَٓائِكُمْ وَرَبَٓائِبُكُمُ الّٰت۪ي ف۪ي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَٓائِكُمُ الّٰت۪ي دَخَلْتُمْ بِهِنَّۘ فَاِنْ لَمْ تَكُونُوا
دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْۘ وَحَلَٓائِلُ اَبْنَٓائِكُمُ الَّذ۪ينَ مِنْ اَصْلَابِكُمْۙ وَاَنْ تَجْمَعُوا
بَيْنَ الْاُخْتَيْنِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوراً رَح۪يماًۙ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşin kızları, kız kardeşin kızları, sizi emziren anneleriniz, süt kardeşleriniz, eşlerinizin anneleri, kendileriyle birleştiğiniz eşlerinizden olup evlerinizde bulunan üvey kızlarınız size haram kılındı. Eğer onlarla birleşmiş değilseniz (nikâh ortadan kalktığında) kızlarını almanızda size bir sakınca yoktur. Kendi soyunuzdan olan oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi birden almak da size haram kılındı; ancak geçen geçmiştir, Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir."

(Nisâ Sûresi; 23)

أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ حَدَّثَهُمْ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:

«لاَ تُنْكَحُ الأَيِّمُ حَتَّى تُسْتَأْمَرَ، وَلاَ تُنْكَحُ الْبِكْرُ حَتَّى تُسْتَأْذَنَ»
قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَكَيْفَ إِذْنُهَا؟ قَالَ: «أَنْ تَسْكُتَ.»

Ebû Hüreyre'nin anlattığına göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kendi onayı alınmadıkça dul kadınla, kendisinden izin alınmadıkça da bakire kız ile nikâh yapılmaz." Oradaki sahâbîler, "Yâ Resûlallah! Bakire bir kızın izni nasıl olur?" diye sordular. O (sav) da, "Sessiz kalmasıyla." buyurdu.

(Buhârî, Nikâh, 42)

160. Gerçek Nikâh: Sağlam Yuva İçin

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلزَّان۪ي لَا يَنْكِحُ اِلَّا زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةًۘ وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَٓا اِلَّا زَانٍ اَوْ مُشْرِكٌۚ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Zina eden erkek ancak zinakâr veya müşrik bir kadınla evlenir, zina eden kadınla da ancak zinakâr veya müşrik bir erkek evlenir. Bu müminlere haram kılınmıştır."

(Nûr Sûresi; 3)

عَنِ ابْنِ شِهَابٍ قَالَ: أَخْبَرَنِي عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ أَنَّ عَائِشَةَ زَوْجَ النَّبِيِّ (ﷺ) أَخْبَرَتْهُ :

«...فَلَمَّا بُعِثَ مُحَمَّدٌ ﷺ بِالْحَقِّ هَدَمَ نِكَاحَ الْجَاهِلِيَّةِ كُلَّهُ إِلاَّ نِكَاحَ النَّاسِ الْيَوْمَ.»

İbn Şihâb diyor ki, "Urve b. Zübeyr, Peygamber'in (sav) eşi (olan teyzesi) Âişe'nin kendisine şöyle anlattığını bana nakletti:

"…Muhammed (sav) hak (olan din) ile gönderilince, insanların bugün uyguladıkları nikâh dışındaki bütün câhiliye nikâhlarını iptal etti."

(Buhârî, Nikâh, 37; Ebû Dâvûd, Talâk, 32-33)

161. Düğün: Evlilik Merasimi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُۜ وَطَعَامُ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْۖ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْۘ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ اِذَٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ اُجُورَهُنَّ مُحْصِن۪ينَ غَيْرَ مُسَافِح۪ينَ وَلَا مُتَّخِذ۪ٓي اَخْدَانٍۜ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْا۪يمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُۘ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bugün size iyi ve temiz nimetler helâl kılınmıştır. Kendilerine kitap verilenlerin yiyeceği size helâldir; sizin yiyeceğiniz de onlara helâldir. Gayri meşrû ilişkide bulunmak veya gizli dost tutmak şeklinde değil de meşrû bir nikâhla evlenmek şartıyla mümin kadınlardan iffetli olanlar ile sizden önce kendilerine kitap verilenlerden iffetli kadınlar -mehirlerini verdiğiniz takdirde- size helâldir. Kim inanmayı reddederse ameli kesinlikle boşa gider. O, âhirette de hüsrana uğrayanlardandır."

(Mâide Sûresi; 5)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«أَعْلِنُوا هَذَا النِّكَاحَ وَاجْعَلُوهُ فِي الْمَسَاجِدِ، وَاضْرِبُوا عَلَيْهِ بِالدُّفُوفِ.»

Hz. Âişe'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Bu nikâhı ilân edin, onu (topluma açık olan) mescitlerde yapın ve onda def çalın."

(Tirmizî, Nikâh, 6)

162. Aile Mahremiyeti: Özel Alan

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ اِلٰى بَعْضِ اَزْوَاجِه۪ حَد۪يثاًۚ فَلَمَّا نَبَّاَتْ بِه۪ وَاَظْهَرَهُ اللّٰهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَاَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍۚ فَلَمَّا نَبَّاَهَا بِه۪ قَالَتْ مَنْ اَنْبَاَكَ هٰذَاۜ قَالَ نَبَّاَنِيَ الْعَل۪يمُ الْخَب۪يرُ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hani peygamber, eşlerinden birine gizli bir şey söylemişti. Eşi bunu başkalarına aktarıp Allah da durumu peygambere açıklayınca peygamber bunun bir kısmını anlattı, bir kısmından vazgeçti. Eşine konuyu anlatınca o, "Bunu sana kim haber verdi?" diye sordu. "Her şeyi bilen, her şeyden haberdar olan Allah bana bildirdi" diye cevap verdi."

(Tahrîm Sûresi; 3)

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا سَعِيدٍ الْخُدْرِىَّ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« إِنَّ مِنْ أَعْظَمِ الْأَمَانَةِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، الرَّجُلَ يُفْضِى إِلَى امْرَأَتِهِ وَتُفْضِى إِلَيْهِ ، ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا.»

Abdurrahman b. Sa'd, Ebû Saîd el-Hudrî'den şunları işittiğini naklediyor: Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kişinin eşiyle birlikte olduktan sonra onun sırrını ifşa etmesi, kıyamet gününde Allah katında (sorumluluğu) en büyük olan emanetlerdendir. "

(Müslim, Nikâh, 124; Ebû Dâvûd, Edeb, 32)

163. Çocuk: Sevgi ve Şefkat Meyvesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَيَجْعَلُونَ لِلّٰهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُۙ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِالْاُنْثٰى ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظ۪يمٌۚ ﴿٥٨﴾ يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُٓوءِ مَا بُشِّرَ بِه۪ۜ اَيُمْسِكُهُ عَلٰى هُونٍ اَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِۜ اَلَا سَٓاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yine onlar -hâşâ- "Kızlar Allah'ındır" diyorlar. Akıllarınca beğendikleri de kendilerinin oluyor! (57)
Onlardan birine bir kız müjdelendiğinde, öfkelenerek yüzü mosmor kesilir. (58)
Verilen müjdenin (kendisine göre) kötülüğünden dolayı halktan gizlenir. Böyle bir alçaltıcı duruma rağmen onu yanında mı tutsun yoksa toprağa mı gömsün! Görün işte, ne kötü yargıda bulunuyorlar! (59)"

(Nahl Sûresi; 57 - 59)

حَدَّثَنَا سَلْمَانُ بْنُ عَامِرٍ الضَّبِّيُّ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ:

«مَعَ الْغُلاَمِ عَقِيقَةٌ ، فَأَهْرِيقُوا عَنْهُ دَمًا وَأَمِيطُوا عَنْهُ الأَذَى.»

Selmân b. Âmir ed-Dabbî'nin işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Çocuk dünyaya gelince onun için bir akîka kurbanı kesilir. Onun adına akîka kurbanı kesin ve (saçını tıraş etmek suretiyle) onu rahatlatın."

(Buhârî, Akîka, 2)

164. Ad Koyma: Evlâdın Anne Baba Üzerindeki Hakkıdır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَاِنّ۪ي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَٓاء۪ي وَكَانَتِ امْرَاَت۪ي عَاقِراً فَهَبْ ل۪ي مِنْ لَدُنْكَ وَلِياًّۙ ﴿٥﴾
يَرِثُن۪ي وَيَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوبَۗ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِياًّ ﴿٦﴾
يَا زَكَرِيَّٓا اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍِۨ اسْمُهُ يَحْيٰىۙ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِياًّ ﴿٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Doğrusu ben, arkamdan iş başına geçecek olan yakınlarımdan endişe ediyorum; karım da kısırdır. Tarafından bana yerimi alacak bir halef ver; o, Ya'kūb hânedanına da vâris olsun; rabbim, onu rızana erdir!" (5-6)
"Allah buyurdu ki: 'Ey Zekeriyyâ! Biz sana Yahyâ adında bir oğul müjdeliyoruz. Bu adı daha önce kimseye vermedik.' (7)"

(Meryem Sûresi; 5 - 7)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«إِنَّكُمْ تُدْعَوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأَسْمَائِكُمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِكُمْ فَأَحْسِنُوا أَسْمَاءَكُمْ.»

Ebu'd-Derdâ'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Siz kıyamet günü kendi isimlerinizle ve babalarınızın isimleriyle çağırılacaksınız. Öyleyse güzel isimler koyun. "

(Ebû Dâvûd, Edeb, 61)

165. Çocuk Hakları: Küçüklerin de Hakları Vardır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَۜ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِۜ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَاۚ لَا تُضَٓارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِه۪ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَۚ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالاً عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَاۜ وَاِنْ اَرَدْتُمْ اَنْ تَسْتَرْضِعُٓوا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَٓا اٰتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Emzirmeyi tamamlatmak isteyen (baba) için, anneler çocuklarını iki tam yıl emzirirler. Onların örfe uygun olarak beslenmesi ve giyimi baba tarafına aittir. Bir insan ancak gücü yettiğinden sorumlu tutulur. Hiçbir anne, çocuğu sebebiyle, hiçbir baba da çocuğu yüzünden zarara uğratılmamalıdır. Onun benzeri (nafaka temini) vâris üzerine de gerekir. Eğer ana ve baba birbiriyle görüşerek ve karşılıklı anlaşarak çocuğu memeden kesmek isterlerse, kendilerine günah yoktur. Çocuklarınızı (süt anne tutup) emzirtmek istediğiniz takdirde, süt anneye vermekte olduğunuzu iyilikle teslim etmeniz şartıyla, üzerinize günah yoktur. Allah'tan korkun. Bilin ki Allah, yapmakta olduklarınızı görür."

(Bakara Sûresi; 233)

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَ[لَمْ] يَعْرِفْ شَرَفَ كَبِيرِنَا.»

Amr b. Şuayb'ın, babası aracılığı ile dedesinden naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Küçüğümüze merhamet etmeyen ve büyüğümüzün saygınlığını kabul etmeyen bizden değildir."

(Tirmizî, Birr, 15)

166. Çocuk Terbiyesi: Her Doğan Fıtrat Üzere Doğar!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَن۪ٓي اٰدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْۚ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْۜ قَالُوا بَلٰىۚ شَهِدْنَاۚ اَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غَافِل۪ينَۙ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Rabbin Âdemoğulları'ndan -onların sırtlarından- zürriyetlerini alıp bunları kendileri hakkındaki şu sözleşmeye şahit tutmuştu: Ben sizin rabbiniz değil miyim? "Elbette öyle! Tanıklık ederiz" dediler. Böyle yaptık ki kıyamet gününde, "Bizim bundan haberimiz yoktu" demeyesiniz!"

(A'râf Sûresi; 172)

أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

« مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلاَّ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ... »

Ebû Hüreyre'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Her doğan fıtrat üzere doğar. Sonra anne babası onu Yahudi yahut Hıristiyan veya Mecûsî yapar…"

(Buhârî, Tefsîr, (Rûm) 2; Müslim, Kader, 22)

167. Aile Huzuru: Şiddet Değil Şefkat

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَٓاءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ وَبِمَٓا اَنْفَقُوا مِنْ اَمْوَالِهِمْۜ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُۜ وَالّٰت۪ي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّۚ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَب۪يلاًۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيّاً كَب۪يراً ﴿٣٤﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَماً مِنْ اَهْلِه۪ وَحَكَماً مِنْ اَهْلِهَاۚ اِنْ يُر۪يدَٓا اِصْلَاحاً يُوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَاۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَل۪يماً خَب۪يراً ﴿٣٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'ın, (iki cinse) birbirinden farklı özellik ve lutuflar bahşetmesi ve mallarından harcama yapmaları sebebiyle erkekler kadınların yöneticisi ve koruyucusudurlar. Sâliha kadınlar Allah'a itaatkârdır; Allah'ın korumasına uygun olarak, kimsenin görmediği durumlarda da kendilerini korurlar. (Evlilik hukukuna) baş kaldırmasından endişe ettiğiniz kadınlara ögüt verin, onları yataklarda yalnız bırakın ve onları dövün. Eğer size itaat ederlerse artık onların aleyhine başka bir yol aramayın; çünkü Allah yücedir, büyüktür. (34)
Eğer karı kocanın aralarının açılmasından korkarsanız, erkeğin ailesinden bir hakem ve kadının ailesinden bir hakem gönderin. Düzeltmek isterlerse Allah aralarını bulur; şüphesiz Allah her şeyi bilen, her şeyden haberdar olandır. (35)"

(Nisâ Sûresi; 34 - 35)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا ، وَخِيَارُكُمْ خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ. »

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Müminlerin iman bakımından en olgun olanları, ahlâkı en iyi olanlarıdır. Sizin en hayırlılarınız da hanımlarına karşı en iyi davrananınızdır."

(Tirmizî, Radâ', 11)

168. Boşanma: Allah'ı Gazaba Getiren Helâl

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلطَّلَاقُ مَرَّتَانِۖ فَاِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ اَوْ تَسْر۪يحٌ بِاِحْسَانٍۜ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَأْخُذُوا مِمَّٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـٔاً اِلَّٓا اَنْ يَخَافَٓا اَلَّا يُق۪يمَا حُدُودَ اللّٰهِۜ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُق۪يمَا حُدُودَ اللّٰهِۙ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ف۪يمَا افْتَدَتْ بِه۪ۜ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوهَاۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Boşama iki keredir. Her ikisinden sonra ya iyilikle evlilik içinde tutmak veya güzellikle serbest bırakmak gerekir. (Eşlerin) Allah’ın koyduğu kurallara uymamalarından korkmadığınız sürece onlara verdiğiniz mehirden hiçbir miktarı geri almanız sizin için helâl olmaz. Eğer Allah’ın kurallarına uymamalarından korkarsanız, kadının evlilikten kurtulmak için bir meblâğ vermesinde taraflara bir vebal yoktur. Bunlar Allah’ın koyduğu kurallardır, öyleyse onları çiğnemeyin. Her kim Allah’ın koyduğu kuralları çiğnerse işte onlar zalimlerin ta kendileridir.”

(Bakara Sûresi; 229)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« أَبْغَضُ الْحَلاَلِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الطَّلاَقُ. »

İbn Ömer'den (ra) nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

“Yüce Allah'a en sevimsiz gelen meşru iş, boşanmadır.”

(Ebû Dâvûd, Talâk, 3; İbn Mâce, Talâk, 1)

169. Anne ve Baba: Cennetin İki Kapısı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّٓا اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَاناًۜ اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَٓا اَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَٓا اُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلاً كَر۪يماً ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَان۪ي صَغ۪يراًۜ ﴿٢٤﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara öf bile deme! Onları azarlama! İkisine de gönül alıcı güzel sözler söyle. (23)
Onlara merhametle ve alçak gönüllülükle kol kanat ger. "Rabbim! Onlar nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster" diyerek dua et. (24)"

(İsrâ Sûresi; 23 - 24)

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ)

أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ : أَيُّ الأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ:
« الصَّلاَةُ لِوَقْتِهَا، وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ، ثُمَّ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.»

İbn Mes'ûd'un (ra) anlattığına göre,

Bir adam Hz. Peygamber'e (sav), 'Amellerin en üstünü hangisidir?' diye sorunca Peygamber Efendimiz şöyle cevap verdi: "Vaktinde kılınan namaz ve anne babaya iyilik etmektir. Sonra da Allah yolunda cihad etmek gelir."

(Buhârî, Tevhîd, 48)

170. Sıla-i Rahim: Akrabalık Hukuku

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ

وَالَّذٖينَ يَصِلُونَ مَٓا اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُٓوءَ الْحِسَابِۜ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlar Allah'ın, korunmasını emrettiği bağı koruyan, rablerine saygıda kusur etmeyen, hesabın kötü sonuç vermesinden korkan kimselerdir."

(Ra'd Sûresi; 21)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ ، اِرْحَمُوا مَنْ فِي الأَرْضِ يَرْحَمْكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ ،
اَلرَّحِمُ شِجْنَةٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَمَنْ وَصَلَهَا وَصَلَهُ اللَّهُ وَمَنْ قَطَعَهَا قَطَعَهُ اللَّهُ.»

Abdullah b. Amr'dan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Merhametliler, Rahmân'ın merhamet ettiği kimselerdir.
Siz yeryüzündekilere merhamet edin ki göktekiler de size merhamet etsin!
'Rahim' Rahmân'dan bir bağdır. Kim onunla irtibatını sürdürürse Allah da onunla irtibatını sürdürür; kim de onu koparırsa
Allah da o kimseyle ilişkisini koparır."

(Tirmizî, Birr, 16)

171. Süt Akrabalığı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ اَدُلُّكُمْ
عَلٰٓى اَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Biz önceden onun, başka sütanneleri kabul etmesini engellemiştik. Bunun üzerine ablası, 'Sizin adınıza onun bakımını üstlenecek, üzerine titreyecek bir aile bulayım mı?' dedi."

(Kasas Sûresi; 12)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ [لِي] رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«يَحْرُمُ مِنَ الرَّضَاعَةِ مَا يَحْرُمُ مِنَ الْوِلاَدَةِ.»

Hz. Âişe (ra) diyor ki, "Resûlullah (sav) bana şöyle buyurdu:

"Doğum (kardeşlik) nedeniyle haram olan (evlilik) süt emme nedeniyle de haramdır."

(Müslim, Radâ', 2)

172. Sâliha Kadın

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَث۪يراً وَنِسَٓاءًۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذ۪ي تَسَٓاءَلُونَ بِه۪ وَالْاَرْحَامَۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَق۪يباً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan, ikisinden birçok erkek ve kadın üretip yayan rabbinize itaatsizlikten sakının. Adını anarak birbirinizden dilek ve istekte bulunduğunuz Allah'a saygısızlıktan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten de sakının. Şüphesiz Allah sizin üzerinizde gözetleyicidir."

(Nisâ Sûresi; 1)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ:...قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«...أَلاَ أُخْبِرُكَ بِخَيْرِ مَا يَكْنِزُ الْمَرْءُ؟ الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ؛ إِذَا نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَّتْهُ وَإِذَا أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ وَإِذَا غَابَ عَنْهَا حَفِظَتْهُ.»

İbn Abbâs'ın naklettiğine göre… Resûlullah (sav) (Hz. Ömer'e hitaben) şöyle buyurmuştur:

"Kişinin sahip olabileceği en hayırlı hazineyi sana söyleyeyim mi? (Kocası) yüzüne baktığında ona huzur veren, ondan bir şey istediğinde yerine getiren ve kocasının yokluğunda onun saygınlığını koruyan iyi/saliha bir kadın!"

(Ebû Dâvûd, Zekât, 32)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِه۪ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍۜ لِلرِّجَالِ نَص۪يبٌ مِمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَٓاءِ نَص۪يبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَۜ وَسْـَٔلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِه۪ۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'ın sizi birbirinizden üstün kıldığı şeyleri iç çekerek arzu etmeyin. Erkeklerin de kazandıklarından nasipleri var, kadınların da kazandıklarından nasipleri var. Allah'ın lutfundan isteyin; şüphesiz Allah her şeyi bilmektedir."

(Nisâ Sûresi; 32)

عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ الْأَنْصَارِيَّةِ قَالَتْ:

«غَزَوْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ سَبْعَ غَزَوَاتٍ، أَخْلُفُهُمْ فِي رِحَالِهِمْ، فَأَصْنَعُ لَهُمُ الطَّعَامَ، وَأُدَاوِي الْجَرْحَى، وَأَقُومُ عَلَى الْمَرْضَى.»

Ümmü Atıyye el-Ensâriyye şöyle demiştir:

"Resûlullah (sav) ile birlikte yedi gazveye katıldım. (Askerlerin) geride bıraktıkları yüklerine bakıyor, onlara yemek yapıyor, yaralıları tedavi ediyor, hastalarla ilgileniyordum."

(Müslim, Cihâd ve siyer, 142)

174. Beden Mahremiyeti: İnsanın Saygınlığı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ اَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوبِهِنَّۖ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ اِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ اَوْ اٰبَٓائِهِنَّ اَوْ اٰبَٓاءِ بُعُولَتِهِنَّ اَوْ اَبْنَٓائِهِنَّ اَوْ اَبْنَٓاءِ بُعُولَتِهِنَّ اَوْ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَن۪ٓي اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَن۪ٓي اَخَوَاتِهِنَّ اَوْ نِسَٓائِهِنَّ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التَّابِع۪ينَ غَيْرِ اُو۬لِي الْاِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ اَوِ الطِّفْلِ الَّذ۪ينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلٰى عَوْرَاتِ النِّسَٓاءِۖ وَلَا يَضْرِبْنَ بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْف۪ينَ مِنْ ز۪ينَتِهِنَّۜ وَتُوبُٓوا اِلَى اللّٰهِ جَم۪يعاً اَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Mümin kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Açıkta kalanlardan başka süslerini göstermesinler. Başörtülerini yakalarının üzerinden bağlasınlar. Kocaları, babaları, kocalarının babaları, kendi oğulları, kocalarının oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, kadınları, hizmetlerinde bulunan köleleri ve câriyeleri, cinsel arzusu bulunmayan erkek hizmetçiler, kadınların cinselliklerinin farkında olmayan çocuklar dışında kimseye süslerini göstermesinler. Yürürken, gizledikleri süsleri bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar. Ey müminler! Hepiniz Allah'a tövbe edin, umulur ki kurtuluşa erersiniz!"

(Nûr Sûresi; 31)

عَنْ عَائِشَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَتْ:

«يَرْحَمُ اللَّهُ نِسَاءَ الْمُهَاجِرَاتِ الأُوَلَ، لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ ﴿وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ﴾ شَقَّقْنَ مُرُوطَهُنَّ فَاخْتَمَرْنَ بِهِ.»

Hz. Âişe (ra) anlatıyor:

"Allah ilk muhacir kadınlara rahmet eylesin. Allah, 'Başörtülerini yakalarının üzerine kadar salsınlar.' (Nûr, 24/31) âyetini indirince, onlar (dışarıda giydikleri uzun) elbiselerinin kenarından kesip (elde ettikleri parça ile) derhâl başlarını örttüler."

(Buhârî, Tefsîr, (Nûr) 12)

175. Engellilik: Karşılığı Cennet Olan Ağır Sınav

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَر۪يضِ حَرَجٌۜ
وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۚ
وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَاباً اَل۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gözü görmeyene zorlama yoktur, topala zorlama yoktur, hastaya zorlama yoktur. Kim Allah ve resulünün sözlerini dinlerse onları, altından ırmaklar akan cennetlere sokar; kim de yüz çevirirse onu acı bir şekilde cezalandırır."

(Feth Sûresi; 17)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ (ﷺ) يَقُولُ:

« إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ : إِذَا ابْتَلَيْتُ عَبْدِى بِحَبِيبَتَيْهِ فَصَبَرَ عَوَّضْتُهُ مِنْهُمَا الْجَنَّةَ.»

Enes b. Mâlik (ra) diyor ki: Ben Hz. Peygamber'in (sav) şöyle buyurduğunu işittim:

"Yüce Allah, 'İki sevgilisi (olan gözlerini almak sureti) ile kulumu sınadığımda sabrederse, bu ikisine karşılık ona cenneti veririm.' buyurdu. "

(Buhârî, Merdâ, 7)

176. Yaşlılık: Erzel-i Ömür

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰيكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـٔاًۜ اِنَّ اللّٰهَ عَل۪يمٌ قَد۪يرٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sizi Allah yarattı, sonra da vefat ettirecektir. İçinizden, (sahip oldukları) bilgiden hiçbir şeyi bilmeyecek yaşa, ömrün en düşkün çağına kadar yaşatılanlar da vardır. Kuşkusuz Allah ilim ve kudret sahibidir."

(Nahl Sûresi; 70)

عَنْ مُطَرِّفِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الشِّخِّيرِ، عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« مُثِّلَ ابْنُ آدَمَ وَإِلَى جَنْبِهِ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ مَنِيَّةً ، إِنْ أَخْطَأَتْهُ الْمَنَايَا وَقَعَ فِي الْهَرَمِ حَتَّى يَمُوتَ.»

Mutarrif b. Abdullah b. Şihhîr'in, babasından rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Âdemoğlu, kendisini kuşatan ölümcül tehlikelerle birlikte varedilmiştir; bu tehlikeleri atlatsa bile, ihtiyarlığa yakalanır ve netice-de ölür."

(Tirmizî, Kader, 14)

177. Yetim: Toplumun Uhdesindeki En Ağır Emanet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الَّذ۪ينَ يَأْكُلُونَ اَمْوَالَ الْيَتَامٰى ظُلْماً اِنَّمَا يَأْكُلُونَ ف۪ي بُطُونِهِمْ نَاراًۜ وَسَيَصْلَوْنَ سَع۪يراً۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yetimlerin mallarını haksız olarak yiyenler şüphesiz karınlarına ancak ateş dolduruyorlar. Zaten onlar alevlenmiş ateşe gireceklerdir."

(Nisâ Sûresi; 10)

عَنْ سَهْلٍ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

"أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا.

« وَأَشَارَ بِالسَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى، وَفَرَّجَ بَيْنَهُمَا شَيْئًا.»

Sehl (b. Sa'd) anlatıyor:

"Resûlullah (sav), 'Ben ve yetime kol kanat geren kimse cennette böyle (yan yana) olacağız.' buyurdu ve aralarını hafifçe açarak işaret parmağıyla orta parmağını gösterdi."

(Buhârî, Talâk, 25)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كُونُوا قَوَّام۪ينَ لِلّٰهِ شُهَدَٓاءَ بِالْقِسْطِۘ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُواۜ اِعْدِلُواࣞ هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰىۘ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ خَب۪يرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Herhangi bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adaletsiz davranmaya itmesin. Adaletli olun; bu, takvâya daha uygundur. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

(Mâide Sûresi; 8)

عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمْ) أَنَّهَا قَالَتْ:...قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«إِنَّ مِنْ شَرِّ النَّاسِ مَنِ اتَّقَاهُ النَّاسُ لِشَرِّهِ.»

Hz. Peygamber'in (sav) eşi Hz. Âişe'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İnsanların en kötüsü, şerrinden dolayı insanların kendisinden çekindiği kimsedir."

(Muvatta', Hüsnü'l-hulk, 1)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا الَّذ۪ينَ يُق۪يمُونَ الصَّلٰوةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sizin velîniz ancak Allah'tır, peygamberidir, bir de Allah'ın emrine boyun eğerek namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren müminlerdir. (55)
Kim Allah'ı, peygamberini ve iman edenleri velî edinirse bilsin ki Allah'tan yana olanlar mutlaka galip geleceklerdir. (56)"

(Mâide Sûresi; 55 - 56)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ:

«الْمُؤْمِنُ مَأْلَفٌ ، وَلَا خَيْرَ فِيمَنْ لَا يَأْلَفُ وَلَا يُؤْلَفُ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Mümin cana yakındır. (İnsanlarla) yakınlık kurmayan ve kendisiyle yakınlık kurulamayan kimsede hayır yoktur."

(İbn Hanbel, II, 400)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يُر۪يدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ حَك۪يمٌ ﴿٢٦﴾ وَاللّٰهُ يُر۪يدُ اَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُر۪يدُ الَّذ۪ينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ اَنْ تَم۪يلُوا مَيْلاً عَظ۪يماً ﴿٢٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah size bilmediklerinizi açıklamak ve sizi, sizden öncekilerin yollarına iletmek, günahlarınızı bağışlamak istiyor. Allah hakkıyla bilmektedir, hikmet sahibidir. (26) Allah sizin tövbenizi kabul etmek ister; nefsânî arzularına uyanlar ise büsbütün yoldan çıkmanızı isterler. (27)"

(Nisâ Sûresi; 26 - 27)

عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ:...فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« مَنْ سَنَّ فِي الإِسْلاَمِ سُنَّةً حَسَنَةً فَعُمِلَ بِهَا بَعْدَهُ كُتِبَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهَا وَلاَ يَنْقُصُ مِنْ أُجُورِهِمْ شَىْءٌ وَمَنْ سَنَّ فِي الإِسْلاَمِ سُنَّةً سَيِّئَةً فَعُمِلَ بِهَا بَعْدَهُ كُتِبَ عَلَيْهِ مِثْلُ وِزْرِ مَنْ عَمِلَ بِهَا وَلاَ يَنْقُصُ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَىْءٌ.»

Cerîr b. Abdullah'ın naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim İslâm'da güzel bir işe öncülük eder ve kendisinden sonra bununla amel edilirse kendisinden sonra o işi yapanlar gibi sevap alır. Üstelik onların sevaplarından da bir şey eksilmez. Kim de İslâm'da kötü bir davranışa ön ayak olur ve kendisinden sonra bununla amel edilirse, kendisinden sonra onu yapanlar gibi günah alır. Onların günahlarından da bir şey eksilmez."

(Müslim, İlim, 15)

181. Komşu Hakkı: Cebrail'in Vasiyeti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِه۪ شَيْـٔاً وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَاناً وَبِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّب۪يلِۙ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالاً فَخُوراًۙ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

"Allah’a kulluk edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşa, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlara iyi davranın. Allah kendini beğenen ve böbürlenip duran kimseyi asla sevmez."

(Nisâ Sûresi; 36)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

«لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Komşusunun, kendisine kötülük yapabileceği kaygısından kurtulamadığı kimse cennete giremez.”

(Müslim, Îmân, 73)

182. Dostluk: Kişi Dostunun Ahlâkı Üzeredir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾
يَا وَيْلَتٰى لَيْتَنِي لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾ لَقَدْ اَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَٓاءَنِيۜ
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْاِنْسَانِ خَذُولًا ﴿٢٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O gün, (dünyada iken) haktan sapmış kişi ellerini ısırarak şöyle diyecek: "Keşke peygamberle birlikte aynı yolda olsaydım! (27) Eyvah! Keşke falancayı kendime dost edinmeseydim! (28) Meğer bana uyarıcı mesaj geldikten sonra, o dost bildiğim kişi bu mesajdan beni saptırmış!" İşte şeytan insanı (böyle) çaresizlik içinde yapayalnız bırakır. (29)"

(Furkân Sûresi; 27 - 29)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kişi dostunun dini üzeredir. Bu yüzden her biriniz, kiminle dostluk ettiğine dikkat etsin."

(Tirmizî, Zühd, 45; Ebû Dâvûd, Edeb, 16)

183. Selâmlaşma: Aranızda Selâmı Yayın

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَاِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِاَحْسَنَ مِنْهَٓا اَوْ رُدُّوهَاۜ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَسٖيباً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Size bir selâm verildiğinde ya daha güzeli ile veya dengi ile cevap verin. Allah her şeyin hesabını eksiksiz bilmektedir."

(Nisâ Sûresi; 86)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«لاَ تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلاَ تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا،
أَوَلاَ أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Size, yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir iş göstereyim mi? Aranızda selâmı yayın."

(Müslim, Îmân, 93)

184. Hediyeleşmek: Sevgiyi Artırmanın Yolu

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَالَتْ اِنَّ الْمُلُوكَ اِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً اَفْسَدُوهَا وَجَعَلُٓوا اَعِزَّةَ اَهْلِهَٓا اَذِلَّةًۚ وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَاِنّ۪ي مُرْسِلَةٌ اِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا جَٓاءَ سُلَيْمٰنَ قَالَ اَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍۘ فَمَٓا اٰتٰينِيَ اللّٰهُ خَيْرٌ مِمَّٓا اٰتٰيكُمْۚ بَلْ اَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Kraliçe şöyle dedi: "Krallar bir ülkeye girdiler mi, oranın altını üstüne getirirler ve halkının ulularını aşağılanmış duruma düşürürler. Bunlar da öyle yapacaklardır. (34)

Ben bunlara bir hediye göndereceğim, sonra bakacağım elçiler ne ile dönecekler?" (35)

(Elçilerin sözcüsü) Süleyman'ın huzuruna gelince, Süleyman ona şöyle dedi: "Siz beni mal ile desteklemek (ve böylece etkilemek) mi istiyorsunuz? Oysa Allah'ın bana verdiği size verdiğinden daha hayırlıdır. Fakat hediyenizle ancak siz sevinirsiniz." (36)

(Neml Sûresi; 34 - 36)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

« تَهَادَوْا فَإِنَّ الْهَدِيَّةَ تُذْهِبُ وَحَرَ الصَّدْرِ... »

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Hediyeleşin. Çünkü hediye, gönülden kini söküp atar…"

(Tirmizî, Velâ, 6)

185. Yöneten ve Yönetilen: Toplumsal Düzenin İki Temel Unsuru

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَا دَاوُ۫دُ اِنَّا جَعَلْنَاكَ خَل۪يفَةً فِي الْاَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِۜ اِنَّ الَّذ۪ينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَد۪يدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey Dâvûd! Biz seni yeryüzünde halife yaptık; onun için insanlar arasında adaletle hükmet; nefsin isteklerine uyma, sonra seni Allah yolundan saptırır. Kuşkusuz, Allah yolundan sapanlara, hesap verme gününü unutmaları yüzünden çok ağır bir azap vardır."

(Sâd Sûresi; 26)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«...إِذَا أُسْنِدَ الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ.»

Ebû Hüreyre'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yönetim işi ehil olmayan kimselere verildiği zaman kıyameti bekle!"

(Buhârî, Rikâk, 35)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيتَٓائِ ذِي الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَٓاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Muhakkak ki Allah adaleti, ihsanı, akrabaya karşı cömert olmayı emreder; hayâsızlığı, kötülüğü ve zorbalığı yasaklar. İşte Allah, aklınızı başınıza alasınız diye size böyle öğüt veriyor."

(Nahl Sûresi; 90)

عَنْ حَاجِبِ بْنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ الْمُهَلَّبِ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَمِعْتُ النُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«اِعْدِلُوا بَيْنَ أَبْنَائِكُمْ ، اِعْدِلُوا بَيْنَ أَبْنَائِكُمْ.»

Hâcib b. Mufaddal b. Mühelleb'in, babasından naklettiğine göre o, Nu'mân b. Beşîr'i Resûlullah'tan (sav) şöyle naklederken işitmiştir:

"Çocuklarınız arasında adaletli davranın, çocuklarınız arasında adaletli davranın!"

(Ebû Dâvûd, Büyû' (İcâre), 83)

187. Haklara Riayet: Her Hak Sahibine Hakkını Vermek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمَانَاتِ اِلٰٓى اَهْلِهَاۙ وَاِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ اَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِۜ اِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِه۪ۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَم۪يعاً بَص۪يراً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Allah size, emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder. Allah size ne güzel öğütler veriyor. Şüphesiz Allah her şeyi işitmekte, her şeyi görmektedir."

(Nisâ Sûresi; 58)

أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ (رضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) يَقُولُ:

«حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ: رَدُّ السَّلاَمِ ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ ، وَاتِّبَاعُ الْجَنَائِزِ ، وَ إِجَابَةُ الدَّعْوَةِ ، وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ.»

Ebû Hüreyre'nin (ra) işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"Müslüman'ın Müslüman üzerindeki hakkı beştir: Selâmı almak, hastayı ziyaret etmek, cenazeye katılmak, davete icabet etmek ve aksırana Allah'tan rahmet dilemek."

(Buhârî, Cenâiz, 2)

188. Barış: Selâm ve Esenlik

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَٓافَّةًۖ
وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِۜ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُب۪ينٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Hep birden barışa girin. Sakın şeytanın peşinden gitmeyin; çünkü o, apaçık düşmanınızdır."

(Bakara Sûresi; 208)

عَنْ عَائِشَةَ (رضِىَ اللّٰهُ عَنْهَا) :

أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا سَلَّمَ قَالَ :

«اَللَّهُمَّ ! أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.»

Hz. Âişe'den (ra) rivayet edildiğine göre,

"Hz. Peygamber (sav) (namazın sonunda) selâm verdiği zaman, "Allâhümme ente's-selâmü ve minke's-selâm, tebârekte yâ ze'l-celâli ve'l-ikrâm." (Allah'ım! Sen barış ve esenliksin, barış ve esenlik senden gelir. Yücelik ve ikram sahibi olan Allah'ım! Sen ne mübareksin) derdi."

(Ebû Dâvûd, Vitr, 25)

189. Nezaketsizlik

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةًۜ وَاِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهَارُۜ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَٓاءُۜ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِۜ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bundan sonra kalpleriniz yine katılaştı; artık kalpleriniz taş gibi, hatta daha da katıdır. Taşın öylesi var ki ondan ırmaklar kaynar; öylesi de var ki çatlayıp bağrından su fışkırır; bazı taşlar da var ki Allah korkusuyla yuvarlanıp düşer. Allah, yapmakta olduklarınızdan habersiz değildir."

(Bakara Sûresi; 74)

عن عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ ؛ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«يَا عَائِشَةُ ! إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرِّفْقَ ، وَيُعْطِي عَلَى الرِّفْقِ مَا لاَ يُعْطِي عَلَى الْعُنْفِ ، وَمَا لاَ يُعْطِي عَلَى مَا سِوَاهُ.»

Hz. Peygamber'in (sav) eşi Hz. Âişe'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Ey Âişe! Allah, rıfk (nezaket ve yumuşaklık) sahibidir ve rıfktan hoşlanır. Sertlik, kabalık ve nezaket dışı diğer davranışlara vermediği ecri rıfk sayesinde verir."

(Müslim, Birr, 77)

190. Emr-i Bi'l-Ma'rûf ve Nehy-i Ani'l-Münker: İyiliği Teşvik Etme ve Kötülükten Sakındırma

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذ۪ينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظ۪يمٌۙ ﴿١٠٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İçinizden hayra çağıran, iyiliği emredip kötülüğü meneden bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir. (104)
Kendilerine apaçık delililer geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayınız. İşte onlar için büyük bir azap vardır. (105)"

(Âl-i İmrân Sûresi; 104 - 105)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ:...سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ:

«مَنْ رَأَى مُنْكَرًا فَاسْتَطَاعَ أَنْ يُغَيِّرَهُ بِيَدِهِ فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ.»

Ebû Saîd el-Hudrî'nin işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Bir kötülük gören kişi, eli ile değiştirmeye gücü yetiyorsa onu eli ile değiştirsin. Buna gücü yetmez ise dili ile değiştirsin. Buna da gücü yetmezse kalbi ile (o kötülüğe) tavır koysun, (onu hoş görmesin). Ve bu da imanın asgarî gereğidir."

(Ebû Dâvûd, Salât, 239-242)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِه۪ عَدُوَّ اللّٰهِ وَعَدُوَّكُمْ وَاٰخَر۪ينَ مِنْ دُونِهِمْۚ لَا تَعْلَمُونَهُمْۚ اَللّٰهُ يَعْلَمُهُمْۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'ın ve sizin düşmanlarınızı ve onların gerisinde olup sizin bilmediğiniz, ama Allah'ın bildiklerini korkutup caydırmak üzere, onlara karşı elinizden geldiği kadar güç ve savaş atları hazırlayın. Allah yolunda harcadığınız her şeyin karşılığı, zerrece haksızlığa uğratılmadan size tastamam ödenecektir."

(Enfâl Sûresi; 60)

عَنْ أَبِي ذَرٍّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَ:

سَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ : أَيُّ الْعَمَلِ أَفْضَلُ؟

قَالَ: «إِيمَانٌ بِاللَّهِ وَجِهَادٌ فِي سَبِيلِهِ.»

Ebû Zer (ra) anlatıyor:

"Hz. Peygamber'e (sav), 'Hangi amel daha faziletlidir?' diye sordum. 'Allah'a inanmak ve O'nun yolunda cihad etmek.' buyurdu."

(Buhârî, Itk, 2)

192. Savaş Hukuku: Barış Esastır

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Sizinle savaşanlarla siz de Allah yolunda savaşın, fakat aşırılığa sapmayın; Allah aşırılığa sapanları sevmez."

(Bakara Sûresi; 190)

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَمَّرَ أَمِيرًا عَلَى جَيْشٍ أَوْ سَرِيَّةٍ أَوْصَاهُ فِي خَاصَّتِهِ بِتَقْوَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمَنْ مَعَهُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ خَيْرًا ثُمَّ قَالَ: «اُغْزُوا بِاسْمِ اللَّهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَاتِلُوا مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ اُغْزُوا وَ لاَ تَغُلُّوا وَلاَ تَغْدِرُوا وَلاَ تَمْثُلُوا وَلاَ تَقْتُلُوا وَلِيدًا...»

Süleyman b. Büreyde, babasının şöyle dediğini naklediyor:
"Resûlullah (sav) bir orduya veya birliğe kumandan tayin ettiği zaman öncelikle ona Yüce Allah'tan sakınmasını ve beraberindeki Müslümanlara iyi davranmasını tavsiye ettikten sonra şöyle derdi: 'Allah yolunda Allah'ın adıyla savaşın! Allah'ı inkâr edenlerle çarpışın! Savaşın, ama ganimet malına ihanet etmeyin. Ölülere (uzuvlarını keserek) müsle yapmayın! Çocukları öldürmeyin!..' "

(Müslim, Cihâd ve Siyer, 3)

193. Esirlerin Hukuku: Herkese Özgürlük

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فَاِذَا لَقِيتُمُ الَّذٖينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِۜ حَتّٰٓى اِذَٓا اَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَۙ فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَٓاءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَاۚ ذٰلِكَۜ وَلَوْ يَشَٓاءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْۙ وَلٰكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍۜ وَالَّذٖينَ قُتِلُوا فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ اَعْمَالَهُمْ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kâfirlerle savaşa girdiğinizde hemen öldürücü darbeyi vurun, nihayet onları çökertince esirleri sağlam bağlayın (kaçmamaları için tedbir alın). Sonra ya karşılıksız bırakırsınız yahut bedel alarak; ta ki savaş ağır yüklerini indirsin (sona ersin). İşte böyle; Allah dileseydi onları bizzat cezalandırırdı, fakat sizleri birbirinizle denemek istiyor. Allah, yolunda öldürülenlerin amellerini asla boşa çıkarmayacaktır."

(Muhammed Sûresi; 4)

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) يَقُولُ:

«مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ وَالِدَةٍ وَوَلَدِهَا فَرَّقَ اللّٰهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَحِبَّتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.»

Ebû Eyyûb anlatıyor: Resûlullah'ın (sav) şöyle dediğini işittim:

"Her kim (esirler arasındaki) anne ile çocuğunu birbirinden ayırırsa Allah da o kimseyi kıyamet gününde sevdiklerinden ayırır."

(Tirmizî, Siyer, 17; İbn Hanbel, V, 413)

194. Gazilik: Ya Şehit! Ya Gazi!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَلْيُقَاتِلْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ الَّذ۪ينَ يَشْرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِۜ
وَمَنْ يُقَاتِلْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْت۪يهِ اَجْراً عَظ۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O halde, dünya hayatını âhiret karşılığında satanlar Allah yolunda savaşsınlar. Kim Allah yolunda savaşır da öldürülür veya galip gelirse biz ona yakında büyük bir mükâfat vereceğiz."

(Nisâ Sûresi; 74)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« مَا مِنْ مَكْلُومٍ يُكْلَمُ فِي اللَّهِ إِلاَّ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَكَلْمُهُ يَدْمَى ،
اَللَّوْنُ لَوْنُ دَمٍ ، وَالرِّيحُ رِيحُ مِسْكٍ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah yolunda yaralanan her bir yaralı muhakkak kıyamet gününde yarası kanayarak gelir. Rengi kan rengi, kokusu ise misk kokusudur."

(Buhârî, Sayd, 31)

195. Şehitlik: Allah İçin Ölümsüzleşmek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذ۪ينَ قُتِلُوا ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ اَمْوَاتاًۜ بَلْ اَحْيَٓاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَۙ ﴿١٦٩﴾ فَرِح۪ينَ بِمَٓا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِه۪ۙ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذ۪ينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَۢ ﴿١٧٠﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölüler sanma! Bilâkis onlar diridirler; Allah'ın, lutuf ve kereminden kendilerine verdikleriyle sevinçli bir halde rableri yanında rızıklara mazhar olmaktadırlar. Arkalarından gelecek ve henüz kendilerine katılmamış olan şehid kardeşlerine de hiçbir keder ve korku bulunmadığı müjdesinin sevincini duymaktadırlar."

(Âl-i İmrân Sûresi; 169 - 170)

أَنَّ سَهْلَ بْنَ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ حَدَّثَهُ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ؛ أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ:

« مَنْ سَأَلَ اللَّهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ ، بَلَّغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ ، وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ»

Sehl b. Ebû Ümâme b. Sehl b. Huneyf'in, babası aracılığıyla dedesinden rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim içtenlikle Allah'tan şehit olmayı dilerse yatağında bile ölse Allah onu şehitlerin makamlarına ulaştırır."

(Müslim, İmâre, 157)

196. Musibetler ve Mümin: Sabır, Metanet ve Teslimiyet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اسْتَع۪ينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِۜ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِر۪ينَ ﴿١٥٣﴾ وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌۜ بَلْ اَحْيَٓاءٌ وَلٰكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْاَمْوَالِ وَالْاَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِۜ وَبَشِّرِ الصَّابِر۪ينَۙ ﴿١٥٥﴾ اَلَّذ۪ينَ اِذَٓا اَصَابَتْهُمْ مُص۪يبَةٌۙ قَالُٓوا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّٓا اِلَيْهِ رَاجِعُونَۜ ﴿١٥٦﴾ اُو۬لٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Sabır ve namazla yardım dileyin. Şüphesiz Allah sabredenlerin yanındadır. (153) Allah yolunda öldürülenler için 'ölüler' demeyin. Hayır, onlar diridirler, fakat siz bilemezsiniz. (154) Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla; mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle sınayacağız. Sabredenleri müjdele! (155) Onlar, başlarına bir musibet geldiğinde, 'Doğrusu biz Allah'a aidiz ve kuşkusuz O'na döneceğiz' derler. (156) İşte rablerinin lutufları ve rahmeti bunlar içindir ve işte doğru yola ulaşmış olanlar da bunlardır. (157)"

(Bakara Sûresi; 153 - 157)

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«إِذَا أَصَابَتْ أَحَدَكُمْ مُصِيبَةٌ فَلْيَقُلْ: إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ، اللَّهُمَّ! عِنْدَكَ أَحْتَسِبُ مُصِيبَتِي فَآجِرْنِي فِيهَا وَأَبْدِلْ لِي خَيْرًا مِنْهَا.»

Ümmü Seleme'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Birinizin başına bir musibet/acı bir şey geldiği zaman, 'Biz Allah'a aidiz ve biz O'na döneceğiz. Allah'ım! Başıma gelen musibetin/acının mükâfatını senden bekliyorum, bundan dolayı bana ecir ihsan et, benim için onu daha hayırlısıyla değiştir.' desin."

(Ebû Dâvûd, Cenâiz, 17-18; Müslim, Cenâiz, 3)

197. Ticaret Ahlâkı: Alırken de Satarken de Dürüst Olmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَأْكُلُٓوا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّٓا اَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُٓوا اَنْفُسَكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَح۪يماً ﴿٢٩﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَاناً وَظُلْماً فَسَوْفَ نُصْل۪يهِ نَاراًۜ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَس۪يراً ﴿٣٠﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Karşılıklı rızâya dayanan ticaret dışında, mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin ve kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir. (29) Kim haddi aşarak ve haksızlığa saparak bunu yaparsa onu ateşe koyacağız ve bu Allah'a çok kolaydır. (30)"

(Nisâ Sûresi; 29 - 30)

عَنْ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ (ﷺ) قَالَ:

« الْبَيِّعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَفْتَرِقَا، فَإِنْ صَدَقَا وَبَيَّنَا بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ كَتَمَا وَكَذَبَا مُحِقَتِ الْبَرَكَةُ مِنْ بَيْعِهِمَا.»

Hakîm b. Hizâm'dan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Alışveriş yapanlar birbirlerinden ayrılmadıkları sürece (alışverişi kabul edip etmeme konusunda) serbesttirler. Eğer dürüst davranırlar ve (malın kusurunu) açıkça söylerlerse, alışverişleri bereketlenir. Fakat kusuru gizler ve yalan söylerlerse, (yaptıkları) alışverişin bereketi gider."

(Ebû Dâvûd, Büyû', 51)

198. Helâl Kazanç: El Emeği, Göz Nuru, Alın Teri

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْاَرْضِ حَلَالاً طَيِّباًۘ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِۜ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُب۪ينٌ ﴿١٦٨﴾ اِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّٓوءِ وَالْفَحْشَٓاءِ وَاَنْ تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey insanlar! Yeryüzünde bulunan maddelerin helâl ve temiz olanlarından yiyin; şeytanın peşinden gitmeyin, çünkü o apaçık düşmanınızdır. (168) O size ancak kötülüğü, çirkinliği, Allah hakkında bilmediğiniz şeyler söylemenizi buyurur. (169)"

(Bakara Sûresi; 168 - 169)

عَنِ الْمِقْدَامِ (رَضِىَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ»

Mikdâm'dan (ra) nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kesinlikle hiç kimse elinin emeğinden daha hayırlı bir yemek yememiştir. Allah'ın Peygamberi Dâvûd (as) da kendi elinin emeğini yiyordu."

(Buhârî, Büyû', 15)

199. Fakirlik ve Zenginlik: Darlık da İmtihandır; Varlık da!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَۜ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَع۪يشَتَهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضاً سُخْرِياًّۜ
وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Rabbinin rahmetini paylaştırmak onlara mı düşmüş? Dünya hayatında onların geçimliklerini biz paylaştırdık. Bir kısmı diğerini istihdam etsin diye kimini kiminden derecelerle üstün kıldık. Rabbinin rahmeti onların biriktirdiklerinden daha hayırlıdır."
(Zuhruf Sûresi; 32)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ ، وَلَكِنَّ الْغِنَى غِنَى النَّفْسِ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:
"Zenginlik, mal çokluğu değildir; asıl zenginlik, gönül tokluğudur."
(Buhârî, Rikâk, 15)

200. Dilencilik: İnsanı Küçülten Yüzsüzlük

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لِلْفُقَرَٓاءِ الَّذٖينَ اُحْصِرُوا فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَطٖيعُونَ ضَرْباً فِي الْاَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ اَغْنِيَٓاءَ مِنَ التَّعَفُّفِۚ تَعْرِفُهُمْ بِسٖيمٰيهُمْۚ لَا يَسْـَٔلُونَ النَّاسَ اِلْحَافاًۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلٖيمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kendilerini Allah yoluna adayan (bu yüzden) seyahat ve ticarete imkân bulamayan yoksullara verin. Yoksulluklarını gizli tuttukları için bilmeyen onları zengin sanır. Kendilerini simalarından tanırsın. Onlar insanlara asla el açmazlar. Hayır için yaptığınız her harcamayı Allah hakkıyla bilmektedir."

(Bakara Sûresi; 273)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ:...فَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

«...إِنَّ الْمَسْأَلَةَ لاَ تَصْلُحُ إِلاَّ لِثَلاَثَةٍ : لِذِى فَقْرٍ مُدْقِعٍ أَوْ لِذِى غُرْمٍ مُفْظِعٍ ، أَوْ لِذِى دَمٍ مُوجِعٍ.»

Enes b. Mâlik'ten nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"…Yalnızca şu üç kişi dilenebilir: Çok fakirlik çeken, ağır bir borç altında bulunan ve kan bedelinin altında ezilen."

(Ebû Dâvûd, Zekât, 26)

201. Alışverişte Ölçü: Dürüst Olmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْباًۜ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْم۪يزَانَ اِنّ۪ٓي اَرٰيكُمْ بِخَيْرٍ وَاِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُح۪يطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَا قَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْم۪يزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَٓاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِد۪ينَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَۚ وَمَٓا اَنَا۬ عَلَيْكُمْ بِحَف۪يظٍ ﴿٨٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. Onlara şöyle dedi: 'Ey kavmim! Allah'a kulluk edin, O'ndan başka tanrınız yoktur. Ölçüyü, tartıyı eksik tutmayın. Ben sizi maddî bakımdan iyi bir durumda görüyorum; ama doğrusu hakkınızda kuşatıcı bir azap gününden de korkuyorum. (84)
Ey kavmim! Ölçüyü, tartıyı adaletle tam yapın; insanların mallarının değerini düşürmeyin, yeryüzünde bozgunculuk yaparak başkalarına zarar vermeyin. (85)
Eğer müminseniz Allah'ın bıraktığı (meşrû) kazanç sizin için daha hayırlıdır. Ben üzerinize bir bekçi değilim.' (86)"

(Hûd Sûresi; 84 - 86)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

«التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الأَمِينُ، مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ.»

Ebû Saîd'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Dürüst ve güvenilir tüccar, peygamberler, sıddîklar (dosdoğru kimseler) ve şehitlerle beraberdir."

(Tirmizî, Büyû', 4)

202. Helâl ve Haram: Allah'ın Kulları İçin Koyduğu Sınır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَٓا اَحَلَّ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُواۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَد۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Allah'ın size helâl kıldığı iyi ve güzel şeyleri haram saymayın, sınırı da aşmayın. Allah sınırı aşanları sevmez."

(Mâide Sûresi; 87)

عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) يَقُولُ: -وَأَهْوَى النُّعْمَانُ بِإِصْبَعَيْهِ إِلَى أُذُنَيْهِ-

«إِنَّ الْحَلاَلَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لاَ يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ...»

Nu'mân b. Beşîr, parmaklarıyla iki kulağını göstererek, Resûlullah'ı (sav) şöyle derken işittiğini nakletmektedir:

"Helâl bellidir; haram da bellidir. İkisinin arasında ise birtakım şüpheli şeyler vardır ki insanların çoğu bunları bilmezler. Kim şüpheli şeylerden sakınırsa, dinini ve ırzını (namus ve haysiyetini) korumuş olur. Kim de şüpheli şeylere düşerse, harama düşmüş olur..."

(Müslim, Müsâkât, 107)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِر۪ينَۚ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَق۪يمِۚ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَٓاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِد۪ينَۚ ﴿١٨٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ölçüyü tam tutun, eksik verenlerden olmayın. (181)
Doğru terazi ile tartın. (182)
İnsanların hakkı olan şeyleri kısmayın, bozgunculuk yaparak yeryüzünde karışıklık çıkarmayın. (183)"

(Şuarâ Sûresi; 181 - 183)

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

«الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ. وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ بَاعَ مِنْ أَخِيهِ بَيْعًا، فِيهِ عَيْبٌ، إِلاَّ بَيَّنَهُ لَهُ.»

Ukbe b. Âmir'in işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Müslüman, Müslüman'ın kardeşidir. Kusurunu açıkça söylemeden, bir Müslüman'ın diğerine herhangi bir ayıplı malı satması helâl değildir."

(İbn Mâce, Ticâret, 45)

204. Borç: İnsanı Esir Eden Yükümlülük

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِنْ كَانَ ذُوعُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍۜ وَاَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا يَوْماً تُرْجَعُونَ ف۪يهِ اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Eğer eli darda olan birisi borçlu ise eli genişleyene kadar beklemek gerekir. Şu da var ki, bağışlamanız, eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır. (280) Bir günden sakının ki, onda Allah'a döndürüleceksiniz, sonra kimseye zulmedilmeden herkese hak ettiği tam olarak verilecektir. (281)"

(Bakara Sûresi; 280 - 281)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا أَوْ وَضَعَ لَهُ أَظَلَّهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلاَّ ظِلُّهُ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Ödeme güçlüğü çeken borçluya zaman tanıyan ya da alacağını bağışlayan kimseyi Allah, kendisininkinden başka hiçbir gölgenin (himayenin) olmadığı kıyamet gününde arşının gölgesinde gölgelendirecektir (özel olarak himaye edecektir)."

(Tirmizî, Büyû, 67)

205. Ortaklık: Birlikte İş Yapmanın Bereketi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ اِلٰى نِعَاجِه۪ۜ وَاِنَّ كَث۪يراً مِنَ الْخُلَطَٓاءِ لَيَبْغ۪ي بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ اِلَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَل۪يلٌ مَا هُمْۜ وَظَنَّ دَاوُ۫دُ اَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعاً وَاَنَابَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Dâvûd şöyle dedi: 'Senin koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle doğrusu sana karşı haksızlık etmiştir. Zaten aralarında ortaklık ilişkileri bulunanların çoğu birbirine haksızlık ederler; yalnız iman edip dünya ve âhiret için yararlı işler yapmakta olanlar böyle değildir; ama onlar da o kadar az ki!' Dâvûd kendisini (böyle bir temsil ile) sınadığımızı düşündü. Bunun üzerine rabbinden kendisini bağışlamasını dileyerek secdeye kapandı ve bütünüyle O'na yöneldi."

(Sâd Sûresi; 24)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَفَعَهُ قَالَ:

« إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: أَنَا ثَالِثُ الشَّرِيكَيْنِ مَا لَمْ يَخُنْ أَحَدُهُمَا صَاحِبَهُ ، فَإِذَا خَانَهُ خَرَجْتُ مِنْ بَيْنِهِمْ»

Ebû Hüreyre'nin Hz. Peygamber'e (sav) ait olduğunu belirttiği (kudsî) bir hadiste

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: "Biri arkadaşına hainlik etmediği müddetçe, ben iki ortağın üçüncüsüyüm (onlara yardım eder ve onları korurum). Ama onlardan birisi diğerine hainlik ederse, ben aralarından çekilirim."

(Ebû Dâvûd, Büyû', 26)

206. İcâre: Kira Akdi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَالَ اِنّ۪ٓي اُر۪يدُ اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلٰٓى اَنْ تَأْجُرَن۪ي ثَمَانِيَ حِجَجٍۚ فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْراً فَمِنْ عِنْدِكَۚ وَمَٓا اُر۪يدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَۜ سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ مِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذٰلِكَ بَيْن۪ي وَبَيْنَكَۜ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّۜ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُولُ وَك۪يلٌ۟ ﴿٢٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"(Şuayb) dedi ki: Bana sekiz yıl çalışmana karşılık şu iki kızımdan birini sana nikâhlamak istiyorum. Eğer on yıla tamamlarsan artık o kendinden; yoksa sana ağırlık vermek istemem. İnşallah beni iyi kimselerden (işverenlerden) bulacaksın. (27)"
"Musa şöyle cevap verdi: Bu seninle benim aramdadır. Bu iki süreden hangisini doldurursam doldurayım, demek ki bana karşı husumet yok. Söylediklerimize Allah vekîldir. (28)"

(Kasas Sûresi; 27 - 28)

حَدَّثَنَا كَثِيرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ الْمُزَنِيُّ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«... وَالْمُسْلِمُونَ عَلَى شُرُوطِهِمْ ، إِلاَّ شَرْطًا حَرَّمَ حَلاَلاً أَوْ أَحَلَّ حَرَامًا.»

Kesîr b. Abdullah b. Amr b. Avf el-Müzenî'nin, babası aracılığıyla dedesinden naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Müslümanlar, helâli haram kılan ya da haramı helâl sayan bir şart olmadığı sürece, şartlarına bağlıdırlar."

(Tirmizî, Ahkâm, 17)

207. Faiz / Ribâ: Allah Alışverişi Helâl, Ribayı Haram Kıldı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلَّذ۪ينَ يَأْكُلُونَ الرِّبٰوا لَا يَقُومُونَ اِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذ۪ي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوٓا اِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰواۢ وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰواۜ فَمَنْ جَٓاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّه۪ فَانْتَهٰى فَلَهُ مَا سَلَفَۜ وَاَمْرُهُٓ اِلَى اللّٰهِۜ وَمَنْ عَادَ فَاُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِۜ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَث۪يمٍ ﴿٢٧٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Faiz yiyenler (kabirlerinden), şeytan çarpmış kimselerin cinnet nöbetinden kalktığı gibi kalkarlar. Bu hal onların, Alım-satım tıpkı faiz gibidir; demeleri yüzündendir. Hâlbuki Allah, alım-satımı helâl, faizi haram kılmıştır. Bundan sonra kime Rabbinden bir öğüt gelir de faizden vazgeçerse, geçmişte olan kendisinindir ve artık onun işi Allah'a kalmıştır. Kim tekrar faize dönerse, işte onlar cehennemliktir, orada devamlı kalırlar. (275) Allah faizi tüketir (Faiz karışan malın bereketini giderir), sadakaları ise bereketlendirir. Allah küfürde ve günahta ısrar eden hiç kimseyi sevmez. (276)"

(Bakara Sûresi; 275 - 276

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« الذَّهَبُ بِالذَّهَبِ، وَالْفِضَّةُ بِالْفِضَّةِ، وَالْبُرُّ بِالْبُرِّ، وَالشَّعِيرُ بِالشَّعِيرِ، وَالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ، وَالْمِلْحُ بِالْمِلْحِ، مِثْلاً بِمِثْلٍ، يَدًا بِيَدٍ، فَمَنْ زَادَ أَوِ اسْتَزَادَ فَقَدْ أَرْبَى ، الآخِذُ وَالْمُعْطِي فِيهِ سَوَاءٌ. »

Ebû Saîd el-Hudrî'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Altına karşılık altın, gümüşe karşılık gümüş, buğdaya karşılık buğday, arpaya karşılık arpa, hurmaya karşılık hurma, tuza karşılık tuz, eşit miktarda ve peşin olarak satılır. Her kim daha fazla verir veya alırsa muhakkak faiz uygulaması yapmıştır. Alanla veren bu hususta eşittir."

(Müslim, Müsâkât, 82)

208. Kamu Malı: Tüyü Bitmemiş Yetimin Hakkı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَغُلَّۜ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۚ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَٓاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَأْوٰيهُ جَهَنَّمُۜ وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿١٦٢﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hiçbir peygamber savaşanların hakkını zimmetine geçirmez. Kim böyle bir haksızlık yaparsa kıyamet günü, zimmetine geçirdiğini yüklenmiş olarak gelir; sonra herkese kazanmış olduğunun karşılığı, kimse haksızlığa uğratılmaksızın tastamam ödenir. (161)
Allah'ın rızâsını elde eden, Allah'ın gazabına uğrayan gibi olur mu hiç! Bunun varacağı yer cehennemdir; o ne kötü bir varış yeridir! (162)"

(Âl-i İmrân Sûresi; 161 - 162)

عَنْ ثَوْبَانَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ بَرِيءٌ مِنْ [ثَلاَثٍ]: الْكِبْرِ وَالْغُلُولِ وَالدَّيْنِ، دَخَلَ الْجَنَّةَ.»

Sevbân'dan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim şu üç şeyden uzak olarak ölürse cennete girer: Kibir, ganimet malına hainlik ve borç."

(Tirmizî, Siyer, 21; İbn Mâce, Sadakât, 12)

209. Rüşvet: Alan da Veren de Yanacaktır!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تَأْكُلُٓوا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَٓا
اِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَر۪يقاً مِنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin. Bile bile, günaha saparak, insanların mallarından bir kısmını yemeniz için onun bir parçasını yetkililere aktarmayın."

(Bakara Sûresi; 188)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ:

«لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ اَلرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي فِي الْحُكْمِ».

Ebû Hüreyre şöyle demiştir:

"Resûlullah (sav) mahkemede görüşülecek bir konu/dava için rüşvet verene de alana da lânet etmiştir."

(Tirmizî, Ahkâm, 9)

210. Hırsızlık: Başkasının Malına Tecavüz

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُٓوا اَيْدِيَهُمَا جَزَٓاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالاً مِنَ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِه۪ وَاَصْلَحَ فَاِنَّ اللّٰهَ يَتُوبُ عَلَيْهِۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٣٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hırsızlık eden erkek ve kadının yaptıklarına karşılık bir ceza, Allah'tan bir ibret olarak ellerini kesin. Allah güçlüdür, hikmet sahibidir. (38)
Kim bu haksız davranışından sonra tövbe eder ve halini düzeltirse bilsin ki Allah onun tövbesini kabul eder. Şüphe yok ki Allah çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir. (39)"

(Mâide Sûresi; 38 - 39)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ:

« لاَ يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلاَ يَسْرِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلاَ يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، ثُمَّ التَّوْبَةُ مَعْرُوضَةٌ بَعْدُ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Zina eden kişi, hem mümin olup hem zina edemez. Hırsızlık eden kişi, hem mümin olup hem çalamaz. İçki içen kişi, hem mümin olup hem içki içemez. (Şayet mümin olduğu hâlde bunlardan birini yapacak olursa) tevbe kapısı açıktır."

(Müslim, Îmân, 104; Buhârî, Mezâlim, 30)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ اِنَّمَا يُر۪يدُ الشَّيْطَانُ اَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَٓاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِۚ فَهَلْ اَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar, fal okları şeytan işi iğrenç şeylerdir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. (90)
Şeytan içki ve kumar yoluyla aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi? (91)"

(Mâide Sûresi; 90 - 91)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو:

« أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَالْكُوبَةِ وَالْغُبَيْرَاءِ...»

Abdullah b. Amr'dan nakledildiğine göre,

"Hz. Peygamber (sav), şarabı, kumarı, tavlayı ve darıdan yapılmış içkiyi yasaklamıştır."

(Ebû Dâvûd, Eşribe, 5)

212. İflas: Gerçek Müflis Âhiret Sermayesini Kaybedendir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

كَالَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُٓوا اَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَاَكْثَرَ اَمْوَالاً وَاَوْلَاداًۜ فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذ۪ي خَاضُواۜ اُو۬لٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۚ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"(Ey münafıklar! Sizin durumunuz da) sizden öncekilerin durumuna benziyor; üstelik onlar sizden daha güçlüydü, malları ve evlâtları daha çoktu. Onlar dünyadaki nasiplerinden haz duyup yararlandılar. Sizden öncekilerin kendi paylarından istifade ettikleri gibi siz de kendi nasibinizi elde edip yararlandınız. Siz de onların daldıkları gibi boş şeylere daldınız. İşte hem dünyada hem âhirette yaptıkları boşa gidenler bunlardır, asıl ziyana uğrayanlar da bunlardır."

(Tevbe Sûresi; 69)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ قَالَ:

«أَتَدْرُونَ مَا الْمُفْلِسُ؟» قَالُوا: الْمُفْلِسُ فِينَا مَنْ لَا دِرْهَمَ لَهُ وَلَا مَتَاعَ، فَقَالَ: «إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي، يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ، وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا، وَقَذَفَ هَذَا، وَأَكَلَ مَالَ هَذَا، وَسَفَكَ دَمَ هَذَا، وَضَرَبَ هَذَا، فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ، قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا عَلَيْهِ، أُخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ، ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ»

Ebû Hureyre'den nakledildiğine göre bir gün Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem:

"Müflis kimdir, biliyor musunuz?" diye sordu. Ashâbı, "Bize göre müflis, parası ve malı olmayan kimsedir." dediler. Bunun üzerine Hazret-i Peygamber, "Şüphesiz ki ümmetimin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekâtla gelir. Aynı zamanda şuna sövmüş, buna iftira etmiş, şunun malını yemiş, bunun kanını dökmüş ve şunu dövmüş bir halde gelir. bunun üzerine iyiliklerinin sevabı şuna buna verilir. Üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biterse, hak sahiplerinin günahları kendisine yüklenir. Sonra da cehenneme atılır."

(Müslim, Birr, 59)

213. Hayvan Hakları: Her Canlıya Merhamet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَا مِنْ دَٓابَّةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا طَٓائِرٍ يَط۪يرُ بِجَنَاحَيْهِ اِلَّٓا اُمَمٌ اَمْثَالُكُمْۜ
مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yeryüzünde yürüyen hayvanlar ve gökyüzünde iki kanadıyla uçan kuşlardan ne varsa hepsi sizin gibi topluluklardır. Biz kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık. Nihayet (hepsi) toplanıp rablerinin huzuruna getirileceklerdir."

(En'âm Sûresi; 38)

عَنْ سَهْلِ ابْنِ الْحَنْظَلِيَّةِ قَالَ:

مَرَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِبَعِيرٍ قَدْ لَحِقَ ظَهْرُهُ بِبَطْنِهِ، قَالَ:
«اتَّقُوا اللَّهَ فِي هَذِهِ الْبَهَائِمِ الْمُعْجَمَةِ فَارْكَبُوهَا وَكُلُوهَا صَالِحَةً.»

Sehl b. Hanzaliyye'den nakledildiğine göre,

Resûlullah (sav) açlıktan karnı sırtına yapışmış bir deveye rastladı ve "Bu dilsiz hayvanlar hakkında Allah'tan korkun. Onlara (binmeye) elverişli hâllerinde binin ve (yenmeye) elverişli hâllerinde onları yiyin." buyurdu.

(Ebû Dâvûd, Cihâd, 44)

214. Eti Helâl Olan Hayvanlar: Helâl ile Beslenme, Murdardan Sakınma

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَاِنَّهُ لَفِسْقٌۜ
وَاِنَّ الشَّيَاط۪ينَ لَيُوحُونَ اِلٰٓى اَوْلِيَٓائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْۚ
وَاِنْ اَطَعْتُمُوهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen hayvanlardan yemeyin. Kuşkusuz bu büyük günahtır. Gerçekten şeytanlar dostlarına, sizinle mücadele etmeleri için telkinde bulunurlar. Eğer onlara uyarsanız şüphesiz siz de Allah'a ortak koşmuş olursunuz."

(En'âm Sûresi; 121)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ؛

«أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنْ كُلِّ ذِى نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ، وَعَنْ كُلِّ ذِى مِخْلَبٍ مِنَ الطَّيْرِ.»

İbn Abbâs'tan nakledildiğine göre,

"Resûlullah (sav) azı dişi olan yırtıcı hayvanlar ile avını pençesiyle parçalayan kuşları(n yenilmesini) yasakladı."

(Müslim, Sayd, 16)

215. Avlanma Âdâbı: Allah'ın Adını Anarak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَٓا اُحِلَّ لَهُمْۜ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُۙ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُۘ فَكُلُوا مِمَّٓا اَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهِۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kendileri için nelerin helâl kılındığını sana soruyorlar. De ki: 'İyi ve temiz olanlar size helâl kılınmıştır.' Yırtıcı hayvanlardan olup Allah'ın size öğrettiği ile eğiterek avcı hale getirdiğiniz hayvanların sizin için yakaladıklarından da yiyin; üzerine Allah'ın adını da anın. Allah'tan korkun, şüphesiz Allah'ın hesabı pek çabuktur."

(Mâide Sûresi; 4)

عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) عَنِ الصَّيْدِ. قَالَ:

« إِذَا رَمَيْتَ سَهْمَكَ فَاذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ، فَإِنْ وَجَدْتَهُ قَدْ قَتَلَ فَكُلْ، إِلاَّ أَنْ تَجِدَهُ قَدْ وَقَعَ فِي مَاءٍ، فَإِنَّكَ لاَ تَدْرِى، الْمَاءُ قَتَلَهُ أَوْ سَهْمُكَ »

Adî b. Hâtim anlatıyor: Resûlullah'a (sav) av hakkında sordum. Şöyle buyurdu:

"Okunu attığın zaman Allah'ın adını an (besmele çek.) Şayet avı ölmüş olarak bulursan onu yiyebilirsin. Ama (ölmüş olan) av, suda ise o takdirde yeme! Çünkü ölümü suda (boğulmak)tan dolayı mı yoksa senin okun ile mi oldu bunu bilemezsin. "

(Müslim, Sayd, 7)

216. Miras ve Vasiyet: Mülkiyetin İntikali

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لِلرِّجَالِ نَص۪يبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَۖ وَلِلنِّسَٓاءِ نَص۪يبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ اَوْ كَثُرَۜ نَص۪يباً مَفْرُوضاً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Anne babanın ve yakınların bıraktıklarından erkeklere pay vardır; yine anne babanın ve akrabanın bıraktıklarından kadınlara da pay vardır; azından çoğundan, belli pay."

(Nisâ Sûresi; 7)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« اِقْسِمُوا الْمَالَ بَيْنَ أَهْلِ الْفَرَائِضِ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ...»

İbn Abbâs'tan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Miras malını hisse sahipleri arasında Allah'ın Kitabı'na göre taksim edin…"

(Müslim, Ferâiz, 4; Ebû Dâvûd, Ferâiz, 7)

217. Tazminat: Zararların Telâfisi

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَاۚ فَمَنْ عَفَا وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهُ عَلَى اللّٰهِۜ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bir kötülüğün karşılığı, onun gibi bir kötülüktür (ona denk bir cezadır). Ama kim affeder ve arayı düzeltirse onun mükâfatı Allah'a aittir. Şüphesiz O, zâlimleri sevmez."

(Şûrâ Sûresi; 40)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ:

مَا رَأَيْتُ صَانِعَةَ طَعَامٍ مِثْلَ صَفِيَّةَ، أَهْدَتْ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ إِنَاءً فِيهِ طَعَامٌ، فَمَا مَلَكْتُ نَفْسِي أَنْ كَسَرْتُهُ، فَسَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ عَنْ كَفَّارَتِهِ فَقَالَ: «إِنَاءٌ كَإِنَاءٍ وَطَعَامٌ كَطَعَامٍ».

Hz. Âişe anlatıyor:

"Safiyye kadar güzel yemek yapanı görmedim. O, Hz. Peygamber'e (sav) içerisinde yemek olan bir kap göndermişti. Ben de kendime hâkim olamadım, (kıskanıp) o kabı kırdım. Sonra da (pişman olup) Hz. Peygamber'e o kabın kefaretini (bedelini) sordum. O da, '(Kırılan) kap gibi bir kap, (dökülen) yemek gibi bir yemek.' buyurdu."

(Nesâî, İşratü'n-nisâ, 4; İbn Hanbel, VI, 149)

218. Emek: Kutsal Olan Çaba

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِه۪ۚ وَاِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bu durumda her kim mümin olarak dünya ve âhiret için yararlı işler yaparsa çabası asla inkâr edilmez, biz onu yazmaktayız."

(Enbiyâ Sûresi; 94)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ، قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ.»

Abdullah b. Ömer'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Çalışana ücretini, teri kurumadan verin."

(İbn Mâce, Rühûn, 4)

219. Dokunulmazlık: Can, Mal, Irz ve Hane Masuniyeti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِناً مُتَعَمِّداً فَجَزَٓاؤُ۬هُ جَهَنَّمُ خَالِداً ف۪يهَا
وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَاَعَدَّ لَهُ عَذَاباً عَظ۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Kim bir mümini kasden öldürürse cezası, içinde ebediyen kalacağı cehennemdir. Allah ona gazap etmiş, onu lânetlemiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır."

(Nisâ Sûresi; 93)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«... كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِرْضُهُ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"…Her Müslüman'ın bir başka Müslüman'a kanı, malı ve ırzı (şeref ve namusu) haramdır."

(Müslim, Birr, 32)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاللّٰهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِۚ فَمَا الَّذ۪ينَ فُضِّلُوا بِرَٓادّ۪ي رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ ف۪يهِ سَوَٓاءٌۜ اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah kiminize kiminizden daha fazla rızık verdi. Ama kendilerine fazla verilenler, rızıklarını ellerinin altındakilerle paylaşıp da onları bu hususta kendileriyle eşit hale getirmeye yanaşmıyorlar. Peki onlar Allah'ın nimetini inkâr etmiş olmuyorlar mı?"

(Nahl Sûresi; 71)

عَنْ عَائِشَةَ

أَنَّ امْرَأَةً سَرَقَتْ فَأُتِيَ بِهَا النَّبِيُّ ﷺ فَقَالُوا: مَنْ يَجْتَرِئُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ إِلاَّ أَنْ يَكُونَ أُسَامَةَ. فَكَلَّمُوا أُسَامَةَ فَكَلَّمَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «يَا أُسَامَةُ إِنَّمَا هَلَكَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ حِينَ كَانُوا إِذَا أَصَابَ الشَّرِيفُ فِيهِمُ الْحَدَّ تَرَكُوهُ وَلَمْ يُقِيمُوا عَلَيْهِ وَإِذَا أَصَابَ الْوَضِيعُ أَقَامُوا عَلَيْهِ لَوْ كَانَتْ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ لَقَطَعْتُهَا.»

Hz. Âişe anlatıyor:

"Bir kadın hırsızlık yaptı ve Hz. Peygamber'e (sav) getirildi. Dediler ki: 'Ancak Üsâme Resûlullah'a (sav) giderek (bu kadının affedilmesi konusunda) aracılık edebilir.' Üsâme ile konuştular, o da Hz. Peygamber ile konuştu. Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurdu:
'Ey Üsâme! İsrâiloğulları, halkın ileri gelenlerinden biri suç işlediğinde onu cezalandırmadıkları ama sıradan biri aynı suçu işleyince ceza tatbik ettikleri zaman helâk edildiler. Eğer (hırsızlık yapan) Muhammed'in kızı Fâtıma bile olsa onun da elini keserdim.'"

(Nesâî, Kat'u's-sârık, 6)

221. Kölelik ve İnsan Hürriyeti: İnsanlar Hür Doğar

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّۜ وَلَاَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ اَعْجَبَتْكُمْۚ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِك۪ينَ حَتّٰى يُؤْمِنُواۜ وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ اَعْجَبَكُمْۜ اُو۬لٰٓئِكَ يَدْعُونَ اِلَى النَّارِۚ وَاللّٰهُ يَدْعُٓوا اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِه۪ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيَاتِه۪ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İman etmedikleri sürece Allah'a ortak koşan kadınlarla evlenmeyin. Şundan emin olun ki imanlı bir câriye, sizin hoşunuza gitse de müşrik bir hür kadından iyidir. İman etmedikleri sürece Allah'a ortak koşan erkeklerle de kadınlarınızı evlendirmeyin. Şundan da emin olun ki imanlı bir köle, sizin hoşunuza gitse bile müşrik bir hür kişiden daha iyidir. Onlar insanları ateşe çağırırlar, Allah ise izni ile cennete ve bağışlanmaya çağırır, gerektikçe hatırlasınlar diye insanlara âyetlerini açıklar."

(Bakara Sûresi; 221)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُؤْمِنَةً، أَعْتَقَ اللَّهُ بِكُلِّ إِرْبٍ مِنْهَا إِرْبًا مِنْهُ مِنَ النَّارِ»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim mümin bir köleyi azat ederse, o kölenin her organına karşılık Allah da onun bir organını cehennemden azat eder."

(Müslim, Itk, 21)

222. Din Hürriyeti: Dinde Zorlama Yoktur

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَٓاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَٓاءَ فَلْيَكْفُرْۙ اِنَّٓا اَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَاراًۙ اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَاۜ وَاِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَٓاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِى الْوُجُوهَۜ بِئْسَ الشَّرَابُۜ وَسَٓاءَتْ مُرْتَفَقاً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ve de ki: Gerçek, rabbinizden gelendir. Artık dileyen iman etsin dileyen inkâr etsin. Biz, zalimler için alevleri kendilerini çepeçevre kuşatan bir ateş hazırladık. (Susuzluktan) imdat dileyecek olsalar buna, erimiş maden gibi yüzleri haşlayan bir su ile cevap verilir. Ne fena bir içecek ve ne kötü bir barınak!"

(Kehf Sûresi; 29)

عَنْ أَبِي حَازِمٍ قَالَ أَخْبَرَنِي سَهْلٌ – (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) يَعْنِي ابْنَ سَعْدٍ– قَالَ قَالَ النَّبِيُّ (ﷺ) يَوْمَ خَيْبَرَ

«...فَوَاللَّهِ لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلاً خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ.»

Ebû Hâzim'in, Sehl b. Sa'd'dan (ra) rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) Hayber Savaşı sırasında (Hz. Ali'ye) şöyle demiştir:

"…Allah'a yemin ederim ki senin vasıtanla Allah'ın bir kişiye hidayet vermesi, kırmızı develerin olmasından daha hayırlıdır."

(Buhârî, Cihâd, 143)

223. Neslin Korunması: Onurlu Bir Nesil

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ اِمَاماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlar, 'Ey rabbimiz!' derler, 'Bize mutluluk getirecek eşler ve çocuklar bahşet; bizi günahtan sakınanlara öncü yap!' "

(Furkân Sûresi; 74)

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي بَكْرَةَ عَنْ أَبِيهِ ذَكَرَ النَّبِيَّ ﷺ قَعَدَ عَلَى بَعِيرِهِ، وَأَمْسَكَ إِنْسَانٌ بِخِطَامِهِ أَوْ بِزِمَامِهِ... قَالَ:

«فَإِنَّ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ بَيْنَكُمْ حَرَامٌ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا، فِي شَهْرِكُمْ هَذَا، فِي بَلَدِكُمْ هَذَا...»

Abdurrahman b. Ebû Bekre'nin naklettiğine göre, babası (Ebû Bekre) şöyle anlatmıştır: Hz. Peygamber (sav) (Veda Haccı'nda) devesinin üstüne oturdu, bir adam da devenin yularını tutuyordu. Sonra insanlara şöyle hitap etti:

"(Ey insanlar!) Bu (Zilhicce) ayınızda, bu (Mekke) şehrinizde bu (Kurban Bayramı) gününüz nasıl mukaddes ise kanlarınız, mallarınız ve ırzlarınız (şeref ve namusunuz) da aynı şekilde mukaddestir."

(Buhârî, İlim, 9; Müslim, Kasâme, 30)

224. Nesep: Kimlik ve Aidiyet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلَّذ۪ينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِر۪ينَ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِن۪ينَۜ اَيَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَم۪يعاًۜ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Müminleri bırakıp kâfirleri dost edinenler, onların yanında izzet mi arıyorlar? Bilsinler ki bütün izzet yalnızca Allah'a aittir."

(Nisâ Sûresi; 139)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«... مَنْ بَطَّأَ بِهِ عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"…İşi/ameli kendisini geri bırakan kimseyi, soyu ileriye geçirmez."

(Müslim, Zikir, 38)

225. Irkçılık: Kokuşmuş Câhiliye Zihniyeti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِذْ جَعَلَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا ف۪ي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَك۪ينَتَهُ عَلٰى رَسُولِه۪ وَعَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوٰى وَكَانُٓوا اَحَقَّ بِهَا وَاَهْلَهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يماً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İnkâra sapmış olanlar o zaman kalplerini o gurura, Câhiliye dönemine ait büyüklenme duygusuna kaptırmışlardı, Allah da resulünün ve müminlerin gönüllerine huzur ve güven duygusu verdi, onları takvâ sözüne bağlı kıldı. Zaten onlar bu sözü hak etmişlerdi, onlar buna lâyıktı. Allah her şeyi hakkıyla bilmektedir."

(Feth Sûresi; 26)

عَنْ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ؛ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

«لَيْسَ مِنَّا مَنْ دَعَا إِلَى عَصَبِيَّةٍ ، وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ قَاتَلَ عَلَى عَصَبِيَّةٍ ، وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ مَاتَ عَلَى عَصَبِيَّةٍ.»

Cübeyr b. Mut'im'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Irkçılığa çağıran bizden değildir. Irkçılık davası uğruna savaşan bizden değildir. Irkçılık davası uğruna ölen bizden değildir."

(Ebû Dâvûd, Edeb, 111-112)

226. Hukukî İhtilâfların Çözümü: Sulh, Her Zaman Hayırlıdır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزاً اَوْ اِعْرَاضاً فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَٓا اَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحاًۜ وَالصُّلْحُ خَيْرٌۜ وَاُحْضِرَتِ الْاَنْفُسُ الشُّحَّۜ وَاِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يراً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Eğer bir kadın kocasının kötü muamelesinden yahut yüz çevirmesinden endişe ederse aralarında bir uzlaşmaya varmalarında onlara günah yoktur ve sulh hayırlıdır. Nefisler de cimriliğe meyillidir. Eğer güzel davranır ve Allah'a itaatsizlikten sakınırsanız bilin ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

(Nisâ Sûresi; 128)

عَنْ [عَبْدِ اللَّهِ] بْنِ أَبِي أَوْفَى قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«[إِنَّ] اللَّهَ مَعَ الْقَاضِي مَا لَمْ يَجُرْ. فَإِذَا جَارَ تَخَلَّى عَنْهُ وَلَزِمَهُ الشَّيْطَانُ.»

Abdullah b. Ebû Evfâ'nın naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah, haksızlık etmediği sürece hâkimle beraberdir. Haksızlık yaparsa Allah ondan uzaklaşır, şeytan onunla beraber olur. "

(Tirmizî, Ahkâm, 4)

227. Şahitlik: İnsanî Bir Ödev

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كُونُوا قَوَّام۪ينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَٓاءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَب۪ينَۚ اِنْ يَكُنْ غَنِياًّ اَوْ فَق۪يراً فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰٓى اَنْ تَعْدِلُواۚ وَاِنْ تَلْوُٓا اَوْ تُعْرِضُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يراً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Kendinizin veya anne babanızın ve akrabanızın aleyhine de olsa adaletten asla ayrılmayan, Allah için şahitlik eden kimseler olun. (İnsanlar) zengin olsunlar, yoksul olsunlar Allah onlara sizden daha yakındır. Öyleyse siz hislerinize uyup adaletten ayrılmayın. Eğer adaletten sapar veya üzerinize düşeni yapmaktan geri durursanız bilin ki Allah yaptığınız her şeyden haberdardır."

(Nisâ Sûresi; 135)

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي بَكْرَةَ عَنْ أَبِيهِ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

«أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ؟» ثَلاَثًا. قُلْنَا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: «الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ.» وَكَانَ مُتَّكِئًا فَجَلَسَ فَقَالَ: «أَلاَ وَقَوْلُ الزُّورِ وَشَهَادَةُ الزُّورِ، أَلاَ وَقَوْلُ الزُّورِ وَشَهَادَةُ الزُّورِ» فَمَا زَالَ يَقُولُهَا حَتَّى قُلْتُ : لاَ يَسْكُتُ.

Abdurrahman b. Ebû Bekre'nin naklettiğine göre, babası (Ebû Bekre) (ra) şöyle anlatmaktadır:

"Resûlullah (sav) üç kere, 'Size büyük günahların en büyüğünü söyleyeyim mi?' buyurdu. 'Evet söyle yâ Resûlallah!' dedik. Bunun üzerine Resûlullah, 'Allah'a ortak koşmak ve anne-babaya saygısızlık/kötülük etmektir.' buyurdu. Sonra arkasına yaslanmış hâldeyken doğruldu ve şöyle dedi: 'Dikkat edin (bir de) yalan söylemek ve yalancı şahitlik yapmaktır. Dikkat edin (bir de) yalan söylemek ve yalancı şahitlik yapmaktır.' Bu cümleyi o kadar çok tekrarladı ki 'Susmayacak.' dedim."

(Buhârî, Edeb, 6)

228. Yemin: Allah'ı Şahit Tutmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاَوْفُوا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْك۪يدِهَا
وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَيْكُمْ كَف۪يلاًۜ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Antlaşma yaptığınız zaman Allah'a verdiğiniz sözü yerine getirin; Allah'ı kendinize kefil tutarak kesinliğe kavuşturduktan sonra yeminlerinizi bozmayın. Unutmayın ki yaptıklarınızı Allah bilmektedir."

(Nahl Sûresi; 91)

إِنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

«اَلْحَلِفُ مَنْفَقَةٌ لِلسِّلْعَةِ مَمْحَقَةٌ لِلْبَرَكَةِ.»

Ebû Hüreyre'nin işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"Yemin, alışverişte kâr getirir (ama) bereketi götürür."

(Ebû Dâvûd, Büyû', 6; Nesâî, Büyû', 3)

229. Suç ve Ceza: Kabahatler ve Müeyyideler

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۜ وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ اِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰىۜ اِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذ۪ينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَۜ وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِه۪ۜ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَص۪يرُ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez (taşıdığı, kendi günah yüküdür). Günah yükü ağır gelen kimse onun taşınması için yardım çağrısında bulunsa -çağrılan yakını bile olsa- o yükten hiçbir şeyi başkası üzerine alamaz. Sen ancak, görmedikleri halde rablerinden korkanları ve namazı özenle kılanları uyarabilirsin. Kim arınırsa sadece kendi yararına arınmış olur. Her şeyin sonu Allah'a varır."

(Fâtır Sûresi; 18)

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ عَمْرِو بْنِ الأَحْوَصِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ :

سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ فِى حَجَّةِ الْوَدَاعِ:

«...أَلاَ لاَ يَجْنِى جَانٍ إِلاَّ عَلَى نَفْسِهِ. وَلاَ يَجْنِى وَالِدٌ عَلَى وَلَدِهِ وَلاَ مَوْلُودٌ عَلَى وَالِدِهِ...»

Süleyman b. Amr b. Ahvas'ın naklettiğine göre, babası şunları anlatmıştır: Hz. Peygamber'in (sav) Veda Haccı'nda şöyle buyurduğunu işittim:

"…Bilesiniz ki kişi ancak kendi işlediği suçtan sorumludur. Baba, evlâdının suçundan, evlât da babasının suçundan dolayı cezalandırılmaz.…"

(İbn Mâce, Menâsik, 76)

230. İyilik ve Kötülük

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

مَنْ جَٓاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَاۚ وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ اٰمِنُونَ ﴿٨٩﴾

وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِۜ

هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kim (ilâhî huzura) iyilikle gelirse ona daha iyisi verilir; o gün onlar kıyamet dehşetinden de etkilenmezler. (89)

Ama kimler de kötülükle gelirse işte onlar yüzüstü cehenneme atılırlar. Yaptıklarınızın karşılığından başkasını mı göreceksiniz? (90)"

(Neml Sûresi; 89 - 90)

عَنْ وَابِصَةَ بْنِ مَعْبَدٍ الأَسَدِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) قَالَ:

«... الْبِرُّ مَا اطْمَأَنَّتْ إِلَيْهِ النَّفْسُ وَاطْمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ، وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي النَّفْسِ وَتَرَدَّدَ فِي الصَّدْرِ وَإِنْ أَفْتَاكَ النَّاسُ وَأَفْتَوْكَ.»

Vâbisa b. Ma'bed el-Esedî'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"…İyilik, gönlünü huzura kavuşturan ve içine sinen şeydir; kötülük ise insanlar sana fetva verseler bile, gönlünü huzursuz eden ve içinde kuşku bırakan şeydir."

(Dârimî, Büyû', 2)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَاَنْتُمْ حُرُمٌۜ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّداً فَجَزَٓاءٌ مِثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِه۪ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ هَدْياً بَالِغَ الْكَعْبَةِ اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسَاك۪ينَ اَوْ عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَاماً لِيَذُوقَ وَبَالَ اَمْرِه۪ۜ عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَۜ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللّٰهُ مِنْهُۜ وَاللّٰهُ عَز۪يزٌ ذُوانْتِقَامٍ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! İhramda iken av hayvanlarını öldürmeyin. Sizden kim böyle bir hayvanı kasten öldürürse öldürdüğüne denk bir evcil hayvanı ceza olarak öder. Bunu -Kâbe'ye ulaştırılacak bir kurbanlık olmak üzere- aranızdan adalet sahibi iki kişi takdir eder. Yahut o kişi, yoksulları doyurarak veya ona denk olacak kadar oruç tutarak bir kefâret öder ki böylece yaptığı fiilin vebalini tatmış olsun. Allah geçmişi affetmiştir. Fakat kim bunu yeniden işlerse Allah onun cezasını verir. Allah suçlunun hakkından gelen mutlak güç sahibidir."

(Mâide Sûresi; 95)

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«مَا مِنْ مُصِيبَةٍ يُصَابُ بِهَا الْمُسْلِمُ إِلاَّ كُفِّرَ بِهَا عَنْهُ حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا.»

Hz. Âişe'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Müslüman'ın başına gelen her musibet, hatta batan bir diken bile, onun günahlarına kefaret olur."

(Müslim, Birr, 49)

232. Cinayet: Bir İnsana Kıymak Bütün İnsanlığa Kıymak Gibidir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَۚ كَتَبْنَا عَلٰى بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪لَ اَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْساً بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِي الْاَرْضِ فَكَاَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَم۪يعاًۜ وَمَنْ اَحْيَاهَا فَكَاَنَّمَٓا اَحْيَا النَّاسَ جَم۪يعاًۜ وَلَقَدْ جَٓاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِۘ ثُمَّ اِنَّ كَث۪يراً مِنْهُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ فِي الْاَرْضِ لَمُسْرِفُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İşte bundan dolayı İsrâiloğulları'na şöyle yazmıştık: "Bir cana kıymaya veya yeryüzünde fesat çıkarmaya karşılık olması dışında, kim bir kimseyi öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir can kurtarırsa bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur." Şüphesiz peygamberlerimiz onlara apaçık deliller getirdiler. Ama bundan sonra da onların çoğu yeryüzünde taşkınlık göstermektedirler."

(Mâide Sûresi; 32)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ:

«لَزَوَالُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَى اللَّهِ مِنْ قَتْلِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ.»

Abdullah b. Amr'dan nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah katında dünyanın yok olması, bir Müslüman'ın öldürülmesinden daha hafiftir."

(Tirmizî, Diyât, 7; Nesâî, Muhârebe, 2)

233. Kısas: Suç ve Cezada Denklik

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهٖۜ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِر۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Cezalandırmak isterseniz size yapıldığı kadarıyla cezalandırın, fakat sabır gösterirseniz bilin ki sabırlı davrananlar için bu muhakkak daha hayırlıdır."

(Nahl Sûresi; 126)

عَنْ أَبِي شُرَيْحٍ الْخُزَاعِيِّ أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) قَالَ:

«مَنْ أُصِيبَ بِقَتْلٍ أَوْ خَبْلٍ فَإِنَّهُ يَخْتَارُ إِحْدَى ثَلاَثٍ إِمَّا أَنْ يَقْتَصَّ وَإِمَّا أَنْ يَعْفُوَ وَإِمَّا أَنْ يَأْخُذَ الدِّيَةَ فَإِنْ أَرَادَ الرَّابِعَةَ فَخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ وَمَنِ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ»

Ebû Şürayh el-Huzâî'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Cinayet veya yaralanma gibi bir cürüme maruz kalan kişi (ya da velîsi) şu üç şeyden birini seçer: Ya (hukukun eliyle suça denk bir müeyyide yani) kısas ister ya affeder ya da diyet alır. Dördüncü bir şey isterse onu engelleyin. Kim de bundan sonra sınırı aşarsa onun için acı verici bir azap vardır."

(Ebû Dâvûd, Diyât, 3)

234. Kan Davası: Hukuku Yok Sayan Cahiliye Âdeti

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَۜ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْماً لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yoksa Câhiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Gerçeği kesin olarak bilip kabul eden kimseler için Allah'tan daha güzel hüküm sahibi kim olabilir?"

(Mâide Sûresi; 50)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) :

« أَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فِى الدِّمَاءِ.»

Abdullah (b. Mes'ûd) tarafından nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet günü insanlar arasında hüküm verilirken ilk görülecek dava, kan davasıdır."

(Müslim, Kasâme, 28; Buhârî, Rikâk, 48)

235. İntihar: Allah’ın Verdiği Cana Kıymak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِه۪ وَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Ey iman edenler! Allah’a karşı gereği gibi saygılı olun ve ancak müslüman olarak can verin.”

(Âl-i İmrân Sûresi; 102)

حَدَّثَنَا جُنْدُبُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ... قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«كَانَ فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ رَجُلٌ بِهِ جُرْحٌ، فَجَزِعَ فَأَخَذَ سِكِّينًا فَحَزَّ بِهَا يَدَهُ،

فَمَا رَقَأَ الدَّمُ حَتَّى مَاتَ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ:

بَادَرَنِي عَبْدِي بِنَفْسِهِ حَرَّمْتُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ.»

Cündüb b. Abdullah’tan nakledildiğine göre,…Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Sizden önceki ümmetlerden birinde yaralı bir adam vardı.
Yaranın acısına dayanamadığından bir bıçak alıp elini kesti.
Kanaması durmadı ve sonunda öldü.
Bunun üzerine Yüce Allah, ‘Kulum, kendisi konusunda benden daha acele davran(arak canına kıy)dı. Ben de ona cenneti haram kıldım.’ buyurdu.”

(Buhârî, Enbiyâ, 50)

236. Zina: Öz Saygının ve İffetin Yitimi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذٖينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهاً اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتٖى حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَاماًۙ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlar, Allah ile birlikte başka bir tanrıya tapmazlar; haksız yere, Allah'ın dokunulmaz kıldığı insan hayatına kıymazlar, zina etmezler. Zira (bilirler ki) bunları işleyen kimse cezasını bulacak."

(Furkân Sûresi; 68)

عَنِ ابْنِ بُرَيْدَةَ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) لِعَلِيٍّ:

« يَا عَلِيُّ لاَ تُتْبِعِ النَّظْرَةَ النَّظْرَةَ ، فَإِنَّ لَكَ الأُولَى وَلَيْسَتْ لَكَ الآخِرَةُ. »

İbn Büreyde'nin, babasından naklettiğine göre, Resûlullah (sav) Hz. Ali'ye şöyle buyurmuştur:

"Ey Ali! Bir bakışa ikincisini ekleme! Çünkü ilk bakış (kasıtsız olduğundan) senin için affedilmiştir. Sonraki bakışa ise hakkın yoktur."

(Ebû Dâvûd, Nikâh, 42-43; Tirmizî, Edeb, 28)

BÖLÜM VII

TARİH VE MEDENİYET

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَقَدْ بَعَثْنَا ف۪ي كُلِّ اُمَّةٍ رَسُولاً اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَۚ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللّٰهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُۜ فَس۪يرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّب۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Andolsun ki biz her ümmete, "Allah'a kulluk edin, sahte tanrılardan uzak durun" diyen bir elçi gönderdik. Onlardan kimini Allah doğru yola iletti, kimileri de saptırılmayı hak ettiler. Yeryüzünü dolaşın da hak dini yalanlayanların âkıbetinin ne olduğunu görün."

(Nahl Sûresi; 36)

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ:

«مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَوْقَدَ نَارًا فَجَعَلَ الْجَنَادِبُ وَالْفَرَاشُ يَقَعْنَ فِيهَا وَهُوَ يَذُبُّهُنَّ عَنْهَا وَأَنَا آخِذٌ بِحُجَزِكُمْ عَنِ النَّارِ وَأَنْتُمْ تَفَلَّتُونَ مِنْ يَدِى.»

Câbir'in (r.a) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Benim ve sizin durumunuz, (gece) yaktığı ateşe üşüşen böceklerle pervanelere engel olmaya çalışan adamın durumuna benzer. Ben sizi ateşten korumak için kuşaklarınızdan tutuyorum, siz ise benim elimden kaçıp ateşe girmeye çalışıyorsunuz."

(Müslim, Fedâil, 19)

238. Hz. Âdem ve Hz. Nuh: İnsanlığın İki Atası

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحاً اِلٰى قَوْمِه۪ فَلَبِثَ ف۪يهِمْ اَلْفَ سَنَةٍ اِلَّا خَمْس۪ينَ عَاماًۜ فَاَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾ فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَصْحَابَ السَّف۪ينَةِ وَجَعَلْنَاهَٓا اٰيَةً لِلْعَالَم۪ينَ ﴿١٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Vaktiyle biz Nûh'u kendi kavmine resul olarak göndermiştik. Nûh, bin yıldan elli yıl daha az bir süreyle onların arasında kaldı. Sonunda zulümlerini sürdürürlerken onları tûfan yakaladı. (14)

Fakat biz Nûh'u ve gemidekileri kurtardık ve bunu bütün insanlık için bir ibret yaptık." (15)

(Ankebût Sûresi; 14 - 15)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ قَالَ:

«...وَالنَّاسُ بَنُو آدَمَ وَآدَمُ مِنْ تُرَابٍ.»

Ebû Hüreyre'den (ra) nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"...İnsanlar Âdem'in çocuklarıdır, Âdem ise topraktandır."

(Tirmizî, Menâkıb, 74)

239. Hz. İbrâhim ve Tevhid Sınavı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَحَٓاجَّهُ قَوْمُهُۜ قَالَ اَتُحَٓاجُّٓونّ۪ي فِي اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰينِۜ وَلَٓا اَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِه۪ٓ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ رَبّ۪ي شَيْـٔاًۜ وَسِعَ رَبّ۪ي كُلَّ شَيْءٍ عِلْماًۜ اَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾ وَكَيْفَ اَخَافُ مَٓا اَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِه۪ عَلَيْكُمْ سُلْطَاناًۜ فَاَيُّ الْفَر۪يقَيْنِ اَحَقُّ بِالْاَمْنِۚ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَۢ ﴿٨١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kavmi onunla tartışmaya girişti. Dedi ki: 'Beni doğru yola iletmişken Allah hakkında benimle tartışmaya mı kalkışıyorsunuz? Hem sizin ona ortak koştuklarınızdan ben korkmam; ancak Rabbim'in bir şey dilemiş olması başka. Rabbim'in ilmi her şeyi kuşatmıştır. Hâlâ düşünüp öğüt almayacak mısınız?' (80) 'Allah'ın, size, hakkında hiçbir delil indirmediği şeyleri ona ortak koşmaktan korkmuyorsunuz da, ben sizin ortak koştuğunuz şeylerden ne diye korkayım? Öyle ise iki taraftan hangisi güvende olmaya daha layıktır?
Eğer biliyorsanız söyleyin.'(81)"

(En'âm Sûresi; 80 - 81)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَنِي خَلِيلاً كَمَا اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلاً فَمَنْزِلِي وَمَنْزِلُ إِبْرَاهِيمَ فِي الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تِجَاهَيْنِ...»

Abdullah b. Amr'ın naklettiğine göre,

Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
"Şüphesiz Allah, İbrâhim'i dost edindiği gibi beni de dost edindi. (Bu sebeple) kıyamet günü cennette benim yerim ile İbrâhim'in yeri karşı karşıyadır…"

(İbn Mâce, Sünnet, 11)

240. Hz. Yakub ve Hz. Yusuf

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَن۪ي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَن۪ي مِنْ تَأْو۪يلِ الْاَحَاد۪يثِۚ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
اَنْتَ وَلِيّ۪ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۚ تَوَفَّن۪ي مُسْلِماً وَاَلْحِقْن۪ي بِالصَّالِح۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Ey rabbim! Bana iktidar verdin ve bana rüyaların yorumunu da öğrettin.
Ey gökleri ve yeri yaratan! Dünyada da âhirette de beni yönetip himaye eden sensin.
Müslüman olarak canımı al ve beni iyi kulların arasına kat!"
(Yûsuf Sûresi; 101)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«اَلْكَرِيمُ ابْنُ الْكَرِيمِ ابْنِ الْكَرِيمِ ابْنِ الْكَرِيمِ يُوسُفُ بْنُ يَعْقُوبَ بْنِ إِسْحَاقَ
بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِمِ السَّلاَمُ.»

İbn Ömer'den (ra) nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:
"Kerim oğlu Kerim oğlu Kerim oğlu Kerim;
İbrâhim'in oğlu İshak'ın oğlu Yakub'un oğlu Yusuf'tur."
(Buhârî, Enbiyâ, 19)

241. Hz. Musa ve Hz. Harun: Risalet Zincirinin İki Kardeş Halkası

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ ل۪ي صَدْر۪يۙ ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ ل۪ٓي اَمْر۪يۙ ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَان۪يۙ ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْل۪يۖ ﴿٢٨﴾ وَاجْعَلْ ل۪ي وَز۪يراً مِنْ اَهْل۪يۙ ﴿٢٩﴾ هٰرُونَ اَخِيۙ ﴿٣٠﴾ اُشْدُدْ بِه۪ٓ اَزْر۪يۙ ﴿٣١﴾ وَاَشْرِكْهُ ف۪ٓي اَمْر۪يۙ ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَث۪يراًۙ ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ كَث۪يراًۜ ﴿٣٤﴾ اِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَص۪يراً ﴿٣٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Mûsâ: "Rabbim!" dedi, "Kalbime genişlik ver. (25)
İşimi bana kolaylaştır. (26) Dilimden düğümü çöz, (27)
Ki sözümü iyi anlasınlar. (28) Yakınlarımdan birini bana yardımcı ver. (29)
Kardeşim Hârûn'u. (30) Onunla gücümü pekiştir. (31)
Onu da görevime ortak et. (32) Ta ki seni bol bol tesbih edelim. (33)
Ve seni çok analım. (34) Kuşkusuz sen bizi görmektesin." (35)

(Tâhâ Sûresi; 25 - 35)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ

لَمَّا قَسَمَ النَّبِيُّ ﷺ قِسْمَةَ حُنَيْنٍ قَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ مَا أَرَادَ بِهَا وَجْهَ اللَّهِ.
فَأَتَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ فَأَخْبَرْتُهُ ، فَتَغَيَّرَ وَجْهُهُ ثُمَّ قَالَ:
«رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَى مُوسَى، لَقَدْ أُوذِىَ بِأَكْثَرَ مِنْ هَذَا فَصَبَرَ.»

Abdullah (b. Mes'ûd) (ra) anlatıyor:

"Peygamber (sav) Huneyn ganimetlerini taksim ettiğinde, ensardan bir adam, '(Resûlullah) bu taksimde Allah'ın rızasını gözetmemiştir.' dedi. Bunun üzerine Peygamber'e (sav) geldim ve söyleneni kendisine aktardım. Yüzünün rengi değişti ve şöyle buyurdu: 'Allah'ın rahmeti Musa'nın üzerine olsun! Ona, bundan daha fazla eziyet edilmişti de o sabretmişti.' "

(Buhârî, Meğâzî, 57)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ عِلْماًۚ وَقَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذٖى فَضَّلَنَا عَلٰى كَثٖيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنٖينَ
﴿١٥﴾ وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوُدَ وَقَالَ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَاُوتٖينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍۜ
اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبٖينُ ﴿١٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Şüphesiz biz Dâvûd'a ve Süleyman'a da bir ilim verdik. 'Bizi Mümin kullarının birçoğundan üstün kılan Allah'a hamdolsun!' dediler. (15)
Süleyman Dâvûd'un yerine geçti. Dedi ki: 'Ey insanlar! Bize kuş dili öğretildi ve bize her şeyden gerektiği kadar verildi. Doğrusu bu apaçık bir lutuftur.' (16)"

(Neml Sûresi; 15 - 16)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ (رَضِىَ اللَّهُ عَنْهُمَا) أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:

«أَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ صِيَامُ دَاوُدَ كَانَ يَصُومُ نِصْفَ الدَّهْرِ وَأَحَبُّ الصَّلاَةِ
إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ صَلاَةُ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ كَانَ يَرْقُدُ شَطْرَ اللَّيْلِ ثُمَّ يَقُومُ ثُمَّ يَرْقُدُ آخِرَهُ...»

Abdullah b. Amr b. Âs'tan (r.anhuma) rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'ın en çok hoşnut olduğu oruç, Dâvûd'un (as) orucudur. O, yılın yarısını oruçlu geçirirdi. Yüce Allah'ın en çok hoşnut olduğu namaz da Dâvûd'un (as) namazıdır. O, gecenin yarısını uyku ile geçirir, sonra kalkıp namaz kılar, sonra gecenin kalanında yine uyurdu…"

(Müslim, Sıyâm, 190)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَقَدْ كَفَرَ الَّذ۪ينَ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَس۪يحُ ابْنُ مَرْيَمَۜ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللّٰهِ شَيْـٔاً اِنْ اَرَادَ اَنْ يُهْلِكَ الْمَس۪يحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهُ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ جَم۪يعاًۜ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَاۜ يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"'Allah, Meryem oğlu Mesîh'in kendisidir' diyenler hiç şüphesiz kafir olmuşlardır. De ki: 'Eğer Allah, Meryem oğlu Mesîh'i, annesini ve yeryüzünde bulunanların tamamını helâk etmek isterse, kim Allah'ın gücüne karşı durabilir!' Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin hükümranlığı Allah'a aittir. O dilediğini yaratır. Allah her şeye kadirdir."

(Mâide Sûresi; 17)

حَدَّثَنَا عُبَادَةُ بْنُ الصَّامِتِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«مَنْ قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ [لاَ شَرِيكَ لَهُ] وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّ عِيسَى عَبْدُ اللَّهِ وَابْنُ أَمَتِهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ أَدْخَلَهُ اللَّهُ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةِ شَاءَ.»

Ubâde b. Sâmit'in naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim 'Allah'tan başka ilâh olmadığına, O'nun tek (ve ortaksız) olduğuna, Muhammed'in O'nun kulu ve resûlü olduğuna, İsa'nın da Allah'ın kulu ve O'nun kadın kulunun oğlu olduğuna, Allah'ın (ol!) kelimesi neticesinde Meryem'e bahşedildiğine ve (babasız dünyaya gelmesi bakımından) O'ndan bir ruh olduğuna, cennetin hak, cehennemin de hak olduğuna şehâdet ediyorum.' derse, Allah onu cennetin sekiz kapısından hangisini dilerse o kapıdan cennete koyar."

(Müslim, Îmân, 46)

244. Hızır: Ansızın Gelen İlâhî Yardım

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَوَجَدَا عَبْداً مِنْ عِبَادِنَٓا اٰتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْماً ﴿٦٥﴾
قَالَ لَهُ مُوسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰٓى اَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْداً ﴿٦٦﴾
قَالَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَط۪يعَ مَعِيَ صَبْراً ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا لَمْ تُحِطْ بِه۪ خُبْراً ﴿٦٨﴾
قَالَ سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ صَابِراً وَلَٓا اَعْص۪ي لَكَ اَمْراً ﴿٦٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Derken, kullarımızdan birini buldular ki ona katımızdan bir rahmet vermiş ve ona nezdimizden bir ilim öğretmiştik. (65) Mûsâ ona, 'Senin öğrendiğin doğruya ulaştıran bilgiden bana da öğretmen için sana tâbi olayım mı?' dedi. (66) O kul, 'Doğrusu sen benimle beraberliğe sabredemezsin, (iç yüzünü) kavrayamadığın bir şeye nasıl sabredersin?' dedi. (67-68) Mûsâ, 'İnşallah sen beni sabreder bulacaksın. Senin sözünden dışarı çıkmam' dedi. (69)"

(Kehf Sûresi; 65 - 69)

حَدَّثَنَا أُبَيُّ بْنُ كَعْبٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

... «يَرْحَمُ اللَّهُ مُوسَى، لَوَدِدْنَا لَوْ صَبَرَ حَتَّى يُقَصَّ عَلَيْنَا مِنْ أَمْرِهِمَا.»

Übey b. Kâb'ın naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav)… (Musa ile Hızır kıssasını anlattıktan sonra) şöyle buyurmuştur:

"Allah Musa'ya rahmet eylesin. Keşke sabretseydi de (aralarında başka olaylar geçseydi) bize o ikisinin yapacağı diğer şeyler de anlatılsaydı."

(Buhârî, İlim, 44)

245. Diğer Peygamberler: Nübüvvet Zincirinin Halkaları

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُو۬لُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْۜ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَۙ لَمْ يَلْبَثُوٓا اِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍۜ بَلَاغٌۚ فَهَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Azim ve kararlılık sahibi peygamberlerin sabrettikleri gibi sen de sabret. Onlar için de acele etme. Başlarına geleceği vaktiyle söylenen şeyleri gördüklerinde sanki gündüzün kısa bir süresini yaşamış gibi olacaklar. Tebliğ konusu işte budur; hiç günaha sapanlardan başkası helâk edilir mi?"

(Ahkâf Sûresi; 35)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«... وَالْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِعَلاَّتٍ، أُمَّهَاتُهُمْ شَتَّى، وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"...Peygamberler, anneleri ayrı, babaları bir kardeşlerdir, dinleri de birdir."

(Buhârî, Enbiyâ, 48)

246. Geçmiş Ümmetler: Tarihi İbretle Okumak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

هُوَ الَّـذ۪ٓي اَخْرَجَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِۜ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللّٰهِ فَاَتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ ف۪ي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِاَيْد۪يهِمْ وَاَيْدِي الْمُؤْمِن۪ينَ فَاعْتَبِرُوا يَٓا اُو۬لِي الْاَبْصَارِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ehl-i kitap'tan inkâr edenleri ilk sürgünde yurtlarından çıkaran O'dur. Siz onların çıkacaklarına ihtimal vermemiştiniz. Onlar da kalelerinin kendilerini Allah'a karşı koruyacağını sanmışlardı. Ama Allah'ın azabı hiç beklemedikleri bir yerden geliverdi; Allah yüreklerine korku düşürdü; öyle ki evlerini hem kendi elleriyle hem de Mümin'lerin elleriyle yıkıyorlardı. O halde ibret alın, ey akıl sahipleri!"

(Haşr Sûresi; 2)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«لَتَتْبَعُنَّ سَنَنَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ شِبْرًا شِبْرًا، وَذِرَاعًا بِذِرَاعٍ، حَتَّى لَوْ دَخَلُوا جُحْرَ ضَبٍّ تَبِعْتُمُوهُمْ.»

Ebû Saîd el-Hudrî'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Muhakkak siz, önceki ümmetlerin yolunu (âdetlerini) karış karış, arşın arşın takip edeceksiniz. Hatta onlar bir kertenkele deliğine girmiş olsalar siz de onları takip edeceksiniz."

(Buhârî, İ'tisâm, 14)

247. Firavun, Hâmân ve Kârûn: Tevhidin Amansız Üç Düşmanı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٓا اَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْر۪يۚ فَاَوْقِدْ ل۪ي يَا هَامَانُ عَلَى الطّ۪ينِ فَاجْعَلْ ل۪ي صَرْحاً لَعَلّ۪ٓي اَطَّلِعُ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوسٰىۙ وَاِنّ۪ي لَاَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِب۪ينَ ﴿٣٨﴾ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِم۪ينَ ﴿٤٠﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Firavun, 'Ey seçkinler! Sizin için benden başka tanrı tanımıyorum. Ey Hâmân! Haydi benim için tuğla fırınını yak, bana bir kule yap. Belki oradan Mûsâ'nın tanrısını görürüm; ama kesinlikle onun bir yalancı olduğunu düşünüyorum' dedi. (38) Firavun ve askerleri, bize döndürülmeyecekleri kanaatine kapılarak yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar. (39) Biz de onu ve askerlerini alıp denizin içinde bıraktık. Bak işte, zalimlerin sonu nice oldu! (40)"

(Kasas Sûresi; 38 - 40)

عَنْ أَنَسٍ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:

«حَسْبُكَ مِنْ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ: مَرْيَمُ ابْنَةُ عِمْرَانَ، وَخَدِيجَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ، وَفَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ، وَآسِيَةُ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ.»

Enes (b. Mâlik) tarafından nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yeryüzü kadınlarından İmrân'ın kızı Meryem, Huveylid'in kızı Hatice, Muhammed'in kızı Fâtıma ve Firavun'un karısı Âsiye (örnek olarak) sana yeter."

(Tirmizî, Menâkıb, 61)

248. Habeşistan’a Hicret ve Âdil Hükümdar Necâşî

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالَّذ۪ينَ هَاجَرُوا فِي اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةًۜ وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُۢ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَۙ ﴿٤١﴾ اَلَّذ۪ينَ صَبَرُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Zulme uğramaları yüzünden Allah uğrunda göç edenleri muhakkak ki biz bu dünyada güzel bir yere yerleştireceğiz; âhiret ecri ise elbette daha büyük olacaktır.
Keşke bilseler! (41)
Onlar güçlüklere katlanan, rablerine güvenen kimselerdir. (42)”

(Nahl Sûresi; 41 - 42)

عَنْ أَبِي مُوسَى (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) ...

فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَكُمْ أَنْتُمْ ﴿يَا﴾ أَهْلَ السَّفِينَةِ هِجْرَتَانِ».

Ebû Musa’dan (ra) nakledildiğine göre,

Hz. Peygamber (sav) (Habeşistan’a hicret eden Müslümanlar hakkında)… şöyle demiştir: “Ey gemi ahalisi! Sizin için iki hicret (sevabı) vardır.”

(Buhârî, Menâkıbü’l-ensâr, 37)

249. Câhiliye Devri İnanç ve İbadetleri

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَۜ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْماً لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Yoksa Câhiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Gerçeği kesin olarak bilip kabul eden kimseler için Allah'tan daha güzel hüküm sahibi kim olabilir?"

(Mâide Sûresi; 50)

أَنَّ أَبَا مَالِكٍ الْأَشْعَرِيَّ حَدَّثَهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:

«أَرْبَعٌ فِى أُمَّتِى مِنْ أَمْرِ الْجَاهِلِيَّةِ لاَ يَتْرُكُونَهُنَّ: الْفَخْرُ فِى الْأَحْسَابِ وَالطَّعْنُ فِى الْأَنْسَابِ وَالْاِسْتِسْقَاءُ بِالنُّجُومِ وَالنِّيَاحَةُ...»

Ebû Mâlik el-Eş'arî'nin naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Ümmetimde câhiliye âdetlerinden kalma dört şey vardır ki bunları (kolaylıkla) terk edemezler. Bunlar; asaleti ile övünme, nesepleri kötüleme, yıldızlarla yağmur isteme ve bağıra çağıra ölülere yas tutmadır…"

(Müslim, Cenâiz, 29)

250. Bir İnsan Olarak Hz. Peygamber

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ اِنَّـمَٓا اَنَا۬ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحٰٓى اِلَيَّ اَنَّـمَٓا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌۚ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَٓاءَ رَبِّه۪ فَلْيَعْمَلْ عَمَلاً صَالِحاً وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّه۪ٓ اَحَداً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"De ki: 'Ben, yalnızca sizin gibi bir insanım. Şu var ki bana, ilâhınızın, sadece bir ilâh olduğu vahyolunuyor. Artık her kim rabbine kavuşmayı bekliyorsa dünya ve âhirete yararlı iş yapsın ve rabbine ibadette hiçbir şeyi ortak koşmasın.'"

(Kehf Sûresi; 110)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ: سَمِعَ عُمَرَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) يَقُولُ عَلَى الْمِنْبَرِ:

سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ:

«لاَ تُطْرُونِي كَمَا أَطْرَتِ النَّصَارَى ابْنَ مَرْيَمَ فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُهُ، فَقُولُوا: عَبْدُ اللّٰهِ وَرَسُولُهُ.»

İbn Abbâs'ın işittiğine göre, Hz. Ömer (ra) minberde şunları söylemiştir:
"Ben Peygamber'i (sav) şöyle buyururken işittim:

"Hıristiyanların Meryem oğlunu (İsa'yı) övmekte aşırı gittikleri gibi siz de beni övmede aşırılık göstermeyin. Şüphesiz ki ben Allah'ın kuluyum.
Onun için bana 'Allah'ın kulu ve resûlü' deyin."

(Buhârî, Enbiyâ, 48)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُولٌۚ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُۜ اَفَا۬ئِنْ مَاتَ اَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْۜ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللّٰهَ شَيْـٔاًۜ وَسَيَجْزِي اللّٰهُ الشَّاكِر۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Muhammed yalnızca bir elçidir. Ondan önce de elçiler gelip geçti. Şimdi o ölür veya öldürülürse gerisin geri dönecek misiniz? Kim geri dönerse bilsin ki Allah'a asla bir zarar vermiş olmayacaktır. Allah şükredenleri ödüllendirecektir."

(Âl-i İmrân Sûresi; 144)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ قَالَ:

« إِنَّ مَثَلِي وَمَثَلَ الْأَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِي كَمَثَلِ رَجُلٍ بَنَى بَيْتًا فَأَحْسَنَهُ وَأَجْمَلَهُ إِلَّا مَوْضِعَ لَبِنَةٍ مِنْ زَاوِيَةٍ فَجَعَلَ النَّاسُ يَطُوفُونَ بِهِ وَيَعْجَبُونَ لَهُ وَيَقُولُونَ هَلَّا وُضِعَتْ هَذِهِ اللَّبِنَةُ؟ قَالَ: فَأَنَا اللَّبِنَةُ وَأَنَا خَاتِمُ النَّبِيِّينَ.»

Ebû Hüreyre'den (ra) nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Benimle benden önceki peygamberlerin durumu, bir ev inşa eden kimseye benzer. O kimse evi güzelce yapıp mükemmel hâle getirmiş fakat bir köşede sadece bir tuğla yeri boş kalmıştır. İnsanlar bu evi dolaşırlar, ona hayran olurlar ve şöyle derler: Keşke şu tuğla da konulmuş olsaydı." Resûlullah sözlerine şöyle devam etmiştir: "İşte ben o tuğlayım. Ben peygamberlerin sonuncusuyum."

(Buhârî, Menâkıb, 18)

252. Hz. Peygamber’in Mübarek İsimleri

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاِذْ قَالَ ع۪يسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ اِنّ۪ي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُصَدِّقاً لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَمُبَشِّراً بِرَسُولٍ يَأْت۪ي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُٓ اَحْمَدُۜ فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ مُب۪ينٌ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Meryem oğlu Îsâ da şöyle demişti: ‘Ey İsrâiloğulları! Bilin ki benden önceki Tevrat’ı doğrulamak ve benden sonra gelecek Ahmed isimli elçiyi müjdelemek üzere size Allah tarafından gönderilmiş elçiyim.’ Ama o (Ahmed) kendilerine apaçık kanıtlarla gelince, ‘Bu (kanıtlar) besbelli bir büyü!’ dediler.”

(Saf Sûresi; 6)

عَنِ الزُّهْرِيِّ سَمِعَ مُحَمَّدَ بْنَ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:

«أَنَا مُحَمَّدٌ وَأَنَا أَحْمَدُ وَأَنَا الْمَاحِي الَّذِى يُمْحَى بِيَ الْكُفْرُ وَأَنَا الْحَاشِرُ الَّذِى يُحْشَرُ النَّاسُ عَلَى عَقِبِي وَأَنَا الْعَاقِبُ.»

وَالْعَاقِبُ الَّذِى لَيْسَ بَعْدَهُ نَبِيٌّ.

ez-Zührî’nin işittiğine göre, Muhammed b. Cübeyr b. Mut’im, babasından şunları nakletmiştir: Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

“Ben, Muhammed’im. Ben, Ahmed’im. Ben, küfrün benimle mahvedildiği el-Mâhî’yim. Ben, insanların arkamda toplandığı el-Hâşir’im. Ben, el-Âkıb’ım.”

el-Âkıb, kendisinden sonra peygamber gelmeyecek olandır.

(Müslim, Fedâil, 124; Buhârî, Menâkıb, 17)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَٓا اَقُولُ لَكُمْ عِنْد۪ي خَزَٓائِنُ اللّٰهِ وَلَٓا اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَٓا اَقُولُ اِنّ۪ي مَلَكٌ وَلَٓا اَقُولُ لِلَّذ۪ينَ تَزْدَر۪ٓي اَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيْراًۜ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا ف۪ٓي اَنْفُسِهِمْۚ اِنّ۪ٓي اِذاً لَمِنَ الظَّالِم۪ينَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Size, 'Allah'ın hazineleri benim yanımdadır' demiyorum, gaybı da bilmem, melek olduğumu da söylemiyorum. Sizin hor gördüğünüz kimseler için, 'Allah onlara hiçbir hayır vermeyecektir' diyemem. Onların içlerinde olan şeyi Allah daha iyi bilir. Bunları yaparsam gerçekten zalimlerden olurum!"

(Hûd Sûresi; 31)

حَدَّثَنَا جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«أُعْطِيتُ خَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِي: نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ، وَجُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا، وَأَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ الصَّلَاةُ فَلْيُصَلِّ، وَأُحِلَّتْ لِيَ الْغَنَائِمُ، وَكَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً، وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ كَافَّةً، وَأُعْطِيتُ الشَّفَاعَةَ.»

Câbir b. Abdullah'ın naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Benden önceki peygamberlerden hiçbirine verilmeyen beş şey bana verilmiştir: Ben, düşmanımın içine bir aylık mesafeden korku salma yardımına mazhar oldum. Yeryüzü bana mescit ve temiz kılındı, onun için ümmetimden namaz vaktine kavuşan herkes (bulunduğu mekânda) namazını kılıversin. Ganimetler bana helâl kılındı. Her peygamber sadece kendi kavmine gönderilirken ben bütün insanlığa gönderildim. Ve bana şefaat (etme hakkı) verildi."

(Buhârî, Salât, 56; Müslim, Mesâcid, 3)

254. Hz. Peygamber: Yaşayan Kur’an

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنّ۪ي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَم۪يعاًۨ الَّذ۪ي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْي۪ وَيُم۪يتُۖ فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الَّذ۪ي يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمَاتِه۪ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“De ki: ‘Ey insanlar! Gerçekten ben göklerin ve yerin sahibi olan Allah’ın hepinize gönderdiği elçisiyim. O’ndan başka tanrı yoktur. O hayat verir ve öldürür. Öyleyse Allah’a ve ümmî peygamber olan resulüne -ki o Allah’a ve O’nun sözlerine inanır- iman edin ve ona uyun ki doğru yolu bulasınız.’”

(A’râf Sûresi; 158)

عَنْ سَعْدِ بْنِ هِشَامٍ...قَالَ قُلْتُ:

« يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ حَدِّثِينِي عَنْ خُلُقِ رَسُولِ اللَّهِ (ﷺ). قَالَتْ: أَلَسْتَ تَقْرَأُ الْقُرْآنَ فَإِنَّ خُلُقَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ كَانَ الْقُرْآنَ...»

Sa’d b. Hişâm anlatıyor:

“(Hz. Âişe’ye) ‘Ey müminlerin annesi, bana Resûlullah’ın (sav) ahlâkını anlat.’ dedim. O da şöyle dedi: ‘Sen Kur’an okumuyor musun? Resûlullah’ın (sav) ahlâkı Kur’an idi…’”

(Ebû Dâvûd, Tatavvu’, 26)

255. Hz. Peygamber: Şükreden Bir Kul

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَقَدْ اُو۫حِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكَۚ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِر۪ينَ ﴿٦٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Andolsun, sana ve senden önceki peygamberlere şöyle vahyedildi: 'Eğer Allah'a ortak koşarsan elbette amelin boşa çıkar ve elbette ziyana uğrayanlardan olursun.' (65)
Hayır, yalnız Allah'a ibadet et ve şükredenlerden ol. (66)"
(Zümer Sûresi; 65 - 66)

عَنْ زِيَادٍ قَالَ: سَمِعْتُ الْمُغِيرَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) يَقُولُ:

« إِنْ كَانَ النَّبِيُّ ﷺ لَيَقُومُ أَوْ لِيُصَلِّيَ حَتَّى تَرِمَ قَدَمَاهُ أَوْ سَاقَاهُ: فَيُقَالُ لَهُ، فَيَقُولُ: « أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا؟ »

Ziyâd, Mugîre'nin (ra) şöyle dediğini işitmiştir:
"Hz. Peygamber (sav) ayakları (ya da bacakları) şişinceye kadar (gece) namaz kılardı. Bu durum hakkında ona bir şey söylendiğinde, 'Şükreden bir kul olmayayım mı?' derdi."
(Buhârî, Teheccüd, 6)

256. Hak, Adalet ve Özgürlük Peygamberi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَذَكِّرْ اِنَّمَٓا اَنْتَ مُذَكِّرٌۜ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍۙ ﴿٢٢﴾ اِلَّا مَنْ تَوَلّٰى وَكَفَرَۙ ﴿٢٣﴾
فَيُعَذِّبُهُ اللّٰهُ الْعَذَابَ الْاَكْبَرَۜ ﴿٢٤﴾ اِنَّ اِلَيْنَٓا اِيَابَهُمْۙ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Artık sen öğüt ver, çünkü sen ancak bir uyarıcısın. (21)
Onlara egemen bir zorba değilsin. (22)
Ancak kim yüz çevirir ve inkâr ederse, (23)
Allah onu en büyük azapla cezalandırır. (24)
Kuşkusuz onların dönüşü ancak bizedir. (25)
Daha sonra onları sorgulamak da ancak bize aittir. (26)"

(Gâşiye Sûresi; 21 - 26)

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ، وَإِنَّكُمْ تَخْتَصِمُونَ، وَلَعَلَّ بَعْضَكُمْ أَنْ يَكُونَ أَلْحَنَ بِحُجَّتِهِ مِنْ بَعْضٍ، وَأَقْضِيَ لَهُ عَلَى نَحْوِ مِمَّا أَسْمَعُ، فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ مِنْ حَقِّ أَخِيهِ شَيْئًا، فَلاَ يَأْخُذْ. فَإِنَّمَا أَقْطَعُ لَهُ قِطْعَةً مِنَ النَّارِ»

Ümmü Seleme'den nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:
"Şüphesiz ben de bir insanım. Sizler bana davalarınızı arz ediyorsunuz. Olabilir ki sizden biri delilini diğerinden daha düzgün ifadelerle savunur, ben de duyduklarıma dayanarak onun lehine hükmederim. Ben kimin lehine kardeşinin hakkından bir şeye hükmetmiş isem o kimse bunu almasın. Çünkü ben ona ancak ateşten bir parça vermişimdir."

(Buhârî, Hıyel, 10)

257. Hz. Peygamber’in Eşleri: Müminlerin Anneleri

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلنَّبِيُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِن۪ينَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجُهُٓ اُمَّهَاتُهُمْۜ وَاُو۬لُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ ف۪ي كِتَابِ اللّٰهِ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ وَالْمُهَاجِر۪ينَ اِلَّٓا اَنْ تَفْعَلُٓوا اِلٰٓى اَوْلِيَٓائِكُمْ مَعْرُوفاًۜ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُوراً

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Peygamber müminlere kendilerinden daha yakındır, eşleri de onların anneleridir. Aralarında kan bağı bulunanlar Allah’ın kitabında (mirasçılık bakımından) birbirlerine, diğer müminlerden ve muhacirlerden daha yakındırlar; dostlarınıza lutufta bulunmanız başkadır. Bu hüküm kitapta kayıt altına alınmıştır.”

(Ahzâb Sûresi; 6)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«خَيْرُ نِسَائِهَا مَرْيَمُ، وَخَيْرُ نِسَائِهَا خَدِيجَةُ.»

Ali b. Ebû Tâlib’den (ra) nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

“(Kendi döneminin) en hayırlı kadını Meryem’dir. Hatice de (kendi döneminin) en hayırlı kadınıdır.”

(Buhârî, Menâkıbü’l-ensâr, 20)

258. Hz. Peygamberin Sahabeyle İletişimi: İçten ve Samimi Dostluk

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ ﴿١﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَرْفَعُٓوا اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ يَغُضُّونَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللّٰهِ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ امْتَحَنَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوٰىۜ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ عَظ۪يمٌ ﴿٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Allah ve resulünün önüne geçmeyin, Allah'a itaatsizlikten sakının! Şüphesiz Allah her şeyi işitmekte ve bilmektedir. (1)
Ey iman edenler! Seslerinizi peygamberin sesinden fazla çıkarmayın, birbirinize bağırdığınız gibi ona bağırmayın; sonra farkında olmadan amelleriniz boşa gider. (2)
Allah resulünün yanında seslerini kısanlar var ya, işte onlar, Allah'ın gönüllerini takvâ yönünden denemeye tâbi tuttuğu kimselerdir. Onlar için büyük bağışlanma ve büyük bir ödül vardır. (3)

(Hucurât Sûresi; 1 - 3)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ:

« كَانَ كَلاَمُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ كَلاَمًا فَصْلاً يَفْهَمُهُ كُلُّ مَنْ سَمِعَهُ. »

Hz. Âişe şöyle demiştir:

"Resûlullah'ın (sav) konuşması, işiten herkesin anlayabileceği kadar açık seçikti."

(Ebû Dâvûd, Edeb, 18)

259. Sahâbîlerin Hz. Peygamber Sevgisinin Tezahürleri

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالَّذ۪ينَ جَٓاؤُ۫ مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا الَّذ۪ينَ سَبَقُونَا بِالْا۪يمَانِ وَلَا تَجْعَلْ ف۪ي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا رَبَّنَٓا اِنَّكَ رَؤُ۫فٌ رَح۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bunların ardından gelenler de 'Ey Rabbimiz!" derler, 'Bizi ve bizden önceki iman etmiş kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı kötü bir düşünce ve duyguya yer bırakma. Rabbimiz! Kuşkusuz sen çok şefkatlisin, çok merhametlisin.'"

(Haşr Sûresi; 10)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ:

«لَمْ يَكُنْ شَخْصٌ أَحَبَّ إِلَيْهِمْ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ [قَالَ]: وَكَانُوا إِذَا رَأَوْهُ لَمْ يَقُومُوا لِمَا يَعْلَمُونَ مِنْ كَرَاهِيَتِهِ لِذَلِكَ.»

Enes (b. Mâlik) anlatıyor:

"(Ashâbın), Resûlullah'tan (sav) daha çok sevdikleri hiç kimse yoktu. Ancak onu gördükleri zaman, onun bundan hoşlanmadığını bildikleri için, ayağa kalkmazlardı."

(Tirmizî, Edeb, 13)

260. Hz. Peygamber: İstişareye Önem Verirdi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالَّذ۪ينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَۖ وَاَمْرُهُمْ شُورٰى بَيْنَهُمْۖ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَۚ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Onlar ki, Rablerinin çağrısına uyarlar, namazı özenle kılarlar. İşleri de aralarındaki danışma ile yürür. Kendilerine verdiğimiz rızıktan başkaları için harcarlar."

(Şûrâ Sûresi; 38)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ:

« مَا رَأَيْتُ أَحَدًا أَكْثَرَ مَشُورَةً لأَصْحَابِهِ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ.»

Ebû Hüreyre anlatıyor:

"Resûlullah'tan (sav) daha fazla ashâbıyla istişare eden bir kimse görmedim."

(Tirmizî, Cihâd, 35)

261. Hz. Ebubekir: Sadık Dost ve Yar-i Ğar

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللّٰهُ اِذْ اَخْرَجَهُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ اِذْ هُمَا فِي الْغَارِ اِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِه۪ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَاۚ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَك۪ينَتَهُ عَلَيْهِ وَاَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا السُّفْلٰىۜ وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِيَ الْعُلْيَاۜ وَاللّٰهُ عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Siz peygambere yardımcı olmasanız da önemli değil. Nitekim inkârcılar onu, iki kişiden biri olarak yurdundan çıkardıklarında Allah ona yardım etmişti: Hani onlar mağaradaydılar; arkadaşına 'Tasalanma! Allah bizimle beraberdir' diyordu. Derken Allah ona kendi katından bir güven duygusu indirdi, sizin göremediğiniz askerlerle onu destekledi ve inkârcıların sözünü değersiz hale getirdi. Allah'ın sözü ise en yücedir. Çünkü Allah mutlak galiptir, hikmet sahibidir."

(Tevbe Sûresi; 40)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«لَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا خَلِيلاً لاَتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ، وَلَكِنْ أَخِي وَصَاحِبِي.»

İbn Abbâs'tan (ra) rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Bir dost edinecek olsaydım Ebû Bekir'i dost edinirdim. Fakat o benim kardeşim ve arkadaşımdır."

(Buhârî, Fedâilü ashâbi'n-nebî, 5)

262. Hz. Peygamber’in Ümmetine Düşkünlüğü: Ümmetim! Ümmetim!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَقَدْ جَٓاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ اَنْفُسِكُمْ عَز۪يزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَر۪يصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِن۪ينَ رَؤُ۫فٌ رَح۪يمٌ ﴿١٢٨﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُۘ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظ۪يمِ ﴿١٢٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Andolsun, size içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona ağır gelir, size çok düşkündür, müminlere karşı şefkat ve merhamet doludur. (128) Buna rağmen yüz çevirirlerse de ki: Allah bana yeter, O’ndan başka tanrı yoktur, ben yalnız O’na güvenip dayanırım; O, büyük arşın sahibidir. (129)”

(Tevbe Sûresi; 128 - 129)

حَدَّثَنَا أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ، أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ دَعَاهَا لِأُمَّتِهِ. وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِأُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ.»

Enes b. Mâlik’in naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

“Her peygamberin ümmeti için yaptığı bir dua vardır. Ben ise duamı kıyamet gününde ümmetime şefaat için sakladım.”

(Müslim, Îmân, 341)

263. İslâm Ümmeti: En Hayırlı Ümmetsiniz

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِۜ وَلَوْ اٰمَنَ اَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْراً لَهُمْۜ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَاَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Siz, insanlar için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emredersiniz, kötülükten alıkoyarsınız ve Allah'a inanırsınız. Ehl-i kitap da inanmış olsalardı elbette onlar için hayırlı olurdu; içlerinden inananlar da var, fakat çoğu yoldan çıkmıştır."

(Âl-i İmrân Sûresi; 110)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ، إِلاَّ مَنْ أَبَى» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَنْ يَأْبَى؟ قَالَ: «مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav),

"Diretenler hâriç bütün ümmetim cennete girecektir!" buyurunca, "Ey Allah'ın Resûlü, diretenler kim?" dediler. Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: "Kim bana itaat ederse cennete girer. Kim de bana karşı gelirse diretiyor demektir."

(Buhârî, İ'tisâm, 2)

264. Hz. Peygamber: Hikmetli Davetçi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّٓا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذ۪يرًاۙ ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِه۪ وَسِرَاجًا مُن۪يرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِن۪ينَ بِاَنَّ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَب۪يرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ الْكَافِر۪ينَ وَالْمُنَافِق۪ينَ وَدَعْ اَذٰيهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَك۪يلًا ﴿٤٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey peygamber! Seni tanık, müjdeci, uyarıcı, izniyle Allah'a çağırıcı ve etrafını aydınlatan bir ışık olarak gönderdik. (45-46)
Kendileri için Allah'ın büyük bir lutfunun bulunduğunu müminlere müjdele! (47)
İnkârcılara ve ikiyüzlülere kulak asma, onların sana verdikleri eziyete aldırma. Allah'a dayan ve güven, güvenmek için Allah yeter. (48)"

(Ahzâb Sûresi, 45 - 48)

عَنْ أَبِي حَازِمٍ أَخْبَرَنِي سَهْلُ بْنُ سَعْدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ يَوْمَ خَيْبَرَ:

«... أُنْفُذْ عَلَى رِسْلِكَ حَتَّى تَنْزِلَ بِسَاحَتِهِمْ ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى الإِسْلاَمِ وَأَخْبِرْهُمْ بِمَا يَجِبُ عَلَيْهِمْ مِنْ حَقِّ اللَّهِ فِيهِ. فَوَاللَّهِ لأَنْ يَهْدِىَ اللَّهُ بِكَ رَجُلاً وَاحِدًا خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ.»

Ebû Hâzim'in, Sehl b. Sa'd'dan naklettiğine göre, Resûlullah (sav) Hayber günü (sancağı verdiği Hz. Ali'ye) şöyle buyurmuştur:

"... Onların bulundukları bölgeye varıncaya kadar sükûnetle yürü! Sonra onları İslâm'a davet et ve yerine getirmeleri gereken ilâhî hak ve esasları onlara haber ver! Vallahi senin vasıtanla Allah'ın bir kişiyi hidayete erdirmesi, senin için (en değerli) kızıl develerden daha hayırlıdır."

(Müslim, Fedâilü's-sahâbe, 34; Buhârî, Meğâzî, 39)

265. Biat: Bir Yürek Sözleşmesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا جَٓاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلٰٓى اَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ شَيْـٔاً وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْن۪ينَ وَلَا يَقْتُلْنَ اَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْت۪ينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَر۪ينَهُ بَيْنَ اَيْد۪يهِنَّ وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْص۪ينَكَ ف۪ي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey Peygamber! Mümin kadınlar Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacakları, hırsızlık yapmayacakları, zina etmeyecekleri, çocuklarını öldürmeyecekleri, elleriyle ayakları arasında bir iftira düzüp getirmeyecekleri, dine ve akla uygun hiçbir konuda sana karşı gelmeyecekleri hususunda sana biat etmeye geldiklerinde onların biatlarını kabul et ve onlar için Allah'tan bağışlama dile. Kuşkusuz Allah bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir."

(Mümtehine Sûresi; 12)

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ:

« كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي مَجْلِسٍ، فَقَالَ: تُبَايِعُونِي عَلَى أَنْ لاَ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا، وَلاَ تَزْنُوا، وَلاَ تَسْرِقُوا ، وَلاَ تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ ، فَمَنْ وَفَى مِنْكُمْ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ، وَمَنْ أَصَابَ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ فَعُوقِبَ بِهِ ، فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ، وَمَنْ أَصَابَ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ فَسَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ ، فَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ إِنْ شَاءَ عَفَا عَنْهُ ، وَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ .»

Ubâde b. Sâmit anlatıyor:

"Resûlullah (sav) ile birlikte bulunduğumuz bir toplantıda o bize şöyle buyurdu: 'Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacağınıza, zina etmeyeceğinize, hırsızlık yapmayacağınıza, Allah'ın haram kıldığı bir canı haksız yere öldürmeyeceğinize biat edin. Aranızdan kim verdiği sözde durursa onun ecri Allah'a aittir. Kim de bunlardan birini yapar ve bundan dolayı cezalandırılırsa bu onun için kefaret olur. Ayrıca kim bunlardan birini yapar da Allah onu gizlerse onun durumu Allah'a kalmıştır. Dilerse onu affeder, dilerse ona azap eder.' "

(Müslim, Hudûd, 41)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالسَّابِقُونَ الْاَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِر۪ينَ وَالْاَنْصَارِ وَالَّذ۪ينَ اتَّبَعُوهُمْ بِاِحْسَانٍۙ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي تَحْتَهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَٓا اَبَداًۜ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظ۪يمُ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Muhâcirlerin ve ensarın ilkleri ile onlara güzelce uyanlardan Allah hoşnut olmuştur, onlar da O'ndan razıdırlar. Onlara, sonsuza dek hep içinde kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. Büyük bahtiyarlık işte budur."

(Tevbe Sûresi; 100)

عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ زَيْدٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«لَوْلاَ الْهِجْرَةُ لَكُنْتُ امْرَأً مِنَ الْأَنْصَارِ، وَلَوْ سَلَكَ النَّاسُ وَادِيًا أَوْ شِعْبًا لَسَلَكْتُ وَادِىَ الْأَنْصَارِ وَشِعْبَهَا.»

Abdullah b. Zeyd'den rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Eğer hicret olmasaydı elbette ben ensardan bir kimse olurdum. Eğer insanlar bir vadi veya dağ yolunu tutsalar muhakkak ben ensarın vadisini yahut dağ yolunu tutardım."

(Buhârî, Temennî, 9)

267. İsrâ ve Mi’rac: Mûcizevî Gece Yolculuğu ve Kulun Allah’a Yükselişi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

سُبْحَانَ الَّـذ۪ٓى اَسْرٰى بِعَبْدِه۪ لَيْلاً مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذ۪ى بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ اٰيَاتِنَاۜ اِنَّهُ هُوَ السَّم۪يعُ الْبَص۪يرُ

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla

“Bir gece, kendisine bazı âyetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Harâm’dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ’ya götüren Allah eksikliklerden münezzehtir. O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir.”

(İsrâ Sûresi; 1)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«لَمَّا كَذَّبَتْنِي قُرَيْشٌ قُمْتُ فِي الْحِجْرِ فَجَلاَ اللَّهُ لِي بَيْتَ الْمَقْدِسِ فَطَفِقْتُ أُخْبِرُهُمْ عَنْ آيَاتِهِ وَأَنَا أَنْظُرُ إِلَيْهِ.»

Câbir b. Abdullah’tan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“(İsrâ ve Mi’rac) konusunda Kureyş beni yalanlayınca Hicr’de ayakta durdum. Allah, Beytü’l-Makdis’i gözümün önüne getirdi. Ben de ona bakarak özellikleri-ni Kureyş’e anlatmaya başladım.”

(Buhârî, Menâkıbü’l-ensâr, 41)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ وَالَّذ۪ينَ اٰوَوْا وَنَصَرُٓوا اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّاۜ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَر۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İman edip de hicret edenler, Allah yolunda cihad edenlerle onları bağırlarına basanlar ve yardım edenler var ya işte gerçek müminler onlardır; bağışlanma onlar için, büyük lutuf onlar içindir."

(Enfâl Sûresi; 74)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ:

«لاَ هِجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ وَلَكِنْ جِهَادٌ وَنِيَّةٌ، وَإِذَا اسْتُنْفِرْتُمْ فَانْفِرُوا.»

İbn Abbâs'ın (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Fetihten sonra hicret yoktur ancak cihad ve niyet vardır. Cihada çağrıldığınızda derhâl katılın!"

(Buhârî, Cihâd, 1)

269. Savaşta da Rahmet Vardır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَكُمْۚ وَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوا شَيْـٔاً وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْۚ
وَعَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوا شَيْـٔاً وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Size zor geldiği halde savaş üzerinize farz kılındı. Hakkınızda hayırlı olduğu halde bir şeyden hoşlanmamış olabilirsiniz. Sizin için kötü olduğu halde bir şeyden hoşlanmış da olabilirsiniz. Yalnız Allah bilir, siz ise bilemezsiniz."

(Bakara Sûresi; 216)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:

«لاَ تَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ، فَإِذَا لَقِيتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا.»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Düşmanla karşılaşmayı istemeyin. Onlarla karşılaştığınızda ise sabredin!"

(Müslim, Cihâd ve Siyer, 19)

270. Bedir: Zulme Karşı İlk Zafer

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قَدْ كَانَ لَكُمْ اٰيَةٌ ف۪ي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَاۜ فِئَةٌ تُقَاتِلُ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ وَاُخْرٰى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِۜ وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِه۪ مَنْ يَشَٓاءُۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِاُو۬لِي الْاَبْصَارِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"(Bedir'de) karşı karşıya gelen şu iki grupta sizin için büyük bir ibret vardır: Biri Allah yolunda çarpışan (mümin) grup, diğeri ise gözleriyle bunları kendilerinin iki misli imiş gibi gören kâfir grup. Allah dilediğini yardımıyla destekler. Elbette bunda basiret sahipleri için büyük bir ibret vardır."

(Âl-i İmrân Sûresi; 13)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ:

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ يَوْمَ بَدْرٍ:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَنْشُدُكَ عَهْدَكَ وَوَعْدَكَ، اللَّهُمَّ إِنْ شِئْتَ لَمْ تُعْبَدْ.» فَأَخَذَ أَبُو بَكْرٍ بِيَدِهِ، فَقَالَ: حَسْبُكَ، فَخَرَجَ وَهُوَ يَقُولُ: ﴿سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ.﴾ »

İbn Abbâs anlatıyor:

"Hz. Peygamber (sav) Bedir günü, 'Allah'ım, senden ahdini ve vaadini (yerine getirmeni) diliyorum. Allah'ım, eğer (bu müminler topluluğunun hezimetini) dilemişsen o zaman bugünden sonra sana ibadet edilmeyecek (demektir)' diye dua etti. Ebû Bekir, Peygamber'in elini tuttu ve '(Bu dua) sana yeter.' dedi. Akabinde Resûlullah (sav), 'Yakında o topluluk bozguna uğrayacak; arkalarını dönüp kaçacaklar.' (Kamer, 54/45) âyetini okuyarak (çadırdan dışarı) çıktı."

(Buhârî, Meğâzî, 4)

271. Uhud: Kazanırken Kaybetmek

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُۜ وَتِلْكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِۚ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَٓاءَۜ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِم۪ينَۙ ﴿١٤٠﴾ وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِر۪ينَ ﴿١٤١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Eğer siz (Uhud'da) bir yara aldıysanız bilin ki o topluluk da benzeri bir yara almıştı. Allah'ın gerçek müminleri ortaya çıkarsın ve uğrunda şehitleri olsun diye o günleri biz insanlar arasında döndürüp duruyoruz.
Allah, zalimleri sevmez. (140)
Bir de Allah, iman edenleri günahlardan arındırmak,
kâfirleri de yok etmek için böyle yapıyor. (141)"

(Âl-i İmrân Sûresi; 140-141)

عَنْ أَنَسٍ

«أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كُسِرَتْ رَبَاعِيَتُهُ يَوْمَ أُحُدٍ، وَشُجَّ فِي رَأْسِهِ، فَجَعَلَ يَسْلُتُ الدَّمَ عَنْهُ وَيَقُولُ: «كَيْفَ يُفْلِحُ قَوْمٌ شَجُّوا نَبِيَّهُمْ ﷺ وَكَسَرُوا رَبَاعِيَتَهُ وَهُوَ يَدْعُوهُمْ إِلَى اللَّهِ؟»

Enes'ten nakledildiğine göre,

"Uhud günü Resûlullah'ın (sav) alt çenesinin sağ ön tarafındaki dişi kırılmış, başı yarılmıştı. Sonra yüzündeki kanı silmeye başlamış ve şöyle demişti: "Kendilerini Allah'a davet ediyor olduğu hâlde, Peygamberi'nin başını yaran, dişini kıran bir kavim nasıl felâh bulur!"

(Müslim, Cihâd ve Siyer, 104)

272. Hendek: Medine Müdafaası

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَٓاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ ر۪يحاً وَجُنُوداً لَمْ تَرَوْهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يراًۚ ﴿٩﴾ اِذْ جَٓاؤُ۫كُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللّٰهِ الظُّنُونَا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالاً شَد۪يداً ﴿١١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Allah'ın size şu lutfunu hatırlayın: Üzerinize düşman ordusu gelmişti de onların üzerine şiddetli bir fırtına ve göremediğiniz bir ordu göndermiştik. Allah bütün yaptıklarınızı görmekte idi. (9) Yukarınızdan ve sizden aşağıda bulunan bölgeden üzerinize gelmişlerdi; korkudan gözler kaymış, yürekler ağızlara gelmişti; bu esnada Allah hakkında olmadık zanlara kapılmakta idiniz. (10) İşte o zaman müminler büyük bir imtihan geçirdiler ve adamakıllı sarsıldılar. (11)"

(Ahzâb Sûresi; 9 - 11)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي أَوْفَى قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ الأَحْزَابِ:

«اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ، سَرِيعَ الْحِسَابِ، اهْزِمِ الأَحْزَابَ وَزَلْزِلْهُمْ.»

Abdullah b. Ebû Evfâ'nın naklettiğine göre, Resûlullah (sav) Ahzâb günü şöyle buyurmuştur:

"Ey Kitab'ı indiren, hesabı çabuk gören Allah'ım! Ahzâbı (müttefik grupları) bozguna uğrat ve perişan et!"

(Buhârî, Tevhîd, 34)

273. Hayber'in Fethi: Hainlere Son Darbe

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِن۪ينَ اِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا ف۪ي قُلُوبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّك۪ينَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحاً قَر۪يباًۙ ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ كَث۪يرَةً يَأْخُذُونَهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَز۪يزاً حَك۪يماً ﴿١٩﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"O ağacın altında sana yeminle bağlılık sözü verirlerken bu müminlerden Allah razı olmuştur; onların gönüllerinde olanı bilmiş, onlara huzur ve güven vermiş, pek yakın bir fetihle ve elde edecekleri birçok ganimetle de kendilerini ödüllendirmiştir. Allah izzet ve hikmet sahibidir. (18-19)"

(Feth Sûresi; 18 - 19)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ :

صَلَّى النَّبِيُّ ﷺ الصُّبْحَ قَرِيبًا مِنْ خَيْبَرَ بِغَلَسٍ ثُمَّ قَالَ : « اللَّهُ أَكْبَرُ ، خَرِبَتْ خَيْبَرُ ، إِنَّا إِذَا نَزَلْنَا بِسَاحَةِ قَوْمٍ ، فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ»

Enes b. Mâlik anlatıyor:

"Resûlullah (sav) Hayber'de sabah namazını alacakaranlıkta kıldırdı ve şöyle buyurdu: 'Allahu ekber! Harap olup gitti Hayber! Biz (savaş hâlindeyken düşman) bir kavmin topraklarına girdiğimiz zaman, (savaşa yol açan sebepler konusunda önceden) uyarılmış olan o kimselerin sabahı çok kötü olur!'"

(Buhârî, Meğâzî, 39)

274. Hudeybiye Antlaşması: Barışla Gelen Büyük Zafer

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الَّذ۪ينَ يُبَايِعُونَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَۜ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْد۪يهِمْۚ فَمَنْ نَكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِه۪ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْت۪يهِ اَجْراً عَظ۪يماً۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sana yeminle bağlılık sözü verenler gerçekte bu sözü Allah'a vermiş oluyorlar, Allah'ın eli onların elleri üzerindedir. Bu sebeple kim Allah'a verdiği ahdi bozarsa ancak kendi aleyhine bozmuş olur, Allah'a verdiği sözün gereğini yerine getirene ise Allah yakında büyük ödül verecektir."

(Feth Sûresi; 10)

عَنِ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ وَ مَرْوَانَ –يُصَدِّقُ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حَدِيثَ صَاحِبِهِ– قَالاَ:

...فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«إِنَّا لَمْ نَجِئْ لِقِتَالِ أَحَدٍ وَلَكِنَّا جِئْنَا مُعْتَمِرِينَ... فَإِنْ شَاءُوا مَادَدْتُهُمْ مُدَّةً... وَإِنْ هُمْ أَبَوْا فَوَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ لَأُقَاتِلَنَّهُمْ عَلَى أَمْرِى هَذَا حَتَّى تَنْفَرِدَ سَالِفَتِى، وَلَيُنْفِذَنَّ اللَّهُ أَمْرَهُ.»

Misver b. Mahreme ve Mervân (b. Hakem) -her biri arkadaşının sözlerini doğrulayarak- şunları anlatmıştır: (Hudeybiye sürecinde Kureyş ile Hz. Peygamber arasında haber taşıyan Büdeyl b. Verkâ', Kureyşlilerin Müslümanlara karşı savaşa hazırlandıklarını haber vermişti.) Bunun üzerine Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

"Biz kimse ile savaşmak için gelmedik. Yalnızca umre yapmak niyetiyle geldik... Eğer Kureyş arzu ederse ben onlarla aramızda (barış için) bir müddet tayin ederim... Fakat (böyle bir antlaşmayı) kabul etmez (savaşta ısrar eder)lerse bu canı bu tende tutan Allah'a yemin ederim ki bu dinim uğrunda başım vücudumdan ayrılıncaya kadar onlarla savaşırım. Muhakkaktır ki Allah emrini gerçekleştirecektir."

(Buhârî, Şurût, 15)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ ف۪ي مَوَاطِنَ كَث۪يرَةٍۙ وَيَوْمَ حُنَيْنٍۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْـٔاً وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِر۪ينَۚ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَك۪ينَتَهُ عَلٰى رَسُولِه۪ وَعَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ وَاَنْزَلَ جُنُوداً لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذ۪ينَ كَفَرُواۜ وَذٰلِكَ جَزَٓاءُ الْكَافِر۪ينَ ﴿٢٦﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah birçok yerde, bu arada Huneyn Savaşı'nda gerçekten size yardım etmiştir. O gün sayıca çokluğunuza güvenmiştiniz, fakat bunun size hiçbir yararı olmamıştı; o yer geniş olmasına rağmen size dar gelmiş, nihayet geriye çekilmeye başlamıştınız. (25)
Bunun üzerine Allah, peygamberinin ve müminlerin üzerine kendi katından bir güven duygusu indirdi, bir de göremediğiniz askerler gönderdi ve böylece inkâr edenlerin cezasını verdi. İşte bu, inkârcıların hakettiği karşılıktır. (26)"

(Tevbe Sûresi; 25 - 26)

عَنْ صُهَيْبٍ:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَدْعُو أَيَّامَ حُنَيْنٍ:
«اللَّهُمَّ بِكَ أُحَاوِلُ وَبِكَ أُصَاوِلُ وَبِكَ أُقَاتِلُ.»

Süheyb (b. Sinân) tarafından nakledildiğine göre,
Resûlullah (sav) Huneyn Savaşı günlerinde şöyle dua ediyordu:
"Allah'ım! Senin yardımın ile (düşmana) karşı durmaya çalışıyorum, senin yardımın ile hamle yapıyorum, senin yardımın ile savaşıyorum."

(Dârimî, Siyer, 7)

276. Mekke'nin Fethi: Gönüllerin Fethi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِذَا جَٓاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُۙ ﴿١﴾ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ ف۪ي د۪ينِ اللّٰهِ اَفْوَاجاًۙ ﴿٢﴾
فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُۜ اِنَّهُ كَانَ تَوَّاباً ﴿٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Allah'ın yardımı gelip fetih gerçekleştiğinde; (1)
Ve insanların akın akın Allah'ın dinine girdiğini gördüğünde; (2)
Rabbine hamdederek şanının yüceliğini dile getir ve O'ndan af dile; şüphesiz O, tövbeleri çok kabul edendir. (3)"

(Nasr Sûresi; 1 - 3)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَامَ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ وَهُوَ عَلَى دَرَجِ الْكَعْبَةِ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ فَقَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى صَدَقَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ.»

İbn Ömer'den nakledildiğine göre,:

Resûlullah (sav) Mekke'nin fethi günü, Kâbe'nin merdiveni üzerinde ayakta durarak Allah'a hamd ve senâ ettikten sonra şöyle buyurdu: "Hamd (Mekke'nin fethine dair) vaadini yerine getiren, kuluna (Peygamberi'ne) yardım eden ve düşman topluluklarını tek başına yenilgiye uğratan Allah'a mahsustur."

(İbn Mâce, Diyât, 5)

277. Peygambere Düşmanlıkta Aşırıya Gidenler

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

تَبَّتْ يَدَٓا اَب۪ي لَهَبٍ وَتَبَّۜ ﴿١﴾ مَٓا اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَۜ ﴿٢﴾ سَيَصْلٰى نَاراً ذَاتَ لَهَبٍۚ ﴿٣﴾ وَامْرَاَتُهُۜ حَمَّالَةَ الْحَطَبِۚ ﴿٤﴾ ف۪ي ج۪يدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ﴿٥﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ebû Leheb'in elleri kurusun! Kurudu zaten. (1)
Ona ne malı fayda verdi ne de kazandığı başka şeyler. (2)
O, alev alev yanan ateşe atılacak! (3)
Dedikodu yapıp söz taşıyan karısı da. (4)
Boynunda da ipten bükülmüş bir halat bulunacak. (5)"

(Tebbet Sûresi; 1 - 5)

عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ قَالَ قُلْتُ لِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ أَخْبِرْنِي بِأَشَدِّ مَا صَنَعَ الْمُشْرِكُونَ بِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

« بَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُصَلِّي بِفِنَاءِ الْكَعْبَةِ ، إِذْ أَقْبَلَ عُقْبَةُ بْنُ أَبِي مُعَيْطٍ ، فَأَخَذَ بِمَنْكِبِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَلَوَى ثَوْبَهُ فِي عُنُقِهِ فَخَنَقَهُ خَنْقًا شَدِيدًا ، فَأَقْبَلَ أَبُو بَكْرٍ فَأَخَذَ بِمَنْكِبِهِ ، وَدَفَعَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَقَالَ (أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ)»

Urve b. Zübeyr, Abdullah b. Amr. B. As'a (ra) müşriklerin Peygamberimize yaptığı en büyük kötülükler nelerdir? diye sorduğumda o şöyle anlattı:

"Rasûlullah (sav) Ka'be'nin avlusunda namaz kılıyordu. Derken Ukbe b. Ebî Muayt çıkageldi. Ukbe, Rasûlullah'ın omuzundan tuttu da ridâsını boynunda sıkıp onunla Rasûlullah'ı şiddetli bir şekilde boğmağa başlamıştı ki, Ebû Bekr atıldı, Ukbe'nin omuzunu tuttu ve onu Rasûlullah'tan uzaklaştırdı. Ve 'Siz bir adamı, Rabbim Allah'tır dedi diye öldürecek misiniz? Hâlbuki o, size Rabbiniz-den apaçık mucizeler de getirmiştir …' (Mümin; 28) mealindeki ayeti okudu."

(Buhârî, Tefsîr, (Mümin) 1; Müsned, II, 204)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْز۪يرِ وَمَٓا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِه۪ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّط۪يحَةُ وَمَٓا اَكَلَ السَّبُعُ اِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْاَزْلَامِۜ ذٰلِكُمْ فِسْقٌۜ اَلْيَوْمَ يَـئِسَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ د۪ينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِۜ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ د۪ينَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَت۪ي وَرَض۪يتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ د۪يناًۜ فَمَنِ اضْطُرَّ ف۪ي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِاِثْمٍۙ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ölmüş hayvan, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına boğazlanan, (henüz canı çıkmamış iken) kestikleriniz hariç; boğulmuş, darbe sonucu ölmüş, yüksekten düşerek ölmüş, boynuzlanarak ölmüş ve yırtıcı hayvan tarafından parçalanmış hayvanlar ile dikili taşlar üzerinde boğazlanan hayvanlar, bir de fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı. İşte bütün bunlar fısk (Allah'a itaatten kopmak)tır. Bugün kafirler dininizden (onu yok etmekten) ümitlerini kestiler. Artık onlardan korkmayın, benden korkun. Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim. Kim şiddetli açlık durumunda zorda kalır, günaha meyletmeksizin (haram etlerden) yerse şüphesiz ki Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir."

(Mâide Sûresi; 3)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ)

أَنَّ تَلْبِيَةَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ : «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ! لَبَّيْكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ. إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لاَ شَرِيكَ لَكَ.»

Abdullah b. Ömer'den (ra) rivayet edildiğine göre,

Resûlullah'ın (sav) telbiyesi şöyledir: "Lebbeyk Allâhümme lebbeyk! Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk! İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mülk. Lâ şerîke lek!" (Buyur Allah'ım buyur! Emrindeyim buyur! Senin hiçbir ortağın yoktur. Allah'ım buyur! Hamd sana mahsustur. Nimet de senin, mülk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur.)

(Müslim, Hac, 19)

279. Allah Atalarla Övünme Âdetini Kaldırmıştır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلْهٰيكُمُ التَّكَاثُرُۙ ﴿١﴾ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَۜ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَۙ ﴿٣﴾
ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَۜ ﴿٤﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَق۪ينِۜ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ الْجَح۪يمَۙ ﴿٦﴾
ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَق۪ينِۙ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّع۪يمِ ﴿٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Çoklukla övünme yarışı sizi kabirlere varıncaya kadar oyaladı. (1-2)
Hayır! Yakında bileceksiniz! (3)
Hayır, hayır! Elbette yakında bileceksiniz. (4)
Hayır! Keşke kesin bir bilgiyle bilmiş olsaydınız! (5)
Yemin olsun, cehennemi mutlaka göreceksiniz! (6)
Sonra kuşkusuz onu gözünüzle ayan beyan göreceksiniz. (7)
Nihayet o gün nimetlerden elbette sorguya çekileceksiniz.(8)"

(Tekâsür Sûresi; 1 - 8)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ خَطَبَ النَّاسَ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ فَقَالَ:

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَذْهَبَ عَنْكُمْ عُبِّيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ وَتَعَاظُمَهَا بِآبَائِهَا فَالنَّاسُ رَجُلاَنِ: رَجُلٌ بَرٌّ تَقِيٌّ كَرِيمٌ عَلَى اللَّهِ وَفَاجِرٌ شَقِيٌّ هَيِّنٌ عَلَى اللَّهِ وَالنَّاسُ بَنُو آدَمَ وَخَلَقَ اللَّهُ آدَمَ مِنْ تُرَابٍ...»

İbn Ömer'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) Mekke'nin fethi günü insanlara hutbe irad ederek şöyle buyurmuştur:

"Ey İnsanlar! Allah sizden câhiliye gururunu ve atalarla övünme âdetini gidermiştir. İnsanlar iki gruptur: İyi, takva sahibi, Allah katında değerli kişi ve günahkâr, bedbaht, Allah katında değersiz kişi. İnsanlar Âdem'in çocuklarıdır. Ve Allah Âdem'i topraktan yaratmıştır…"

(Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 49)

280. Kadınlar Hukukî Güvenceye Kavuştu

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاٰتُوا النِّسَٓاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةًۜ فَاِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْساً فَكُلُوهُ هَن۪يٓـٔاً مَر۪يٓـٔاً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Kadınlara mehirlerini borcunuzu öder gibi verin. Eğer onun bir kısmını size gönül razısıyla verirlerse onu da âfiyetle yiyin."

(Nisâ Sûresi; 4)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أُحَرِّجُ حَقَّ الضَّعِيفَيْنِ: الْيَتِيمِ وَالْمَرْأَةِ.»

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'ım! Ben iki zayıfın; yetimin ve kadının hakkına el uzatılmasını yasaklıyorum."

(İbn Mâce, Edeb, 6)

281. Çevre: Tabiat Bizim Kardeşimiz

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِى الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَيْدِى النَّاسِ لِيُذٖيقَهُمْ بَعْضَ الَّذٖى عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İnsanların kendi elleriyle yapıp ettikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu; böylece Allah -dönüş yapsınlar diye- işlediklerinin bir kısmını onlara tattırıyor."

(Rûm Sûresi; 41)

عَنْ أَبِي حُمَيْدٍ قَالَ:

أَقْبَلْنَا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ مِنْ غَزْوَةِ تَبُوكَ حَتَّى إِذَا أَشْرَفْنَا عَلَى الْمَدِينَةِ قَالَ: «هَذِهِ طَابَةُ، وَهَذَا أُحُدٌ، جَبَلٌ يُحِبُّنَا وَنُحِبُّهُ.»

Ebû Humeyd anlatıyor:

Hz. Peygamber (sav) ile birlikte Tebük Gazvesi'nden dönüyorduk. Medine'ye vardığımızda Allah Resûlü şöyle buyurdu:

"İşte bu Tâbe'dir (iyilik ve güzellik şehridir). Bu da Uhud'dur, öyle bir dağdır ki o bizi sever biz de onu severiz."

(Buhârî, Meğâzî, 82)

282. Su: Hayat Kaynağı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَسَلَكَهُ يَنَاب۪يعَ فِي الْاَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِه۪ زَرْعاً مُخْتَلِفاً اَلْوَانُهُ ثُمَّ يَه۪يجُ فَتَرٰيهُ مُصْفَراًّ ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَاماًۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِاُو۬لِي الْاَلْبَابِ۟

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Görmedin mi Allah'ın gökten su indirip onu yerdeki kaynaklara akıttığını? Sonra onunla değişik renklerde ürünler bitirir, sonra bu bitkiler gelişip olgunlaşır; ardından onun sarardığını görürsün, sonunda Allah onu kırılıp ufalanmış hale getirir. Kuşkusuz bunda akıl ve iz'an sahipleri için bir ders vardır."

(Zümer Sûresi; 21)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«إِذَا شَرِبَ أَحَدُكُمْ، فَلاَ يَتَنَفَّسْ فِي الْإِنَاءِ. فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَعُودَ، فَلْيُنَحِّ الْإِنَاءَ ثُمَّ لْيَعُدْ، إِنْ كَانَ يُرِيدُ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Biriniz su içeceği zaman kabın içine solumasın. Tekrar su içmek istediği takdirde kabı ağzından uzaklaştırıp (soluk alsın) ardından içmeye devam etsin."

(İbn Mâce, Eşribe, 23)

283. Vakıf: Kesintisiz Hayır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّٓا اَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْاَرْضِۖ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَب۪يثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِاٰخِذ۪يهِ اِلَّٓا اَنْ تُغْمِضُوا ف۪يهِۜ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَم۪يدٌ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey iman edenler! Kazandıklarınızın ve sizin için yerden çıkardıklarımızın iyilerinden verin. Kendinizin ancak içiniz çekmeye çekmeye alabileceğiniz âdi şeyleri hayır diye vermeye kalkışmayın. Bilin ki Allah zengindir, bütün iyilik ve güzellikler O'na mahsustur."

(Bakara Sûresi; 267)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ (رَضِىَ اللَّهُ عَنْهُ) أَنَّ عُمَرَ تَصَدَّقَ بِمَالٍ لَهُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَكَانَ يُقَالُ لَهُ ثَمْغٌ، وَكَانَ نَخْلاً،

فَقَالَ عُمَرُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّى اسْتَفَدْتُ مَالاً وَهُوَ عِنْدِى نَفِيسٌ فَأَرَدْتُ أَنْ أَتَصَدَّقَ بِهِ. فَقَالَ النَّبِىُّ ﷺ: «تَصَدَّقْ بِأَصْلِهِ، لاَ يُبَاعُ وَلاَ يُوهَبُ وَلاَ يُورَثُ، وَلَكِنْ يُنْفَقُ ثَمَرُهُ.»

İbn Ömer'den (ra) rivayet edildiğine göre, Hz. Ömer, Resûlullah (sav) zamanında Semğ isimli hurma bahçesini tasadduk etmek istemiş ve Efendimize gelerek,

"Yâ Resûlallah! Ben çok nefis bir hurmalığa sahip oldum. Bu hurmalığı tasadduk etmek istiyorum." demişti. Hz. Peygamber (sav) ise cevaben, "Satılmaması, hibe edilmemesi, miras bırakılmaması ve ancak meyvesinden infak edilebilmesi şartıyla oranın aslını tasadduk et." buyurmuştu.

(Buhârî, Vesâyâ, 22)

284. Beslenme: Müslüman Ölçülü Yer

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا ف۪يهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَب۪يۚ وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَب۪ي فَقَدْ هَوٰى

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Size rızık olarak verdiğimiz iyi ve temiz şeylerden yiyin ama bunda ölçüyü aşmayın, yoksa gazabıma uğrarsınız; kim gazabıma uğrarsa artık uçuruma yuvarlanmış demektir."

(Tâhâ Sûresi; 81)

عَنْ مِقْدَامِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ قَالَ:سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

«مَا مَلأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أُكُلاَتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ، فَإِنْ كَانَ لاَ مَحَالَةَ فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ وَثُلُثٌ لِنَفَسِهِ»

Mikdâm b. Ma'dîkerib'in işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İnsanoğlu, mideden daha kötü bir kap doldurmamıştır. Hâlbuki birkaç lokma insanın belini doğrultmasına yeter. Eğer mutlaka dolduracaksa (midesinin) üçte birini yemeğe, üçte birini içeceğe ayırsın ve diğer üçte birini de nefes alıp vermek için boş bıraksın."

(Tirmizî, Zühd, 47)

285. Bedeninin Senin Üzerinde Hakkı Var!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌۜ اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ اُو۬لٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُ۫لًا

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur."

(İsrâ Sûresi; 36)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«الْفِطْرَةُ خَمْسٌ: الْخِتَانُ، وَالْإِسْتِحْدَادُ، وَنَتْفُ الْإِبْطِ، وَقَصُّ الشَّارِبِ، وَتَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ.»

Ebû Hüreyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Beş şey fıtratın (yaratılışın) gereğidir: Sünnet olmak, avret bölgesindeki kılları temizlemek, koltuk altındaki kılları temizlemek, bıyığı kısaltmak, tırnakları kesmek."

(Buhârî, İsti'zân, 51; Müslim, Tahâret, 49)

286. Uykunuzu Bir Dinlenme Vesilesi Kıldık

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَهُوَ الَّذٖى جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِبَاساً وَالنَّوْمَ سُبَاتاً وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُوراً

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sizin için geceyi bir örtü, uykuyu dinlenme hali kılan, gündüz vaktini ise bir diriliş ortamı yapan O'dur."

(Furkân Sûresi; 47)

عَنْ أَبِي بَرْزَةَ :

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَكْرَهُ النَّوْمَ قَبْلَ الْعِشَاءِ وَالْحَدِيثَ بَعْدَهَا.

Ebû Berze'den nakledildiğine göre,

"Resûlullah (sav), yatsıdan önce uyumayı ve yatsı sonrasında da (oturup) konuşmayı hoş karşılamazdı."

(Buhârî, Mevâkîtü's-salât, 23)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَا بَن۪ٓي اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاساً يُوَارِي سَوْاٰتِكُمْ وَر۪يشاًۜ وَلِبَاسُ التَّقْوٰى ذٰلِكَ خَيْرٌۜ ذٰلِكَ مِنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey Âdemoğulları! Size mahrem yerlerinizi örtecek giysi, süsleneceğiniz elbise yarattık. Takvâ elbisesi, işte o daha hayırlıdır. Bunlar Allah'ın âyetlerindendir. Umulur ki düşünüp öğüt alırlar."

(A'râf Sûresi; 26)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا اسْتَجَدَّ ثَوْبًا سَمَّاهُ بِاسْمِهِ عِمَامَةً أَوْ قَمِيصًا أَوْ رِدَاءً ثُمَّ يَقُولُ: «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ، أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ.»

Ebû Saîd anlatıyor:

"Resûlullah (sav) yeni bir elbise giydiği zaman sarık, gömlek ya da ridâ olsun o elbisenin ismini söyler ve şöyle dua ederdi: 'Allah'ım, sana hamdolsun! Bunu bana sen giydirdin. Senden bu elbisenin hayrını ve hayırda kullanılmasını istiyorum. Onun şerrinden ve şerde kullanılmasından da sana sığınıyorum.' "

(Tirmizî, Libâs, 29; Ebû Dâvûd, Libâs, 1)

288. Yolculuk: Dünyada Bir Yolcu Gibi Olmak

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالَّذ۪ي خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَۙ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوُ۫ا عَلٰى ظُهُورِه۪ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذ۪ي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِن۪ينَۙ ﴿١٣﴾ وَاِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bütün çiftleri yaratan, bineceğiniz gemileri ve hayvanları var eden de O'dur. (12) Var etti ki, sırtlarına binesiniz, üzerine yerleştiğinizde rabbinizin nimetini hatırlayasınız ve şöyle diyesiniz: 'Bunu bize boyun eğdiren Allah noksanlardan münezzehtir, yoksa biz buna güç yetiremezdik! Ve biz kuşkusuz rabbimize geri döneceğiz.' (13-14)"

(Zuhruf Sûresi; 12 - 14)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«إِذَا كَانَ ثَلاَثَةٌ فِي سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّرُوا أَحَدَهُمْ.»

Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Üç kişi yolculuğa çıkacağı zaman aralarından birini başkan seçsinler."

(Ebû Dâvûd, Cihâd, 80)

289. Güzellik ve Sanat: Allah Güzelliği Sever

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِۜ صُنْعَ اللّٰهِ الَّذٖٓي اَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍۜ اِنَّهُ خَبٖيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Dağları görür, onların durduğunu sanırsın; oysa bulutlar gibi hareket ederler. Bu, her şeyi sapasağlam yapan Allah'ın sanatıdır. Şüphesiz ki O, yaptıklarınızdan tamamıyla haberdardır."

(Neml Sûresi; 88)

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ كَانَ يَقُولُ:

«اَللَّهُمَّ أَحْسَنْتَ خَلْقِي فَأَحْسِنْ خُلُقِي.»

İbn Mes'ûd'dan nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle derdi:

"Allah'ım! Benim yaratılışımı güzel kıldığın gibi ahlâkımı da güzelleştir."

(İbn Hanbel, I, 403)

BÖLÜM VIII

EBEDİ HAYAT, ÂHİRET

290. Ölüm: Her Can Ölümü Tadacaktır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

كُلُّ نَفْسٍ ذَٓائِقَةُ الْمَوْتِؕ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ
فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَۜ
وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَٓا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Herkes ölümü tadacaktır; yaptıklarınızın karşılığı size eksiksiz olarak ancak kıyamet gününde verilecektir. Kim cehennemden uzaklaştırılır da cennete konursa artık kurtulmuştur. Dünya hayatı zaten aldatıcı şeylerden ibarettir."

(Âl-i İmrân Sûresi; 185)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) :

« أَكْثِرُوا ذِكْرَ هَاذِمِ اللَّذَّاتِ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Lezzetleri yok edeni (yani ölümü) çok hatırlayın."

(Nesâî, Cenâiz, 3)

291. Kabir: Ebediyete Açılan Kapı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَاِذَا هُمْ مِنَ الْاَجْدَاثِ اِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَاۜ هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ اِنْ كَانَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Sûra üflenmiştir. Artık onlar kabirlerinden kalkıp rablerine doğru koşmaktadırlar. (51) Derler ki: 'Vay başımıza gelenler! Bizi yattığımız yerden kim diriltip kaldırdı? Rahmânın vaad ettiği işte bu! Peygamberler gerçekten doğru söylemişler!' (52) Olup biten yalnızca bir ses! Ama ardından onların tamamı, birden toplanmış olarak işte huzurumuzdalar. (53) Bugün hiç kimse en küçük bir haksızlığa uğratılmaz. Sadece yapıp ettiklerinizin karşılığını görürsünüz. (54)"

(Yâsîn Sûresi; 51 - 54)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ:كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ (ﷺ) يَدْعُو:

« اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ. »

Ebû Hüreyre (ra) anlatıyor: Resûlullah (sav) şöyle dua ederdi:

"Allah'ım, kabir azabından, cehennem azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden, Mesih Deccâl'in fitnesinden sana sığınırım."

(Buhârî, Cenâiz, 87)

292. Kabir Ziyareti: Selâm, Dua ve İbret

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَص۪يرُۙ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُۙ ﴿٢٠﴾ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُۚ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْاَحْيَٓاءُ وَلَا الْاَمْوَاتُۜ اِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَٓاءُۚ وَمَٓا اَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ اِنْ اَنْتَ اِلَّا نَذ۪يرٌ ﴿٢٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Görmeyenle gören, karanlıklarla aydınlık, gölge ile sıcak bir olmaz. (19-21)
Dirilerle ölüler de bir değildir. Allah dilediğine elbette işittirir; ama sen kabirlerdekilere de işittirecek değilsin! (22)
Sen ancak bir uyarıcısın. (23)"

(Fâtır Sûresi; 19 - 23)

عَنْ ابْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ فَزُورُوهَا فَإِنَّ فِي زِيَارَتِهَا تَذْكِرَةً.»

İbn Büreyde'nin, babasından naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Ben size kabirleri ziyareti yasaklamıştım, artık onları ziyaret edin. Çünkü kabirleri ziyarette tezkire (ölümü hatırlatma ve ibret) vardır."

(Ebû Dâvûd, Cenâiz, 75, 77)

293. Gelecek Zaman: Sona Yaklaştıkça

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَللّٰهُ الَّـذ۪ٓى اَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْم۪يزَانَۜ وَمَا يُدْر۪يكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَر۪يبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَاۚ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَاۙ وَيَعْلَمُونَ اَنَّهَا الْحَقُّۜ اَلَٓا اِنَّ الَّذ۪ينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَف۪ي ضَلَالٍ بَع۪يدٍ ﴿١٨﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Hak ve hakikat içerikli kitabı ve o sayede ölçü ve dengeyi gönderen Allah'tır. Nereden bileceksin, kıyamet vakti belki de çok yakın! (17)

Ona inanmayanlar onun çabuk gelmesini istiyorlar; inananlar ise gerçek olduğunu bilerek ondan kaygılanmaktalar. Şu iyi bilinmeli ki, kıyameti tartışma konusu yapanlar derin bir sapkınlık içindedirler. (18)"

(Şûrâ Sûresi; 17 - 18)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :

«يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لاَ يُبَالِي الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ، أَمِنَ الْحَلاَلِ أَمْ مِنَ الْحَرَامِ؟»

Ebû Hüreyre'den (ra) nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"İnsanlar için öyle bir zaman gelecek ki kişi malını helâlden mi yoksa haramdan mı elde ettiğine aldırmayacak!"

(Buhârî, Büyû', 7)

294. Kıyamet: Sonsuzluğun Başlangıcı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰيهَاۜ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبّ۪يۚ لَا يُجَلّ۪يهَا لِوَقْتِهَٓا اِلَّا هُوَۜ
ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ لَا تَأْت۪يكُمْ اِلَّا بَغْتَةًۜ يَسْـَٔلُونَكَ كَاَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَاۜ
قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ne zaman gelip çatacak?" diye sana kıyamet saatini sorarlar. De ki: "Onun hakkındaki bilgi sadece rabbimin katındadır. Vakti geldiğinde onu açığa çıkaracak olan ancak Allah'tır. O (kıyamet), göklere de yere de ağır gelecektir! Sizi ansızın yakalayacaktır!" Sanki sen onu biliyormuşsun gibi sana soruyorlar. De ki: "Onun bilgisi Allah katındadır, fakat insanların çoğu bunu bilmezler."

(A'râf Sûresi; 187)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ (ﷺ) :

« لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُقْبَضَ الْعِلْمُ، وَتَكْثُرَ الزَّلاَزِلُ، وَيَتَقَارَبَ الزَّمَانُ،
وَتَظْهَرَ الْفِتَنُ، وَيَكْثُرَ الْهَرْجُ –وَهُوَ الْقَتْلُ الْقَتْلُ– حَتَّى يَكْثُرَ فِيكُمُ الْمَالُ فَيَفِيضُ.»

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"İlim kaybolmadıkça, depremler çoğalmadıkça, zaman kısalmadıkça, karışıklıklar ortaya çıkmadıkça, herc yani cinayetler artmadıkça ve elinizde mal çoğalıp taşmadıkça kıyamet kopmaz."

(Buhârî, İstiskâ, 27)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَٓا اِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌۜ وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُۢ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"(Oysa onların tek gerçek kabul ettikleri) bu dünya hayatı hakikatte sadece bir oyun ve eğlenceden ibarettir; âhiret yurduna gelince işte asıl hayat odur; keşke bunu bilselerdi!"

(Ankebût Sûresi; 64)

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ عَنِ النَّبِيِّ (ﷺ) قَالَ:

« لاَ تَزُولُ قَدَمَا ابْنِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ خَمْسٍ عَنْ عُمْرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ وَعَنْ شَبَابِهِ فِيمَا أَبْلاَهُ وَمَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ وَمَاذَا عَمِلَ فِيمَا عَلِمَ. »

İbn Mes'ûd'dan nakledildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet gününde insanoğlu şu beş şeyden hesaba çekilmedikçe Rabbinin huzurundan bir yere kımıldayamaz: Ömrünü nerede ve nasıl geçirdiğinden, gençliğini nerede yıprattığından, malını nereden kazanıp nerede harcadığından, bildiği ile amel edip etmediğinden."

(Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 1)

296. Şefaat: Hz. Peygamber'in Duası

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّق۪ينَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْداًۙ ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ الْمُجْرِم۪ينَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْداًۢ ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْداًۢ ﴿٨٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Gün gelecek, takvâ sahiplerini seçkin konuklar olarak
rahmânın huzurunda toplayacağız; (85)
Günahkârları da suya götürülen sürü gibi cehenneme süreceğiz; (86)
(O gün) rahmânın katında söz ve izin alandan başkasının
şefaat hakkı olmayacaktır. (87)"

(Meryem Sûresi; 85 - 87)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّهُ قَالَ:

« يَا رَسُولَ اللَّهِ مَاذَا رَدَّ إِلَيْكَ رَبُّكَ عَزَّ وَجَلَّ فِي الشَّفَاعَةِ؟ قَالَ: لَقَدْ ظَنَنْتُ لَتَكُونَنَّ أَوَّلَ مَنْ سَأَلَنِي «لِمَّا» رَأَيْتُ مِنْ حِرْصِكَ عَلَى الْعِلْمِ شَفَاعَتِي لِمَنْ يَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا يُصَدِّقُ قَلْبُهُ لِسَانَهُ وَلِسَانُهُ قَلْبَهُ.»

Ebû Hüreyre'nin anlattığına göre o,

"Ey Allah'ın Resûlü! Yüce Rabbin sana şefaat konusunda nasıl bir hak bahşetti?" diye sormuş, Resûlullah (sav) şöyle cevap vermişti:
"Senin ilme olan tutkunu bildiğim için bunu bana ilk soranın da sen olacağını tahmin etmiştim. Benim şefaatim, kalbi dilini, dili de kalbini tasdik ederek Allah'tan başka ilâh olmadığına samimiyetle şehâdet eden kimse içindir."

(İbn Hanbel, II, 518)

297. Cehenneme Giden Yollar: Süfliyat ve Behîmî Arzular

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَه۪ينَةٌۙ ﴿٣٨﴾ اِلَّٓا اَصْحَابَ الْيَم۪ينِۜ ﴿٣٩﴾ ف۪ي جَنَّاتٍۜ يَتَسَٓاءَلُونَۙ ﴿٤٠﴾ عَنِ الْمُجْرِم۪ينَۙ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ ف۪ي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلّ۪ينَۙ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْك۪ينَۙ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَٓائِض۪ينَۙ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدّ۪ينِۙ ﴿٤٦﴾ حَتّٰٓى اَتٰينَا الْيَق۪ينُۜ ﴿٤٧﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
"Her nefis, yaptıklarına karşılık tutulan bir rehindir; (38)
Ancak hakkın ve erdemin tarafında olanlar başka: (39)
Onlar cennetlerdedir; günahkârlar hakkında birbirlerine sorular sorarlar? (40-41)
"Sizi şu yakıcı ateşe sokan nedir?" (42)
Onlar şöyle cevap verirler: "Biz namaz kılanlardan değildik; (43)
Yoksulu doyurmuyorduk; (44)
(Günaha) dalanlarla birlikte biz de dalıyorduk, (45)
Ceza gününü de asılsız sayıyorduk, (46)
Sonunda bize ölüm geldi çattı." (47)

(Müddessir Sûresi; 38 - 47)

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ (ﷺ) رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللّٰهِ مَا الْمُوجِبَتَانِ؟ قَالَ:

« مَنْ مَاتَ لاَ يُشْرِكُ بِاللّٰهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ ، وَمَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللّٰهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ.»

Câbir (b. Abdullah) anlatıyor: Bir adam Hz. Peygamber'e (sav) gelerek, 'Ey Allah'ın Resûlü! (Cennet ve cehennemi) gerektiren iki sebep nedir?' diye sordu. Allah Resûlü buyurdu ki:
"Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan ölen kimse cennete girer; Allah'a bir şeyi ortak koşarak ölen de cehenneme girer."

(Müslim, Îmân, 151)

298. Cehennem: Yakıtı İnsan ve Taş Olan Azap Yeri

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَۜ وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿٦﴾ اِذَٓا اُلْقُوا ف۪يهَا سَمِعُوا لَهَا شَه۪يقاً وَهِيَ تَفُورُۙ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِۜ كُلَّمَٓا اُلْقِيَ ف۪يهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَٓا اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذ۪يرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا بَلٰى قَدْ جَٓاءَنَا نَذ۪يرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍۚ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا ف۪ي ضَلَالٍ كَب۪يرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا ف۪ٓي اَصْحَابِ السَّع۪يرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْۚ فَسُحْقاً لِاَصْحَابِ السَّع۪يرِ ﴿١١﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Rablerini inkâr edenlere cehennem azabı vardır. Orası ne kötü bir varış yeri! (6) Oraya atıldıklarında, onun kaynarken çıkardığı uğultuyu işitirler. (7) Cehennem neredeyse öfkesinden çatlayacak! Oraya her bir grup atıldıkça, muhafızları onlara, 'Size bir uyarıcı gelmemiş miydi?' diye sorarlar. (8) Şöyle cevap verirler: 'Evet, doğrusu bize bir uyarıcı (peygamber) gelmişti; fakat biz onu yalancılıkla itham etmiş ve 'Allah hiçbir şey göndermemiştir; siz gerçekten büyük bir sapkınlık içindesiniz!' demiştik.' (9) 'Şayet kulak vermiş veya aklımızı kullanmış olsaydık, şimdi şu alevli cehennemin mahkûmları arasında olmazdık!' diye de ilâve ederler. (10) Böylece günahlarını itiraf etmiş olurlar. O alevli ateşin mahkûmları artık rahmetten mahrumdurlar. (11)"

(Mülk Sûresi; 6 - 11)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: انْخَسَفَتِ الشَّمْسُ، فَصَلَّى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ثُمَّ قَالَ:

«أُرِيتُ النَّارَ، فَلَمْ أَرَ مَنْظَرًا كَالْيَوْمِ قَطُّ أَفْظَعَ.»

Abdullah b. Abbâs şöyle demiştir: Güneş tutuldu. Resûlullah (sav) namaz kıldırdı. Sonra buyurdu ki:

"Bana cehennem gösterildi. O günkü kadar kötü ve dehşet verici bir manzarayı ömrümde görmedim!"

(Buhârî, Salât, 51)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَاَخْبَتُٓوا اِلٰى رَبِّهِمْۙ اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"İman edip dünya ve âhiret için yararlı işler yapan ve rablerine gönül huzuruyla teslim olanlara gelince, işte onlar cennetliklerdir. Onlar orada ebedî kalacaklardır."

(Hûd Sûresi; 23)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«يَا أَبَا سَعِيدٍ مَنْ رَضِىَ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلاَمِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ.»

Ebû Saîd el-Hudrî'den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Ey Ebû Saîd! Kim Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan ve peygamber olarak Muhammed'den razı olursa ona cennet vacip olur."

(Müslim, İmâre, 116)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَٓا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَۚ ﴿٦٨﴾ اَلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا بِاٰيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِم۪ينَۚ ﴿٦٩﴾ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَاَكْوَابٍۚ وَف۪يهَا مَا تَشْتَه۪يهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُۚ وَاَنْتُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَۚ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّت۪ٓي اُو۫رِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ ف۪يهَا فَاكِهَةٌ كَث۪يرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Ey kullarım, âyetlerimize iman edenler ve emirlerimize boyun eğenler! O gün size korku yoktur, üzüntü de çekmeyeceksiniz. (68-69)
Siz ve eşleriniz, muhteşem bir şekilde karşılanıp ağırlanmak üzere cennete girin. (70)
Orada altın tepsiler ve bardaklar cennetliklerin çevrelerinde dolaştırılacaktır. Orada canların istediği, gözlerin zevk aldığı her şey vardır ve siz orada sonsuza kadar kalıcısınız. (71)
İşte bu, yapıp ettiklerinizle girmeyi hak ettiğiniz cennettir. (72)
Orada sizin için çeşitli meyveler vardır, onlardan âfiyetle yersiniz. (73)"

(Zuhruf Sûresi; 68 - 73)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ:

«قَالَ اللّٰهُ أَعْدَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لاَ عَيْنٌ رَأَتْ ، وَلاَ أُذُنٌ سَمِعَتْ ، وَلاَ خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ...»

Ebû Hüreyre'nin (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yüce Allah, 'Ben salih kullarım için cennette hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir insanın hayal edemeyeceği birtakım nimetler hazırladım.'"

(Buhârî, Bed'ü'l-Halk, 8)

صَدَقَ اللّٰهُ الْعَظِيمُ و صَدَقَ رَسُولُهُ الْكَرِيمُ

Azim olan Allah ve O’nun Şerefli Elçisi doğruyu söyledi.

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR